Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Płońsku

Raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu płońskiego w roku 2025

Płońsk, marzec 2026

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

Spis treści

I. CHARAKTERYSTYKA NADZOROWANEGO TERENU 5

II. NADZÓR PRZECIWEPIDEMICZNY 6

1. Zakażenia SARS-CoV-2 8
2. Grypa i RSV 8
3. Programy WHO – eliminacji odry i różyczki oraz eradykacji poliomyelitis 9
4. Choroby wieku dziecięcego, którym można zapobiegać poprzez szczepienia ochronne . 9
5. Zakażenia i choroby przenoszone drogą pokarmową 11
6. Zakażenia inwazyjne oraz zakażenia centralnego układu nerwowego 12
7. Wirusowe zapalenie wątroby 13
8. Gruźlica 13
9. Inne choroby zakaźne 14
10. Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną w zakresie zwalczania chorób zakaźnych 14
11. Podsumowanie dotyczące sytuacji epidemiologicznej powiatu 15

III. NADZÓR NAD SZCZEPIENIAMI OCHRONNYMI 15

IV. STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH 20

1. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny podmiotów leczniczych 20
2. Zakażenia szpitalne 22

V. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA 24

1. Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywieniowych 24
2. Ogólna charakterystyka poszczególnych grup obiektów produkcji i obrotu żywnością 26
3. Obiekty obrotu handlowego żywnością 30
4. Obiekty żywienia zbiorowego 33
5. Podsumowanie i wnioski 34

VI. OCENA OBSZAROWA JAKOŚCI WODY 35

VII. OCENA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ 40

1. Domy pomocy społecznej i placówki zapewniające całodobową opiekę 40
2. Baza noclegowa 40
3. Obiekty świadczące usługi w branży beauty 40
4. Cmentarze, zakłady pogrzebowe 41
5. Inne obiekty: 41
6. Wnioski i spostrzeżenia: 41

VIII. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY 43

1. Warunki techniczne i porządkowe placówek nauczania i wychowania 44
2. Warunki do utrzymania higieny 44
3. Działania kontrolno-monitorujące 45
4. Profilaktyka wad postawy, w tym ergonomia mebli szkolnych i przedszkolnych 45
5. Higieniczna ocena rozkładu zajęć lekcyjnych 45
6. Dożywianie 46
7. Dojazdy dzieci do szkół 46
8. Opieka medyczna w szkołach 46
9. Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF 46
10. Ocena przebiegu wypoczynku dzieci i młodzieży 47
11. Wnioski 47

IX. HIGIENA PRACY 48

1. Warunki środowiska pracy 48
2. Praca w warunkach narażenia na czynniki rakotwórcze 49
3. Praca w warunkach narażenia na czynniki biologiczne 50
4. Inne działania 50
5. Działania informacyjno-edukacyjne 50
6. Choroby zawodowe 51
7. Nadzór nad substancjami biobójczymi 51
8. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami 51
9. Nadzór nad detergentami 52
10. Nadzór nad produktami kosmetycznymi 52
11. Nadzór nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 53
12. Nadzór nad środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi. 53

X. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY 54

1. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko 54
2. Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko 55
3. Opiniowanie projektów architektoniczno- budowlanych, technologicznych oraz zmiany sposobu użytkowania 56
4. Dopuszczenie do użytkowania obiektów budowlanych 57
5. Uzgodnienie projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego 58

XI. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO-ZDROWOTNA i PROMOCJA ZDROWIA 59

1. Programy ogólnopolskie 59
2. Programy wojewódzkie 60
3. Programy powiatowe 62
4. Realizacja interwencji nieprogramowych 65

Szanowni Państwo,

Przedstawiam Państwu RAPORT O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU PŁOŃSKIEGO W ROKU 2025, który zawiera szczegółowe informacje, w tym dane statystyczne odnoszące się do zagadnień z zakresu zdrowia publicznego, pozostających w kompetencjach Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Niniejszy dokument jest podsumowaniem pracy pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Płońsku. Zawiera ocenę poszczególnych obszarów działalności: począwszy od zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, poprzez bieżący nadzór sanitarny, działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także działalność w zakresie oświaty zdrowotnej.

Niezwykle istotnym aspektem bieżącego nadzoru sanitarnego jest kontrola jakości wody do spożycia oraz jakości zdrowotnej żywności, stąd szczególna uwaga skierowana na te obszary.

W niniejszym opracowaniu przedstawiam działania z zakresu nadzoru nad realizacją obowiązkowych szczepień ochronnych jako elementu działań przeciwepidemicznych. Niepokojącym zjawiskiem jest uchylanie się od obowiązkowych szczepień ochronnych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna szczególny nacisk kładzie na profilaktykę zdrowotną. W tym zakresie realizowane są zarówno działania w ramach programów ogólnopolskich, wojewódzkich i powiatowych, jak również działania nieprogramowe.

Mam nadzieję, że przedstawione w Raporcie informacje będą przydatne do podejmowania działań, które pozwolą na systematyczne podnoszenie jakości życia mieszkańców Powiatu Płońskiego, co nie pozostanie bez wpływu na ich stan zdrowia.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Płońsku

Marzanna Kapuścińska

/dokument podpisany elektronicznie/

Signature Not Verified
Dokument podpisany przez Marzanna Kapuścińska
Data: 2026.04.07 12:17:19 CEST

I. CHARAKTERYSTYKA NADZOROWANEGO TERENU

Powiat płoński zajmuje powierzchnię około 1384 km². Graniczy z powiatami: ciechanowskim, płockim, pułtuskim, mławskim, żuromińskim, nowodworskim, sierpeckim, sochaczewskim.

W skład powiatu wchodzą:

- **gminy miejskie:** Płońsk, Raciąż;
- **gminy miejsko-wiejskie**:

  Czerwińsk nad Wisłą, Nowe Miasto, Sochocin;
- **gminy wiejskie:** Baboszewo, Dzierzążnia, Joniec, Naruszewo, Płońsk, Raciąż, Załuski.

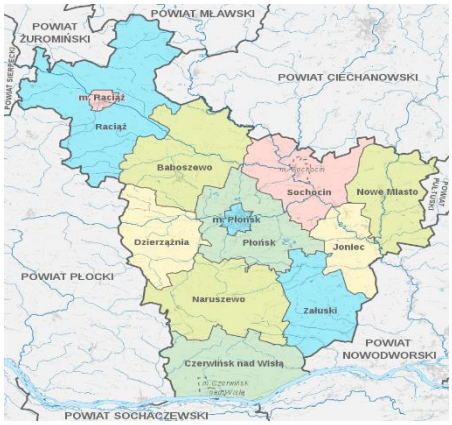

Z danych GUS wg stanu na dzień 30.06.2025 r. wynika, że powiat płoński liczy 83 116 mieszkańców, z czego 51 % stanowią kobiety, a 49 % mężczyźni. Mieszkańcy miast stanowią 35,6 %.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płońsku w 2025 r. prowadził bieżący oraz zapobiegawczy nadzór sanitarny.

Poniżej przedstawiono liczbę obiektów nadzorowanych w ramach nadzoru bieżącego.

Tabela I. 1. Liczba obiektów nadzorowanych, w zależności od zakresu sprawowanego nadzoru w latach 2021-2025

Lp.	Obiekty nadzorowane	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025
1.	Epidemiologia	139	139	139	142	139
2.	Bezpieczeństwo żywności i żywienia	1243	1198	1315	1730	1777
3.	Higiena pracy	207	219	193	194	210
4.	Higiena komunalna	384	384	395	410	411
5.	Higiena dzieci i młodzieży	121	121	133	135	140
RAZEM		**2094**	**2061**	**2175**	**2611**	**2677**

Poza działalnością kontrolno-represyjną prowadzono działalność w ramach nadzoru zapobiegawczego, działalność przeciwepidemiczną a także działania z zakresu oświaty zdrowotnej, skierowane w przeważającej części do dzieci i młodzieży, ale również do ogółu mieszkańców powiatu.

II. NADZÓR PRZECIWEPIDEMICZNY

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie powiatu płońskiego w latach 2024-2025

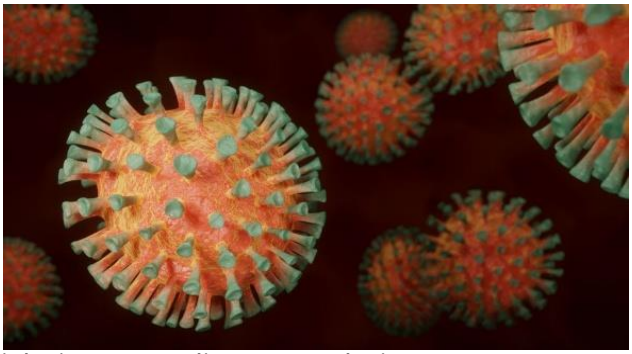

Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej zakażeń i chorób zakaźnych polegało na bieżącej analizie przypadków zachorowań. Na podstawie analizy danych statystycznych (sprawozdania Mz-56) za lata 2024 – 2025 należy stwierdzić, że poza zachorowaniami na Clostridioides difficile i grypę, sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie powiatu płońskiego wyglądała na ogół korzystnie.

W roku 2025 r. w ramach nadzoru epidemiologicznego realizowano zadania ustawowe poprzez sprawowanie nadzoru w ogniskach zakażeń i chorób zakaźnych oraz podejmowano odpowiednie działania przeciwepidemiczne.

W 2025 r. przeprowadzono ogółem 390 dochodzeń epidemiologicznych (w tym 114 wywiadów dotyczących pokąsań przez zwierzęta, 28 wywiadów dotyczących SARS CoV-2 oraz 248 wywiadów dotyczących innych chorób zakaźnych). W systemie EPIBAZA utworzono dodatkowo 694 wywiady dot. wybranych chorób zakaźnych, na podstawie formularzy ZLK-1 i ZLB-1. Zarejestrowano ogółem 2016 przypadków zakażeń i chorób zakaźnych, w tym 479 osób hospitalizowano.

W 2025 r. odnotowano ogółem 12 zgonów z powodu zakażeń i chorób zakaźnych (gruźlica płuc potwierdzona bakteriologicznie i histologicznie, bakteryjne zakażenie jelitowe Clostridioides difficile – 10 przypadków, posocznica wywołana przez bakterie Gram-ujemne).

W tabeli poniżej przedstawiono dane epidemiologiczne dotyczące wybranych zakażeń i chorób zakaźnych.

Tabela II.1. Dane epidemiologiczne dotyczące zarejestrowanych w powiecie płońskim wybranych chorób zakaźnych (liczba przypadków i zapadalność na 100 tys. mieszkańców) w roku 2025 w porównaniu z rokiem 2024 .

L.p.	Jednostka chorobowa	2024		2025	
		Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności na 100 tys.	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności na 100 tys.
1	Salmonelozy-zatrucia pokarmowe	**25**	28,7	**25**	28,7
2	Salmoneloza- posocznica	**1**	1,2	**0**	0
3	Salmoneloza- inne zakażenia pozajelitowe	**0**	0	**1**	1,15
4	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe -ogółem, w tym: - wywołane przez E. coli biegunkotwórczą - zakażenia E.coli werotoksyczną - wywołane przez Campylobacter - Jersinioza - wywołane przez Clostridioides difficile - nieokreślone	**134** 0 1 1 1 130 1	154 0 1,2 1,2 1,2 151,7 1,2	**225** 1 3 3 2 216 0	259 1,2 3,5 3,5 2,3 248,3 0
5	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe - nieokreślone	**5**	5,7	**0**	0
6	Giardioza (lamblioza)	**9**	10,3	**7**	8,0
7	Kryptosporydioza	**0**	0	**2**	2,3
8	Wirusowe zakażenia jelitowe: ogółem, w tym: - wywołane przez rotawirusy - wywołane przez norowirusy - inne określone - nieokreślone	**79** 45 21 8 5	90,8 51,7 24,1 9,2 5,7	**157** 49 50 12 46	180,4 56,3 57,5 13,8 52,9

9	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	**31**	35,6	**45**	51,7
10	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu: ogółem, - w tym u dzieci do lat 2	**34** 3	39,1 3,5	**67** 6	77 6,9
11	Listerioza	**0**	0	**1**	1,2
12	Krztusiec	**43**	47,4	**35**	40,2
13	Szkarlatyna	**44**	50,6	**12**	13,8
14	Choroba meningokokowa: ogółem (zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu)	**1**	1,2	**0**	0
15	Choroba wywołana przez Streptoccocus pyogenes, inwazyjna: ogółem, w tym: - róża - inna określona i nieokreślona	**17** 16 1	19,5 18,4 1,2	**12** 10 2	13,8 11,5 2,3
16	Legioneloza: choroba legionistów	**1**	1,2	**0**	0
17	Kiła wczesna	**1**	1,2	**2**	2,3
18	Kiła inne postacie kiły i kiła niekreślona	**7**	8,0	**5**	5,7
19	Rzeżączka	**4**	4,6	**1**	1,2
20	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chamydie	**7**	8,0	**0**	0
21	Borelioza	**30**	34,5	**68**	78,2
22	Encefalopatie gąbczaste choroba Creutzfelda- Jakoba	**1**	1,2	**0**	0
23	Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień	**34**	39,1	**20**	22,3
24	Inne wirusowe zapalenie mózgu nieokreślone	**1**	1,2	**0**	0
25	Wirusowe zapalenie opon mózgowych, w tym: - enterowirusowe - inne określone i nieokreślone	**2** 1 1	2,3 1,2 1,2	**0** 0 0	0 0 0
26	Ospa wietrzna	**374**	429,9	**189**	217,2
27	Różyczka	**1**	1,15	**0**	0
28	Wirusowe zapalenie wątroby: ogółem, w tym: - wzw typu B- przewlekłe i BNO - wzw typu C-przewlekłe i BNO	**13** 9 4	14,9 10,3 4,6	**15** 11 4	16,1 12,6 4,6
29	Nowo wykryte zakażenia HIV	**2**	2,3	**2**	2,3
30	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	**3**	3,5	**2**	2,3
31	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna: ogółem, w tym: - zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu - posocznica - inna określona i nieokreślona	**6** 0 3 3	6,9 0 3,5 3,5	**8** 2 3 3	9,2 2,3 3,5 3,5
32	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zakażenia E.coli	**0**	0	**1**	1,2
33	Choroba wywołana przez Haemopilus infuenzae, inwazyjna: ogółem (inna określona i nieokreślona)	**1**	1,2	**0**	0
34	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne określone	**1**	1,2	**1**	1,2
35	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	**1**	1,2	**0**	0
36	Zakażenia SARS CoV-2 (COVID-19)	**351**	403,4	**304**	349,4
37	Zakażenia wirusem RSV - w tym u dzieci do lat 2	**62** 36	71,2 41,3	**102** 32	117,2 36,8

Rejestracja zakażeń i chorób zakaźnych prowadzona była zgodnie z X Rewizją „Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób" (ICD-10) oraz definicjami chorób zakaźnych Unii Europejskiej. Czułość systemu nadzoru epidemiologicznego uwarunkowana jest między innymi stopniem wykorzystania badań diagnostycznych, służących wykrywalności patogenów odpowiedzialnych za występowanie zakażeń oraz znajomością przepisów regulujących zagadnienia nadzoru epidemiologicznego i ich przestrzeganiem przez personel medyczny.

Brak zgłoszeń lub opóźnione zgłaszanie przypadków chorób zakaźnych i zakażeń utrudnia organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej podjęcie właściwego postępowania przeciwepidemicznego.

W ramach nadzoru nad zgłaszalnością zakażeń i chorób zakaźnych, w roku sprawozdawczym, przeprowadzono 12 kontroli w zakresie zgłaszalności ostrych porażeń wiotkich w oddziale dziecięcym Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Płońsku oraz 7 kontroli w Poradniach Rodzinnych.

Podczas kontroli sprawdzono dokumentację medyczną oraz znajomość przepisów w zakresie zgłaszania zakażeń i chorób zakaźnych przez personel medyczny.

Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości.

1. Zakażenia SARS-CoV-2

W 2025 r. zarejestrowano 304 przypadki zakażeń SARS CoV-2, hospitalizowano 27 osób (w 2024 r. odnotowano 351 przypadków, hospitalizowano 114 osób). W porównaniu z rokiem poprzednim liczba przypadków zachorowań i hospitalizacji na terenie powiatu płońskiego istotnie zmniejszyła się.

W 2025 r. nawiązano współpracę z Samodzielnym Zespołem Zakładów Opieki Zdrowotnej w Płońsku oraz POZ GRUPA ZDROWIE Sp. z o.o. w Płońsku ul. Sienkiewicza 7, mającą na celu pozyskiwanie materiału diagnostycznego (określenie wariantu wirusa SARS CoV-2) od pacjentów, u których zakażenie SARS CoV-2 potwierdzono testami antygenowymi. Do Laboratorium WSSE w Warszawie przekazano 6 próbek z materiałem biologicznym do dalszego badania (5 próbek od osób hospitalizowanych i 1 próbka od osoby leczonej ambulatoryjnie).

Przeprowadzono ogółem 28 wywiadów epidemiologicznych, które dotyczyły osób objętych hospitalizacją oraz osoby leczonej ambulatoryjnie, od których pobrano wymazy celem sekwencjonowania genomu wirusa SARS CoV-2.

W 2025 r. nie odnotowano wystąpienia ogniska SARS CoV-2.

2. Grypa i RSV

Wśród chorób zakaźnych, którym można zapobiegać poprzez szczepienia ochronne, nadal istotny problem stanowi grypa. Grypa jest ostrą chorobą wysoce zakaźną, powodującą okresowe epidemie. Zmienność antygenowa wirusa grypy powoduje, że znaczna część populacji pozbawiona jest odporności.

W 2025 r. odnotowano 749 przypadków zachorowania na grypę, potwierdzonych wynikiem szybkiego testu antygenowego (w tym 47 osób hospitalizowano). Nie odnotowano zgonów z powodu grypy.

W porównaniu z rokiem 2024 r. (137 przypadków, 32 osoby hospitalizowano) liczba zachorowań znacznie wzrosła. Nie odnotowano ognisk epidemicznych.

Podstawową metodą profilaktyki grypy są szczepienia, które dają największą szansę na łagodny przebieg choroby. Państwowa Inspekcja Sanitarna zaleca szczepienia ochronne przeciw grypie raz w roku przed sezonem epidemicznym. Dostępna jest również szczepionka przeciwko RSV.

W Polsce, od sezonu epidemicznego 2004/2005 prowadzony jest nadzór nad grypą – Sentinel (wybiórczy system integrowanego nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą). Uczestniczą w nim wybrani lekarze pierwszego kontaktu, stacje sanitarno-epidemiologiczne oraz

Krajowy Ośrodek ds. Grypy NIZP-PZH-PIB, pełniący rolę koordynatora. Na terenie powiatu płońskiego Program SENTINEL nie jest realizowany.

W 2025 r. zarejestrowano ogółem 102 przypadki RSV (w tym u 32 dzieci do lat 2, hospitalizowano 8 dzieci).

Dla porównania w 2024 r. odnotowano 62 zachorowania na RSV (w tym u 36 dzieci do lat 2, hospitalizowano 22 dzieci). Wszystkie potwierdzono szybkim testem antygenowym.

Należy nadmienić, iż wirusowe zakażenia górnych dróg oddechowych wywołuje wiele czynników. Najczęściej występują: wirusy grypy typu A, wirusy grypy typu B, RSV (Respiratory Syncytial Virus), wirusy paragrypy typu 1, 2 i 3.

Profilaktyka zachorowań na grypę oraz infekcje grypopodobne obejmuje:

- coroczne szczepienia przeciw grypie,
- przestrzeganie higieny rąk,
- zakrywanie ust i nosa w czasie kaszlu i kichania,
- w okresie sezonu grypowego unikanie przebywania w pomieszczeniach o dużym zagęszczeniu ludzi,
- unikanie bezpośrednich kontaktów z innymi ludźmi przez osoby z objawami zakażenia górnych dróg oddechowych,
- wprowadzenie odpowiednich dla danej jednostki medycznej zarządzeń prewencyjnych i rozwiązań technicznych zapobiegających szerzeniu się zakażeń.

3. Programy WHO – eliminacji odry i różyczki oraz eradykacji poliomyelitis

W Polsce realizowane są programy WHO eliminacji odry i różyczki oraz eradykacji poliomyelitis na świecie. Wszystkie przypadki zachorowań wymagają potwierdzenia laboratoryjnego. Nadzorem epidemiologicznym obejmowane jest również otoczenie chorych.

W latach 2024-2025 na terenie powiatu płońskiego nie zgłoszono żadnego przypadku ostrego porażenia wiotkiego (OPW).

Na terenie powiatu prowadzony jest czynny nadzór nad zgłaszalnością ostrych porażeń wiotkich u dzieci do ukończenia 15 r.ż. Pod nadzorem znajduje się oddział dziecięcy Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej im. Marszalka Józefa Piłsudskiego w Płońsku.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płońsku pełni czynny nadzór nad ostrymi porażeniami wiotkimi od sierpnia 2022 roku na polecenie Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Raz w miesiącu przeprowadzane są kontrole w zakresie zgłaszalności ostrych porażeń wiotkich.

4. Choroby wieku dziecięcego, którym można zapobiegać poprzez szczepienia ochronne

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie odry, świnki i różyczki na nadzorowanym terenie wygląda zadowalająco.

W 2025 r. nie zgłoszono żadnego przypadku podejrzenia/zachorowania na odrę ani różyczkę (w 2024 r. - 1 przypadek różyczki). W 2025 r. zarejestrowano 2 przypadki świnki (w 2024 r. – 3 przypadki). Zachorowania na świnkę rozpoznano u dwojga dzieci (lat 5 i 11), które zarejestrowano jako przypadki możliwe (bez potwierdzenia laboratoryjnego). Podczas dochodzenia ustalono, iż dziecko lat 11 nie zostało zaszczepione przeciwko śwince, odrze i różyczce, ponieważ rodzice dziecka nie wyrazili zgody na szczepienie.

Dzięki wdrożeniu w 2003 r. obowiązkowych szczepień p/odrze, śwince i różyczce u małych dzieci w 2 roku życia zaobserwowano znaczny spadek zapadalności na te choroby zakaźne. W 2008 r. wprowadzono dawkę przypominającą szczepienia przeciwko tym chorobom u dzieci w 10 roku życia.

Z uwagi na niekorzystną sytuację epidemiologiczną odry w Polsce w 2019 r. przesunięto szczepienie przypominające u dzieci na 6 rok życia.

W 2025 r. w powiecie płońskim zarejestrowano 35 przypadków zachorowań sporadycznych na krztusiec, w tym 3 hospitalizacje (zapadalność wyniosła 40,2). Odnotowano niewielki spadek zachorowań w porównaniu z 2024 rokiem (43 przypadki, 3 hospitalizacje, zapadalność wyniosła 47,4/100 tys.). Ogniska epidemiczne krztuśca nie wystąpiły.

Podczas dochodzeń epidemiologicznych ustalano osoby ze styczności, które miały kontakt z osobą chorą na krztusiec. Osobom ze styczności zalecano kontakt z lekarzem, celem konsultacji w sprawie zastosowania chemioprofilaktyki (antybiotyk), bądź wdrożenia postępowania poekspozycyjnego poprzez szczepienie p/krztuścowi. Kobiety w ciąży informowano o możliwości zaszczepienia p/krztuścowi.

Należy podkreślić, iż do Programu Szczepień Ochronnych w 2024 r. wprowadzono bezpłatne szczepienia p/krztuścowi dla kobiet w ciąży (po ukończeniu 27 do 36 tygodnia ciąży).

Krztusiec, znany dawniej jako koklusz, to ostra choroba zakaźna dróg oddechowych. Najważniejszym objawem krztuśca jest bardzo silny, napadowy, przewlekły kaszel, któremu zwykle towarzyszy duszność i świst wdechowy, określany jako „pianie", lub wymioty pod koniec napadu kaszlu. Krztusiec jest najgroźniejszy dla noworodków i małych niemowląt, jednak ciężko chorują również osoby starsze. Zachorować można w każdym wieku, a chorobę przechodzić kilka razy w życiu.

Zarejestrowane w 2025 r. zachorowania na krztusiec dotyczyły wszystkich grup wiekowych. Szczepienia podstawowe przeciwko krztuścowi realizowane są u małych dzieci do 2 r. ż., natomiast szczepienia przypominające u dzieci w 6. i 14. roku życia. Poziom odporności poszczepiennej przeciwko krztuścowi niestety nie chroni populacji przed zachorowaniem w późniejszym okresie życia. Dlatego też zaleca się podawanie dawek przypominających, zwłaszcza u osób z grup ryzyka.

Wśród chorób wieku dziecięcego, którym można zapobiegać poprzez szczepienia ochronne, na terenie powiatu płońskiego, dominują w dalszym ciągu zachorowania na ospę wietrzną.

W 2025 r. zarejestrowano 189 zachorowań na ospę wietrzną (w 2024 roku 374 przypadki). W minionym roku w porównaniu do poprzedniego roku odnotowano spadek zapadalności na ospę wietrzną o około 49%.

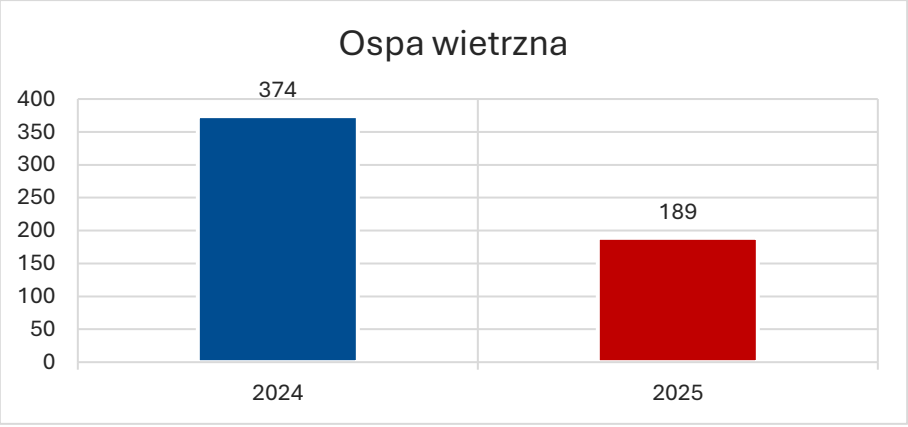

Wykres II.1. Liczba zachorowań na ospę wietrzną

Szczepienia przeciw ospie wietrznej w ramach PSO realizowane są u dzieci do 19 roku życia należących do grup ryzyka, u dzieci z ich najbliższego otoczenia oraz dzieci przebywających w domach dziecka, zakładach opiekuńczo-leczniczych itp. Ponadto, w ramach PSO wykonuje się te szczepienia u dzieci do lat 3 przebywających w żłobkach, klubach dziecięcych i innych instytucjach opiekuńczych. Dodatkowo zaszczepienia odbywają się na koszt rodziców. Odsetek dzieci zaszczepionych przeciwko

ospie wietrznej jest nadal niewielki. Do czasu wprowadzenia szczepień obowiązkowych u całej populacji dzieci nie będziemy obserwowali istotnego spadku liczby zachorowań na tę chorobę zakaźną.

5. Zakażenia i choroby przenoszone drogą pokarmową

Liczba zarejestrowanych zakażeń przenoszonych drogą pokarmową w 2025 r.:

- salmonelozy ogółem – 26, w tym 25 przypadków zatrucia pokarmowego (23 przypadki sporadyczne, 2 przypadki z ogniska zakażenia pokarmowego, 1 przypadek zakażenia pozajelitowego). Spośród wszystkich zachorowań na salmonellozę - zatrucie pokarmowe, odnotowano 16 przypadków o etiologii Salmonella Enteritidis, 1 przypadek o etiolologii Salmonella Infantis, w pozostałych 8 przypadkach nie określono serotypu - wykryto Salmonella species. W trakcie dochodzeń epidemiologicznych nie udało się ustalić nośnika zakażeń.
- inne bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem – 225 przypadków (w tym 3 przypadki wywołane przez E.coli enterokrwotoczną, 1 przypadek wywołany przez E.coli biegunkotwórczą, 3 przypadki wywolane przez Campylobacter, 2 przypadki wywołane przez Yersinia enterocolitica oraz 216 przypadków zakażeń o etiologii Clostridioides difficile),
- lamblioza - 7 przypadków,
- kryptosporydioza – 2 przypadki,
- listerioza-1 przypadek,
- biegunka i zapalenia żołądkowo–jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu – 67 przypadków, w tym u dzieci do lat 2 - 6 przypadków,
- wirusowe zakażenia jelitowe ogółem - 157 przypadków, w tym u dzieci do lat 2 – 45. Odnotowano 49 przypadków o etiologii rotawirusowej, 12 - inne określone zakażenia jelitowe (w tym Adenowirus – 8 przypadków, Astrowirus - 4 przypadki), norowirus - 50 przypadków, 46 przypadków nieokreślonych).

Na podstawie powyższych danych za 2025 r. wśród zakażeń jelitowych największy udział miały bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridioides difficile.

Szczególnym nadzorem epidemiologicznym objęto przypadki zakażeń E. coli enterokrwotoczna, wystąpiły 3 przypadki (zachorowało dziecko w wieku 10 miesięcy, dziecko 1 r.ż. oraz mężczyzna lat 68). Nadzorem epidemiologicznym objęto 12 osób ze styczności z chorymi (w tym dziecko lat 4). Wykonano badania kału w kierunku E. coli STEC/VTEC u osób ze styczności oraz badania wody. Uzyskano ujemne wyniki badań laboratoryjnych.

Zapadalność na salmonelozy - zatrucia pokarmowe, w latach 2024-2025, utrzymywała się na niskim poziomie (2024 r. – 25 przypadków, 2025 r- 25 przypadków). Większość przypadków salmoneloz – zatruć pokarmowych to zachorowania sporadyczne.

W 2025 r. odnotowano 1 ognisko domowe zakażenia pokarmowego o etiologii Salmonella Enteritidis. Zachorowały 2 osoby (2 dzieci w wieku 8 lat), narażonych było 5 osób. W ognisku epidemicznym, wspólnie z Sekcją Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia oraz Sekcją Nadzoru nad Obiektami Użyteczności Publicznej prowadzono dochodzenie epidemiologiczne, pobrano próbki wody do badań laboratoryjnych oraz próbki żywieniowe do badań mikrobiologicznych (uzyskano wyniki ujemne). W ramach nadzoru epidemiologicznego przebadano trzy osoby dorosłe (nie wyhodowano pałeczek Salmonella). Nie ustalono nośnika zakażenia.

Największy problem wśród zakażeń jelitowych stanowią zakażenia Clostridioides difficile. Zapadalność w analizowanym okresie wykazywała tendencję rosnącą. W 2024 r. zarejestrowano 130 przypadków, w 2025 roku 216 przypadków (wzrost z ok. 151,7/100 tys. do ok. 248/100 tys.).

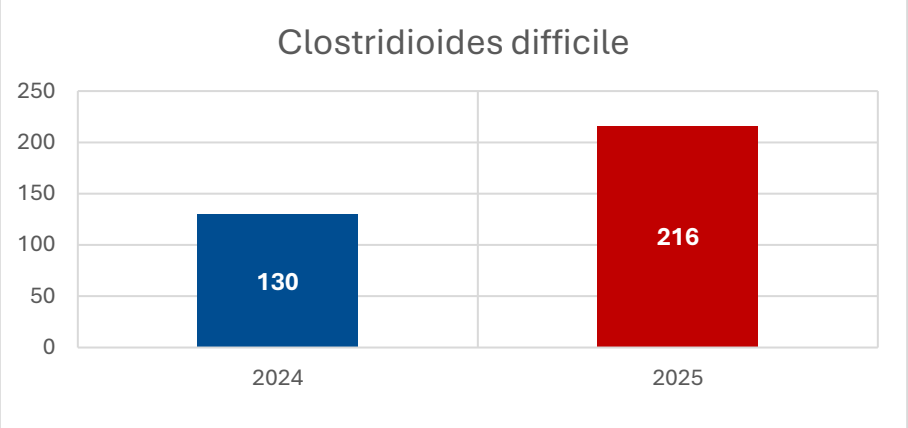

Wykres II.3. Liczba zachorowań - Clostridioides difficile

W 2025 r. odnotowano 1 ognisko epidemiczne o etiologii C. difficile w oddziale szpitalnym, zachorowały 2 osoby. Pozostałe zachorowania były to przypadki sporadyczne.

Należy stwierdzić, że zapadalność na biegunki o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu oraz inne bakteryjne zakażenia jelitowe w analizowanym okresie uległa wzrostowi (w 2024 r. 168 przypadków zapadalność ok. 200/100 tys., w 2025 r. – 292 przypadki, zapadalność ok. 348/100 tys.).

W latach 2024-2025 zarejestrowano pojedyncze zachorowania na lambliozę (w 2024 r. - 9 zapadalność 10,3 /100 tys., w 2025 r. – 7, zapadalność 8,0 /100 tys.)

6. Zakażenia inwazyjne oraz zakażenia centralnego układu nerwowego

W 2025 r. zarejestrowano 8 przypadków (w 2024 r. 6 przypadków) zachorowań na chorobę wywołaną przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjną (2 przypadki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, 3 przypadki posocznicy, 3 przypadki zapalenia płuc).

Ponadto wśród zakażeń inwazyjnych zarejestrowano: 12 przypadków choroby wywołanej przez Streptococcus pyogenes inwazyjnej (w tym 10 - róża).

W 2025 r. nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na Inwazyjną Chorobę Meningokokową.

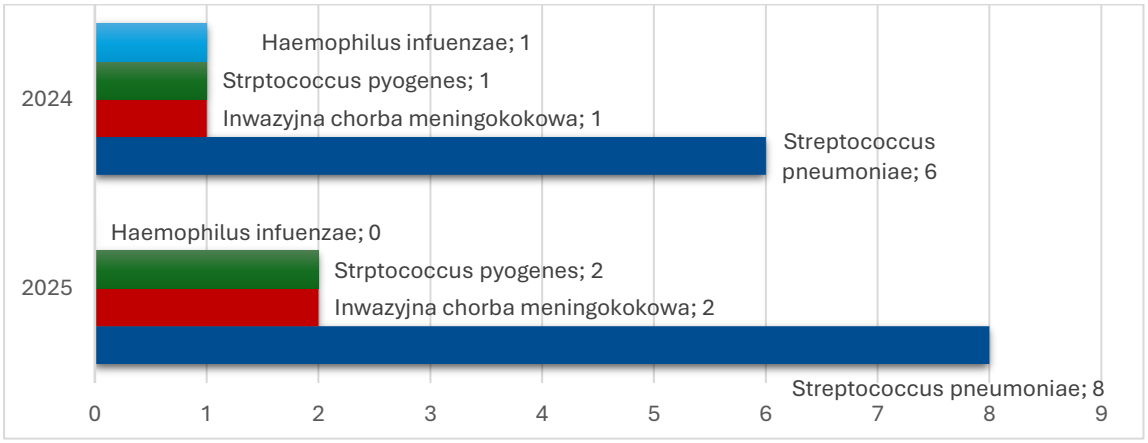

Wykres II.4. Zakażenia inwazyjne

W 2025 r. odnotowano pojedyncze przypadki zakażeń centralnego układu nerwowego w tym: wirusowe zapalenie opon mózgowych inne określone i nieokreślone, bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne określone.

W 2024 roku odnotowano pojedyncze przypadki zakażeń centralnego układu nerwowego w tym: wirusowe zapalenie mózgu, wirusowe zapalenie opon mózgowych enterowirusowe, wirusowe zapalenie opon mózgowych inne określone i nieokreślone, bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne określone oraz zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone.

7. Wirusowe zapalenie wątroby

Wirusowe zapalenie wątroby przenoszone drogą pokarmową to wzw typu A i E. Występowanie przypadków zachorowań na wzw A związane jest przede wszystkim z pobytem w miejscach o niskim poziomie higieny.

Zachorowania na wzw typu B, C, D przenoszone są drogą pozajelitową, przy czym należy podkreślić, że większość zakażeń związana jest z wykonywaniem zabiegów związanych z naruszeniem ciągłości tkanek ludzkich (różnego typu zabiegi medyczne i niemedyczne).

Wirusowe zapalenie wątroby (WZW) typu B, C - w 2025 r. odnotowano ogółem 15 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby, w tym 11 przypadków WZW typu B przewlekłe i BNO (zakażenie nieokreślone) oraz 4 przypadki WZW typu C przewlekłe i BNO (zakażenie nieokreślone).

W porównaniu do 2024 roku liczba zarejestrowanych przypadków wzw typu B oraz wzw typu C była na podobnym poziomie.

W 2024 r. odnotowano 9 przypadków przewlekłego wzw typu B i BNO (zakażenie nieokreślone) oraz 4 przypadki przewlekłego wzw typu C i BNO (zakażenie nieokreślone). Nie zarejestrowano zachorowań na wzw o innej etiologii. W dochodzeniach epidemiologicznych w przypadkach wzw przewlekłych i BNO trudno określić datę i okoliczności zakażenia.

W ramach działalności przeciwepidemicznej wystosowano 11 wystąpień (w 2024 r.- 9 wystąpień) do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w celu objęcia nadzorem lekarskim nosicieli antygenu HBs i osób chorych na WZW B i C, a także osób z ich najbliższego otoczenia.

Aktualnie dostępne są szczepionki przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu A oraz typu B. Niestety, jeśli chodzi o wzw typu C brak jest szczepionki zapobiegającej tej chorobie.

W Polsce szczepienia przeciwko wzw typu B prowadzone są od 1989 roku. Aktualnie szczepienie obejmują noworodki w czasie 24 godzin po urodzeniu. Dodatkowo szczepienie wykonywane jest m.in. personelu medycznego, osób dializowanych, osób zakażonych HCV, osób z otoczenia chorych na wzw typu B i zakażonych HBV. Ponadto szczepienia p/wzw B wykonywane są przed planowymi zabiegami w ramach szczepień zalecanych na koszt pacjenta.

W 2025 roku nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A.

Szczepienia przeciwko wzw A realizowane są w ograniczonym zakresie, przede wszystkim jako szczepienia zalecane, na koszt pacjenta. Szczepienia p/wzw A wskazane są w szczególności dla osób podróżujących w rejony świata, gdzie zachorowania występują endemicznie oraz dla osób zatrudnionych przy produkcji i dystrybucji żywności. W razie wystąpienia ogniska epidemicznego wykonuje się bezpłatne szczepienia o osób z otoczenia chorego na wzw typu A.

8. Gruźlica

Światowa Organizacja Zdrowia postrzega gruźlicę jako problem globalny w dziedzinie zdrowia publicznego.

W 2025 r. zarejestrowano 13 nowych przypadków gruźlicy płuc (w 2024 r. 20 przypadków). Zachorowało 5 kobiet i 8 mężczyzn, w tym 2 dzieci w wieku 7 i 17 lat (gruźlica nieprątkująca). Nie zarejestrowano gruźlicy pozapłucnej. Odnotowano 1 zgon z powodu gruźlicy płuc (mężczyzna lat

55). Żadna z osób chorych na gruźlicę nie miała kontaktu z bydłem chorym na gruźlicę. Pacjenci po odbyciu leczenia szpitalnego gruźlicy objęci są opieką specjalistyczną poradni chorób płuc i gruźlicy w Płońsku (większość osób), a także w Ciechanowie i Otwocku.

Przeprowadzono ogółem 17 wywiadów epidemiologicznych. Wystosowano 14 wystąpień do osób ze styczności z chorymi na gruźlicę płuc prątkującą w celu zobowiązania ich do zgłoszenia się do lekarza rodzinnego. Ponadto wystosowano 10 wystąpień do poradni rodzinnych w sprawie objęcia nadzorem lekarskim w/w osób, a także przesłanie informacji zwrotnej o podjętych działaniach. Nadzorem epidemiologicznym objęto ogółem 16 osób.

9. Inne choroby zakaźne

W 2025 roku odnotowano:

- borelioza - 68 przypadków (w tym rumień wędrujący- 64 przypadki, postać kostno-stawowa - 3 przypadki oraz układu krążenia 1 przypadek- osoba hospitalizowana),
- szkarlatyna 12 przypadków,
- róża 10 przypadków.

W 2025 roku w grupie chorób przenoszonych drogą płciową zarejestrowano:

- kiła 7 przypadków (2 przypadki kiły wczesnej, 5 przypadków kiły nieokreślonej),
- rzeżączka - 1 przypadek
- nowo wykryte zakażenia HIV-2 przypadki.

10. Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną w zakresie zwalczania chorób zakaźnych

Choroby odzwierzęce stanowią ważny problem epidemiologiczny. W zakresie zwalczania chorób odzwierzęcych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płońsku współpracuje ściśle z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Płońsku w oparciu o porozumienie zawarte między tymi organami.

W zakresie zapobiegania chorobom odzwierzęcym pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Płońsku a Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Płońsku, na bieżąco w 2025 r. wymieniano informacje o przypadkach kontaktu ludzi ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę – zgłoszono 95 pokąsań (w 2024 r. 96 przypadków). Wystosowywano wystąpienia do osób pokąsanych przez zwierzęta nieznane - podejrzane o wściekliznę, w celu zgłoszenia się do poradni konsultacyjnej szczepień przeciwko wściekliźnie (8 pism).

W 2025 roku u 20 osób podjęto szczepienia p/wściekliźnie (w 2024 roku u 34 osób). Wśród osób uodpornionych przeciwko wściekliźnie były osoby pokąsane przez nieznane zwierzęta (pies, kot), których nie można było poddać 15-dniowej obserwacji weterynaryjnej w kierunku wścieklizny.

W ramach współpracy, PPIS w Płońsku na prośbę Powiatowego Lekarza Weterynarii w Płońsku informował podmioty lecznicze i społeczeństwo o akcjach szczepień lisów wolno żyjących przeciwko wściekliźnie (wiosennej i jesiennej). Wystosowano ogółem 3 wystąpienia, przekazywano ulotki informacyjne oraz komunikaty.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Płońsku w 2025 r. poinformował Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Płońsku o wystąpieniu 3 ognisk salmonelozy u drobiu na fermach, w miejscowościach: Unieck gm. Raciąż (1 ognisko) i Żukowo Strusie gm. Raciąż (2 ogniska). Nadzorem epidemiologicznym objęto pracowników z kontaktu z drobiem chorym na salmonelozę. W ramach nadzoru przeprowadzono badania kału na nosicielstwo pałeczek Salmonella – Shigella u 20 pracowników. U żadnej z badanych osób nie wyhodowano pałeczek Salmonella -Shigella.

W 2025 r. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Płońsku przekazał informację Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Płońsku o wystąpieniu ogniska wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) z próbek pobranych od łabędzia niemego z terenu gminy Baboszewo. Osoba narażona (lekarz weterynarz)

miała kontakt z łabędziem w chwili wykonywania czynności związanych z przekazaniem padłego ptaka do badania. Skontaktowano się z osobą narażoną, nie wykazywała objawów chorobowych.

Zwrócono się z prośbą do Powiatowego Lekarza Weterynarii o przesyłanie danych właściciela zwierzęcia podejrzanego/chorego na pryszczycę, celem objęcia nadzorem epidemiologicznym osób mających kontakt ze zwierzęciem.

Zgodnie z §4 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 15 stycznia 2013 roku w sprawie współdziałania między organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Weterynaryjnej oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych, które mogą być przenoszone ze zwierząt na ludzi lub z ludzi na zwierzęta (Dz. U. z 2022 r. poz. 2260 ze zm.) do Powiatowego Lekarza Weterynarii przekazano informacje o wystąpieniu zachorowania na bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez E. coli enterokrwotoczną (werotoksyczną) u mężczyzny lat 68 ze względu na zamieszkiwanie w gospodarstwie rolnym, na terenie którego prowadzona była hodowla koni.

11. Podsumowanie dotyczące sytuacji epidemiologicznej powiatu

Należy pamiętać, że niekorzystna sytuacja epidemiologiczna w niektórych państwach sąsiednich stwarza możliwości zawlekania do Polski chorób zakaźnych (np. odry). Ponadto, podróżowanie do krajów endemicznych stwarza zagrożenie występowania zachorowań na choroby zakaźne dotychczas w Polsce rzadko występujące (np.: malaria, cholera).

Wczesne rozpoznawanie potencjalnych zagrożeń zdrowotnych ma ogromne znaczenie w przypadkach zagrożeń dla zdrowia o skali międzynarodowej, w tym zakażeń wirusowych przenoszonych z człowieka na człowieka i mogących wywołać pandemię. W Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego – Państwowym Zakładzie Higieny - Państwowym Instytucie Badawczym funkcjonuje Krajowy Punkt Centralny do spraw Międzynarodowych Przepisów Zdrowotnych, który zbiera informacje o chorobach stanowiących problem epidemiologiczny.

Europejskie Centrum Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) wraz z Komisją Europejską i WHO pracuje nad udoskonaleniem współpracy w zakresie nadzoru epidemiologicznego.

W 2025 roku na terenie powiatu płońskiego odnotowano 12 zgonów z powodu zakażeń i chorób zakaźnych (w 2024 r. - 8 zgonów).

W analizowanym okresie 2025 roku przyczynami zgonów były: gruźlica płuc u osoby w wieku 55 lat, bakteryjne zakażenie jelitowe Clostridioides difficile –10 zgonów, u osób w wieku od 68 do 86 lat, posocznica wywołana przez inne bakterie Gram- ujemne- 1 zgon u osoby w wieku 35 lat.

W 2025 roku działania zapobiegawcze i przeciwepidemiczne w zakresie zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych prowadzone były z zaangażowaniem pracowników nadzoru epidemiologii.

III. NADZÓR NAD SZCZEPIENIAMI OCHRONNYMI

Dla zapewnienia bezpieczeństwa epidemiologicznego prowadzi się profilaktykę swoistą wśród populacji dziecięco-młodzieżowej w wieku 0-19 lat w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych.

Ponadto, realizowane są szczepienia ochronne obowiązkowe w grupach ryzyka oraz szczepienia zalecane (niefinansowane ze środków publicznych).

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Płońsku prowadzi dystrybucję szczepionek do punktów szczepień

realizujących Program Szczepień Ochronnych na terenie powiatu. Prowadzony jest system elektronicznego nadzoru nad dystrybucją szczepionek (e-Szczepionka). W punktach szczepień nadzorowane są warunki przechowywania preparatów szczepionkowych (monitoring temperatury w urządzeniach chłodniczych).

Obowiązkiem szczepień ochronnych w Polsce objęte są następujące choroby zakaźne i zakażenia: gruźlica, wirusowe zapalenie wątroby typu B, błonica, tężec, krztusiec, poliomyelitis, inwazyjne zakażenia Haemophilus influenzae typu b, inwazyjne zakażenia Streptococcus pneumoniae, zakażenia wywołane przez rotawirusy, odra, świnka, różyczka, ospa wietrzna, wścieklizna.

Szczepienia obowiązkowe przeciwko gruźlicy realizowane są u noworodków w ciągu 24 godzin po urodzeniu. W razie opóźnienia zaległe szczepienie można wykonać do 15 roku życia.

Szczepienia obowiązkowe przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis prowadzone są u dzieci do 2 r.ż. (szczepienia podstawowe). W 6 roku życia podaje się szczepienie przypominające przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis. W 14 roku życia podaje się szczepienie przypominające przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi. Młodzież w 19 roku życia otrzymuje dawkę przypominającą szczepionki przeciwko błonicy i tężcowi. Szczepienia obowiązkowe przeciwko inwazyjnym zakażeniom Haemophilus influenzae typu b oraz Streptococcus pneumoniae prowadzone są u dzieci do 2 r.ż. Obowiązkowe szczepienia przeciw rotawirusom podawane są niemowlętom po ukończeniu 6 tygodnia życia do ukończenia 32 tygodnia życia (wdrożone zostały w 2021 roku, uprzednio realizowane były jako zalecane). Szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce realizowane są jako obowiązkowe u dzieci w 2 roku życia oraz 6 roku życia.

Szczepienia przeciwko WZW B realizowane są w ramach szczepień obowiązkowych bądź zalecanych. Szczepienia obowiązkowe przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B obejmują:

- dzieci i młodzież od dnia urodzenia do ukończenia 19 roku życia,
- uczniów szkół medycznych lub innych szkół prowadzących kształcenie na kierunkach medycznych, którzy nie byli szczepieni przeciw WZW typu B,
- studentów uczelni medycznych lub innych uczelni, prowadzących kształcenie na kierunkach medycznych, którzy nie byli szczepieni przeciw WZW typu B,
- osoby szczególnie narażone na zakażenie w wyniku styczności z osobą zakażoną wirusem zapalenia wątroby typu B, które nie były szczepione przeciw WZW B.
- osoby zakażone wirusem zapalenia wątroby typu C,
- osoby wykonujące zawód medyczny narażone na zakażenie, które nie były szczepione przeciw WZW typu B,
- osoby przed lub po przeszczepieniu komórek krwiotwórczych, narządów wewnętrznych, splenektomii, albo z asplenią, z zaburzeniami czynności śledziony
- osoby w fazie zaawansowanej choroby nerek z filtracją kłębuszkową poniżej 30 ml/min oraz osoby dializowane,
- kobiety planujące ciążę, które nie były szczepione przeciw wzw typu B.

Szczepienia przeciwko ospie wietrznej są szczepieniami finansowanymi z budżetu państwa wyłącznie dla dzieci do lat 12. z grup ryzyka i dzieci z ich otoczenia oraz dla dzieci do lat 3, narażonych ze względów środowiskowych, przebywających w placówkach opiekuńczych-wychowawczych, żłobkach, domach dziecka, zakładach opiekuńczo-leczniczych.

Szczepienia obowiązkowe poekspozycyjne:

- przeciw błonicy – podlegają osoby narażone na zakażenie, które miały styczność z chorym na błonicę,
- przeciw tężcowi – osoby zranione, narażone na zakażenie,
- przeciwko wściekliźnie - osoby mające styczność ze zwierzęciem chorym na wściekliznę lub podejrzanym o zakażenie wirusem wścieklizny.

Ocena stanu zaszczepienia wg sprawozdania Mz-54 za 2025 rok.

Zgodnie ze sprawozdaniem Mz-54 ze szczepień ochronnych wg stanu na dzień 31.12.2025 r. szczepieniom obowiązkowym w ramach Programu Szczepień Ochronnych podlegało 17329 osób populacji dziecięco-młodzieżowej w wieku 0-19 lat.

Szczepienia przeciwko gruźlicy - poziom zaszczepienia od wielu lat jest wysoki. W roczniku 2025 uodporniono 787 noworodków w czasie 24 godzin lub do 14 dni pozostałe 5 dzieci w terminie późniejszym, tj. po 14 dniu życia do ukończenia 11 miesiąca życia. Stan uodpornienia w roczniku 2025 wyniósł 96,5% natomiast w 2024 r. wynosił 98,35%., uodporniono 892 noworodki.

Szczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B - stan uodpornienia przeciw wzw B u noworodków i niemowląt do 1 roku życia wynosi 89,5%. W 2025 roku zaobserwowano spadek odsetka noworodków i niemowląt do 1 roku życia, zaszczepionych przeciwko WZW B w porównaniu do roku poprzedniego (94%).

Uodpornienie przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, Haemophilus influenzae typu b u dzieci do 2 roku życia jest na poziomie niezadowalającym. W 2025 roku, w porównaniu do 2024 roku, zaobserwowano w tym zakresie niewielki spadek 2% (z 76% do 74%).

Szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce - uodporniono 85,8% dzieci w 2 roku życia oraz 72,5 % dzieci w 6 roku życia.

Stan uodpornienia dzieci w 6 roku życia przeciwko odrze, śwince i różyczce – jest stosunkowo niski, co jest zjawiskiem niepokojącym. Dwie dawki szczepionki odrze, śwince i różyczce posiada tylko 72,5% dzieci.

Szczepienia przeciwko zakażeniom Streptococcus pneumoniae – w 2025 roku uodporniono około 77,6% dzieci z rocznika 2024 r, co utrzymuje się na jednakowym poziomie do poprzedniego roku.

Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis u dzieci w 6 roku życia - poziom zaszczepienia wynosi 77,2% i wykazuje tendencje spadkową w porównaniu do poprzedniego roku (w 2024 r. 82%).

W 2025 roku, w punktach szczepień, wykonano znaczną ilość szczepień ochronnych poza „Kalendarzem Szczepień", w tym szczepień obowiązkowych osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie (grupy ryzyka) oraz szczepień zalecanych w różnych grupach wiekowych.

W ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie (grupy ryzyka) oraz szczepień poekspozycyjnych uodporniono:

- przeciw wzw typu B - 139 osób dorosłych (m.in. osób zakażonych wirusem HCV, osób z otoczenia zakażonych wirusem HBV, osób dializowanych, osób wykonujących zawód medyczny),
- przeciw tężcowi - 1122 osoby zranione,
- przeciw ospie wietrznej - 45 osób,
- przeciw wściekliźnie - 20 osób pokąsanych przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę,
- przeciw błonicy – 1 osoba.

Zestawienie szczepień zalecanych (niefinansowanych z budżetu państwa) w 2025 r.:

- przeciw grypie – 1512 osób (w 2024 r.-1101 osób),
- przeciwko wzw typu B - 120 osób dorosłych (w tym osoby przygotowywane do zabiegów operacyjnych), (w 2024 r. -168 osób),
- przeciwko zakażeniom Neisseria meningitidis – 127 osób (w 2024 r.- 118 osoby),
- przeciw ospie wietrznej – 73 osoby (w 2024 r.- 18 osób),
- przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu – 69 osób (w 2024 r- 60 osób),
- przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi - 161 osób w 2024 r.- 58 osób),
- przeciw Streptococcus pneumoniae – 153 osoby (w 2024 r.- 28 osób),

- przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A – 10 osób (w 2024 r. -9 osób),
- przeciw durowi brzusznemu – 6 osób (w 2024 r -5 osób),
- przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV – 239 osób (w 2024 r.- 120 osób),
- przeciw Haemophilus influenzae - 0 osób, (w 2024 r- 1),
- przeciw półpaścowi - 102 osoby, (w 2024 r.-8).
- przeciw RSV- 181 osób, (w 2024 r. – 95)

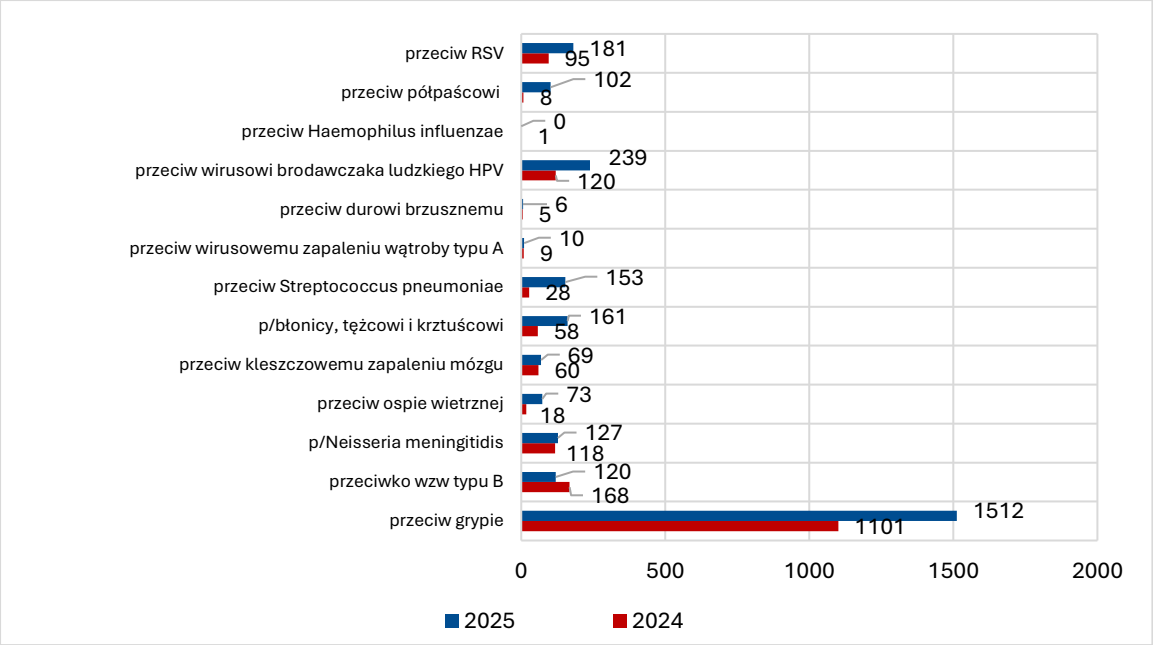

Wykres III.1. Uodpornienie w ramach szczepień zalecanych w latach 2024 - 2025

Ogółem, w roku 2025, w ramach realizacji szczepień obowiązkowych osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie (w grupach ryzyka) i poekspozycyjnych uodporniono 1327 osób. Natomiast w ramach szczepień zalecanych uodporniono 2753 osoby.

Należy podkreślić, że poza „Kalendarzem szczepień" najwięcej szczepień ochronnych zrealizowano p/grypie (zalecanych), dość dużo przeciwko tężcowi u osób narażonych (po zranieniu w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych) oraz przeciwko WZW typu B (zarówno jako obowiązkowe w grupach ryzyka, jak i zalecane). Pozostałe szczepienia realizowano w mniejszym zakresie.

Pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej, na terenie powiatu płońskiego, znajdują się 23 punkty szczepień, które w większości zorganizowane są w poradniach rodzinnych. Nie ma placówek realizujących szczepienia ochronne bez umowy z NFZ, których koszty pokrywałby pacjent. W 2025 roku przeprowadzono 12 kontroli w zakresie nadzoru nad szczepieniami ochronnymi oraz dodatkowo wykonano 39 kontroli w ramach Spisu Powszechnego, w tym 5 kontroli na terenie miasta stołecznego Warszawa.

W trakcie kontroli punktów szczepień w ramach Spisu Powszechnego sprawdzano papierowe karty uodpornienia, udostępnione przez świadczeniodawcę. Dane osób zawarte w kartach uodpornienia porównano z danymi osób, dla których zostały złożone deklaracje wyboru podstawowej opieki zdrowotnej u kontrolowanego świadczeniodawcy.

Podczas kontroli sanitarnych w 12 placówkach nie stwierdzono znacznych zaległości w realizacji szczepień ochronnych. Zaległości dotyczyły w szczególności szczepień u dzieci do lat 6 i wynikały z niezgłaszania się na szczepienia pomimo wysyłanych wezwań bądź z powodu przeciwwskazań stałych lub okresowych.

Problemem w realizacji Programu Szczepień Ochronnych jest zjawisko uchylania się od obowiązkowych szczepień ochronnych. Na dzień 31 grudnia 2025 r. zarejestrowano 329 osób uchylających się od wykonywania szczepień obowiązkowych, znacznie więcej niż w 2024 roku, w którym odnotowano 225 takie przypadki.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płońsku w 2025 roku wystosował 17 wystąpień pisemnych do rodziców, którzy uchylają się od zaszczepienia swoich dzieci. Przeprowadzono kilkanaście rozmów telefonicznych z rodzicami dzieci na temat korzyści płynących ze szczepień dzieci (zapobieganie chorobom zakaźnym i ich powikłaniom). Pojedyncze dzieci zostały zaszczepione. Część rodziców/opiekunów po otrzymaniu wezwań udała się na konsultację do Punktu Konsultacyjnego w Warszawie, z każdym z tych rodziców została przeprowadzona rozmowa telefoniczna w kwestii szczepień.

Podczas rozmów z rodzicami wyjaśniano, iż szczepionki spełniają najwyższe standardy bezpieczeństwa, natomiast odsetek występowania niepożądanych odczynów poszczepiennych jest znikomy. Podano strony internetowe do zapoznania się z aktualną wiedzą na temat szczepień, m.in.: www.zaszczepwsobiechecszczepienia.pl, www.szczepienia.info.

W 2025 r. nie prowadzono postępowań egzekucyjnych wobec osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych. Nie wystawiano upomnień ani tytułów wykonawczych.

W 2025 roku do podmiotów realizujących szczepienia ochronne przesyłano na bieżąco informacje pisemne dotyczące realizacji szczepień ochronnych.

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Płońsku zajmowała się dystrybucją szczepionek przeciwko COVID-19 zamówionych przez świadczeniodawców (poradnie rodzinne i apteki).

Podczas akcji oświatowych przekazywano informacje o szczepieniach ochronnych przeciwko chorobom zakaźnym, m.in. krztuścowi, covid-19, grypie, pneumokokom, półpaścowi, RSV.

W roku 2025 roku dużą wagę poświęcono Powszechnemu Programowi Szczepień przeciw HPV obowiązującemu od 1 września 2024 roku, którego celem jest zwiększenie odsetka dzieci zaszczepionych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego. Prowadzono współpracę z dyrektorami szkół podstawowych. Uczestniczono w zebraniach szkolnych z rodzicami, na których przekazywano informacje o zalecanych szczepieniach przeciwko HPV i płynących z nich korzyści.

W 2025 roku nie zarejestrowano niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP).

Udzielano informacji telefonicznych na temat szczepień dla osób wyjeżdżających za granicę. Informowano o możliwości zaszczepienia się również w podmiotach leczniczych realizujących obowiązkowe szczepienia ochronne.

IV. STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH

W 2025 roku kontrole placówek ochrony zdrowia przeprowadzane były zgodnie z obowiązującymi procedurami Głównego Inspektora Sanitarnego (GIS)w ramach nadzoru nad warunkami sanitarno-higienicznymi personelu medycznego, sprzętu oraz pomieszczeń, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Podczas kontroli oceniano m.in.: zagadnienia dezynfekcji, sterylizacji, postępowania z odpadami medycznymi, postępowania z bielizną, utrzymanie bieżącej czystości i porządku, stan sanitarno-techniczny pomieszczeń oraz stan dostosowania do wymogów obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

W 2025 roku pod nadzorem znajdowało się 139 obiektów, w tym 6 placówek lecznictwa zamkniętego (szpital, trzy zakłady opiekuńczo-lecznicze, ośrodek rehabilitacyjno-readaptacyjny dla młodzieży, dom seniora), 63 obiekty lecznictwa otwartego (w tym poradnie rodzinne, poradnie specjalistyczne, pracownie diagnostyczne, działy pomocy doraźnej, stacja dializ) oraz 69 gabinety indywidualnej/grupowej praktyki lekarskiej).

W 2025 roku przeprowadzono ogółem 72 kontrole w zakresie higieny lecznictwa (zaplanowano 78). Wydano 3 decyzje płatnicze, 3 decyzje merytoryczne nakazujące w związku ze stwierdzeniem podczas kontroli uchybień sanitarno-technicznych, 8 decyzji przedłużających termin usunięcia uchybień sanitarnych. Nie nałożono mandatów karnych.

1. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny podmiotów leczniczych

Podmioty lecznictwa zamkniętego znajdują się w dość dobrym stanie sanitarno-technicznym. W 2025 r. przeprowadzono kontrolę sanitarną kompleksową w placówce lecznictwa zamkniętego (lecznictwo szpitalne). Stwierdzono uchybienia sanitarno-techniczne i wydano decyzję administracyjną. Wobec jednego podmiotu prowadzone są postępowania administracyjne w związku ze stwierdzeniem uchybień sanitarno-technicznych w latach ubiegłych.

Stan sanitarno-techniczny placówek lecznictwa otwartego należy ocenić jako dość dobry.

W 2025 roku podczas przeprowadzania kontroli sanitarnych w placówkach lecznictwa otwartego, w jednej z nich stwierdzono nieprawidłowości o charakterze sanitarno-technicznym, w związku z czym wydano decyzję administracyjną nakazującą ich usunięcie. Ponadto wobec jednej placówce tego typu prowadzone jest postępowanie administracyjne, wynikające z wykrycia uchybień sanitarno-technicznych w latach ubiegłych.

Przeprowadzono dwie kontrole w innych placówkach całodobowej opieki. W jednej z nich stwierdzono uchybienia sanitarno-techniczne, wydano decyzję administracyjną nakazującą ich usunięcie.

Najczęściej stwierdzane uchybienia sanitarno-techniczne w lecznictwie zamkniętym i otwartym, to: pęknięcia i odpryski farby malarskiej na ścianach i sufitach, zacieki na ścianach i sufitach, zniszczone ościeżnice i skrzydła drzwi w salach pobytu chorych, zniszczona i popękana wykładzina podłogowa, zniszczone wyposażenie.

Bieżący stan higieniczno-sanitarny kontrolowanych podmiotów lecznictwa zamkniętego i otwartego nie budził zastrzeżeń. W związku z tym nie nakładano mandatów karnych.

W podmiotach wykonujących działalność leczniczą obowiązują odpowiednie procedury postępowania w celu zapobiegania zakażeniom, w tym: procedury dezynfekcji narzędzi i sprzętu medycznego, dezynfekcji rąk personelu, sprzątania pomieszczeń, postępowania po ekspozycji na materiał zakaźny, postępowania z brudną bielizną i odpadami medycznymi, procedury bezpiecznej pracy z ostrymi narzędziami, w tym będącymi odpadami medycznymi. Procedury higieniczne są dostępne dla personelu i przestrzegane. W lecznictwie zamkniętym sprzątanie odbywa się przy pomocy wózków specjalistycznych. W pozostałych placówkach sprzątanie odbywa się metodą dwóch wiader. W placówkach znajdują się pomieszczenia porządkowe, gdzie sprzęt jest przechowywany. Personel sprzątający placówki ochrony zdrowia stosuje podczas pracy niezbędne środki ochrony osobistej (fartuchy ochronne, obuwie ochronne, rękawice jednorazowego użytku).

Do dezynfekcji powierzchni, narzędzi, rąk personelu i skóry pacjentów przed iniekcjami stosowane są właściwe środki dezynfekcyjne. Roztwory użytkowe sporządzane są na bieżąco zgodnie z instrukcją, w większości placówek w pomieszczeniach porządkowych, wyposażonych w wentylację. Preparaty dezynfekcyjne dobierane są właściwie, stosowane zgodnie z kartami charakterystyki, przechowywane zgodnie z zaleceniami producenta. Narzędzia i sprzęt dezynfekowane są w pojemnikach z sitem, prawidłowo oznakowanych. Stosowane preparaty dezynfekcyjne są różnorodne, w ostatnich latach zmniejszyło się zastosowanie preparatów chlorowych do dezynfekcji powierzchni na rzecz preparatów alkoholowych. W nadzorowanych placówkach stosowane są powszechnie ręczne metody mycia oraz dezynfekcji narzędzi i sprzętu medycznego wielorazowego użytku. W kilku gabinetach stomatologicznych stosowane są myjki ultradźwiękowe do mycia i dezynfekcji narzędzi oraz myjnie–dezynfektory. Niewiele placówek lecznictwa otwartego posiada wydzielone pomieszczenia do dekontaminacji narzędzi i sprzętu medycznego wielorazowego użytku (sterylizatornie). W podmiocie udzielającym świadczeń szpitalnych znajdują się automatyczne myjnie-dezynfektory do mycia i dezynfekcji endoskopów (bronchoskopów, gastroskopów, kolonoskopów).

Placówki udzielające świadczeń zdrowotnych z użyciem narzędzi i sprzętu wielorazowego użytku wyposażone są w urządzenia sterylizujące lub posiadają umowy na sterylizację z centralną sterylizatornią, posiadającą system zarządzania jakością. W jednym podmiocie lecznictwa zamkniętego funkcjonuje Centralna Sterylizatornia, spełniająca wymogi fachowe i sanitarne, wyposażona w myjnie-dezynfektory oraz autoklawy parowe do sterylizacji narzędzi i sprzętu medycznego.

Aparatura sterylizacyjna podlega okresowym przeglądom technicznym (raz w roku) oraz systematycznej kontroli wewnętrznej skuteczności procesów sterylizacji. Dokumentacja kontroli wewnętrznej sterylizacji prowadzona jest w postaci rejestrów, gdzie odnotowywane są wyniki kontroli testami chemicznymi, fizycznymi i biologicznymi. Placówki prowadzą dokumentację przebiegu procesów sterylizacji w formie elektronicznej lub w postaci wydruków.

Wszystkie placówki przeprowadzają kontrolę skuteczności procesów sterylizacji testami chemicznymi (kontrola wsadu i pakietu). W jednej placówce lecznictwa zamkniętego wykonuje się kontrolę przy użyciu urządzenia PCD. W kontrolowanych podmiotach do kontroli wsadu stosowane są testy najwyższej klasy - typu 5 lub 6. Wewnętrzne kontrole skuteczności sterylizacji testami biologicznymi przeprowadzane są z różną częstotliwością. Podczas kontroli zalecano zwiększenie częstotliwości tych kontroli (kontrole każdego procesu).

W podmiotach leczniczych przestrzegane są procedury dekontaminacji narzędzi i sprzętu medycznego (mycia, dezynfekcji i sterylizacji). Podczas kontroli placówek nie stwierdzono uchybień w tym zakresie.

Większość podmiotów leczniczych na nadzorowanym terenie wdrożyła Ogólne wytyczne dla podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia

z 2017 roku, opracowane przez ekspertów Stowarzyszenia Higieny Lecznictwa, Narodowego Instytutu Leków, Polskiego Stowarzyszenia Sterylizacji Medycznej.

Na nadzorowanym terenie nie ma komór dezynfekcyjnych ani stacji przygotowywania łóżek. W placówce leczenia szpitalnego znajduje się pomieszczenie przeznaczone do dezynfekcji środków transportu, czyli wózków do transportu do odpadów oraz bielizny.

Placówki lecznictwa zamkniętego posiadają umowy na świadczenie usług w zakresie dezynsekcji i deratyzacji z firmami specjalistycznymi. Zakres umów obejmuje m.in.: zabezpieczenie zakładu przed gryzoniami i owadami biegającymi, zwalczanie ich, prowadzenie stosownej dokumentacji. Zabiegi przeprowadzane są w zależności od potrzeb przez osoby posiadające przeszkolenie z zakresu DDD. Prowadzony jest monitoring szkodników. Większość placówek lecznictwa otwartego nie zawarła umów na usługi w zakresie dezynsekcji i deratyzacji. Zabiegi wykonywane są w razie potrzeby.

W związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych wytwarzane są odpady niebezpieczne oraz inne niż niebezpieczne. Sposób postępowania z odpadami medycznymi określają opracowane procedury. Odpady podlegają segregacji w miejscu powstawania. Zużyty sprzęt jednorazowego użytku jest gromadzony w odpowiednich pojemnikach i workach. Niewiele placówek posiada wydzielone pomieszczenia (magazyny odpadów wyposażone w lodówki). W większości placówek w/w odpady przechowywane są w pomieszczeniach porządkowych wyposażonych w lodówki. Odpady odbierają przez firmy specjalistyczne. Odpady komunalne gromadzone są w workach oznakowanych, odpowiedniego koloru, podlegają segregacji. Odpady te przechowywane są w pojemnikach lub kontenerach usytuowanych na zewnątrz.

W placówkach wyznaczone są osoby odpowiedzialne za gospodarkę odpadami medycznymi, które prowadzą dokumentację i pełnią nadzór nad sposobem postępowania z odpadami. Każdy podmiot leczniczy wytwarzający odpady posiada umowę na odbiór i utylizację odpadów niebezpiecznych z firmą specjalistyczną. W podmiotach dostępna jest odpowiednia dokumentacja. Podczas kontroli w 2025 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

Podmioty lecznicze stosują odpowiednie procedury bezpiecznej pracy z ostrymi narzędziami, w tym będącymi odpadami medycznymi, sporządzają półroczne raporty o zakłuciach ostrymi narzędziami, oceniają ryzyko i wprowadzają sprzęt medyczny chroniący przed skaleczeniami/zakłuciami (zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 06 czerwca 2013 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych (Dz.U.2013 poz.696).

W lecznictwie zamkniętym i otwartym przeprowadzane są planowe kontrole wewnętrzne w zakresie zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym, zgodnie z obowiązującymi procedurami. Zakres kontroli obejmuje przede wszystkim ocenę prawidłowości i skuteczności procedur higienicznych. W 2025 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

2. Zakażenia szpitalne

Udzielanie świadczeń zdrowotnych wiąże się z problemem występowania zakażeń szpitalnych u pacjentów. Zakażenia dotyczyć mogą również personelu, który narażony jest na kontakt z czynnikami biologicznymi.

Na nadzorowanym terenie monitorowana jest sytuacja epidemiologiczna w zakresie zakażeń szpitalnych.

W placówkach lecznictwa zamkniętego funkcjonują zespoły i komitety kontroli zakażeń szpitalnych (czynny lub czynno-bierny system nadzoru). Posiadają formalnie powołane zespoły i komitety kontroli zakażeń szpitalnych.

Struktura członków zespołów jest zgodna z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie kwalifikacji członków zespołu kontroli zakażeń zakładowych. Przewodniczący posiadają kursy specjalistyczne z zakresu zakażeń szpitalnych. Członkowie komitetu kontroli zakażeń szpitalnych zatrudnieni są na różnych stanowiskach (lekarze, pielęgniarki oddziałowe) i oprócz podstawowych obowiązków realizują zadania z zakresu zakażeń szpitalnych. Z Zespołami Kontroli Zakażeń Szpitalnych w podmiotach leczniczych jest prowadzona ścisła, stała współpraca.

W 2025 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Płońsku zgłoszono 1 ognisko epidemiczne w jednym podmiocie wykonującym działalność leczniczą (lecznictwo szpitalne) o etiologii Clostridioides difficile, potwierdzone badaniami mikrobiologicznymi. Zachorowało 2 pacjentów, nie odnotowano zakażeń u personelu, nie odnotowano zgonów. W ognisku podjęto stosowne działania przeciwepidemiczne w celu wygaszenia zgodnie z obowiązującymi procedurami. W związku z tym udało się skutecznie ograniczyć liczbę osób zakażonych i szybko wygasić ognisko. Pracownicy z upoważnienia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Płońsku przeprowadzili kontrolę sanitarną w oddziale, w którym wystąpiło ognisko, wydano zalecenia.

W 2025 r. w porównaniu do 2024 r. sytuacja w zakresie występowania ognisk epidemicznych uległa poprawie (zmniejszenie liczby szpitalnych ognisk epidemicznych z 2 na 1).

Na nadzorowanym terenie w dalszym ciągu istotnym problemem u pacjentów hospitalizowanych są zakażenia Clostridioides difficile.

W podmiotach leczniczych nadal pozostaje problem zakażeń i kolonizacji pacjentów wieloopornymi pałeczkami Enterobacteriaceae wytwarzającymi karbapenemazy (CPE). Wzmożony nadzór w tym zakresie polega między innymi na wykonywaniu badań przesiewowych u pacjentów przyjmowanych do szpitali oraz zakładów opiekuńczo-leczniczych. Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Zdrowia, krajowego konsultanta w dziedzinie mikrobiologii oraz Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w podmiotach opracowano i wdrożono odpowiednie procedury postępowania.

V. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

1. Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywieniowych

Na terenie powiatu płońskiego, zgodnie z rejestrem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Płońsku, funkcjonuje 1777 obiektów prowadzących działalność w zakresie: produkcji i obrotu żywnością, zakładów żywienia zbiorowego otwartego, zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, producentów produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich, a także obiektów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,

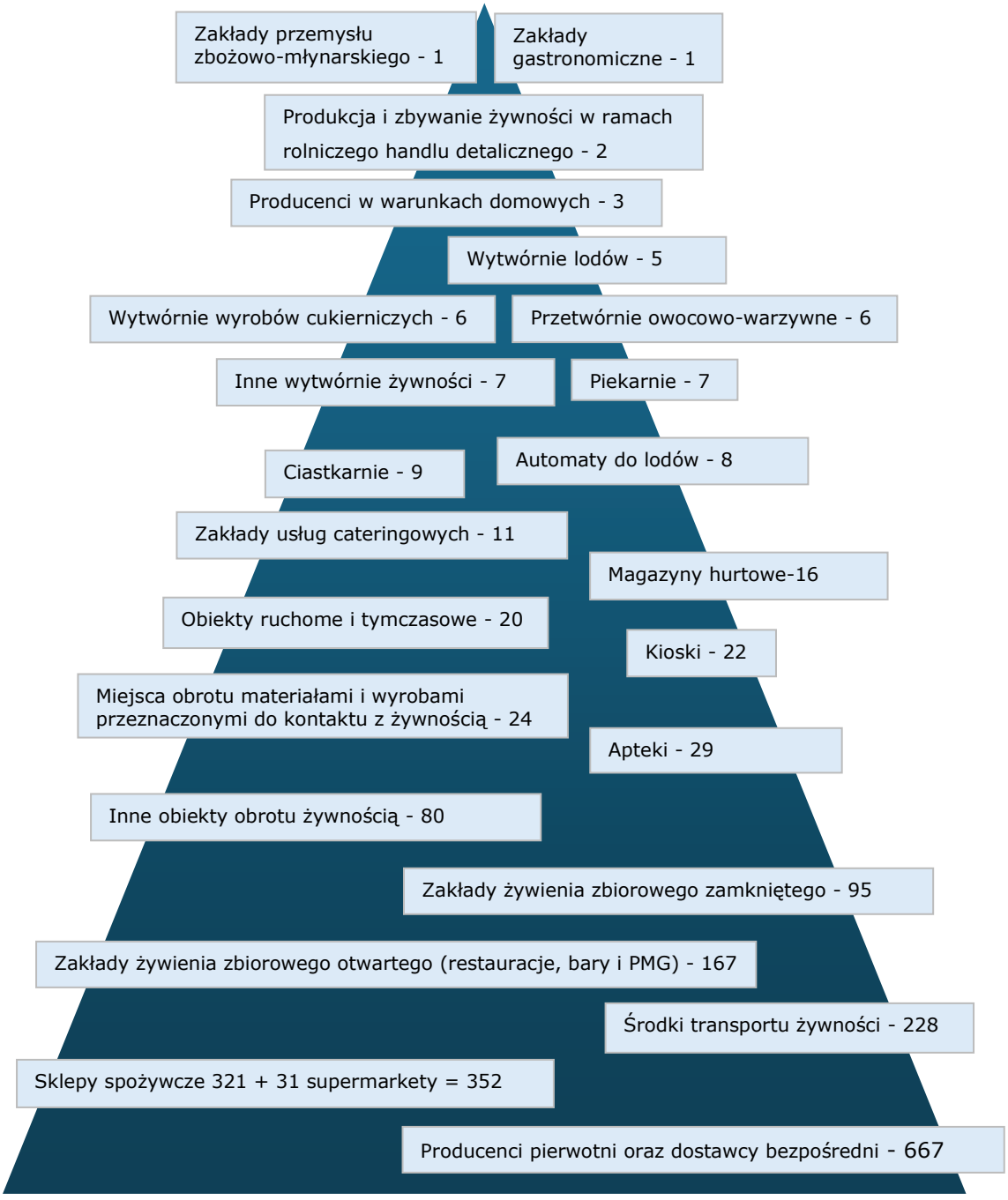

Schemat V.1 Liczba obiektów z podziałem na zakres prowadzonej działalności

Plan kontroli urzędowych z zakresu bezpieczeństwa żywności i żywienia w 2025 roku został zrealizowany w 84%. Łącznie zaplanowano 300 kontroli sanitarnych – wykonano 251 kontroli.

Nie zrealizowano 49 kontroli planowanych wymienionych w harmonogramie na rok 2025. Na poziom wykonania planu kontroli miała wpływ mała obsada pracowników w sekcji i długotrwałe zwolnienia lekarskie oraz potrzeba wykonania wielu dodatkowych kontroli niezaplanowanych.

Wykonywano także dodatkowe kontrole poza planem kontroli, w obiektach nie uwzględnionych np. kontrole stołówek na koloniach, półkoloniach i obozach. Kontrole przeprowadzano na wnioski przedsiębiorców, w każdym przypadku podejrzenia lub uzyskania informacji o uchybieniach sanitarnych zagrażających zdrowiu lub życiu człowieka oraz w związku z realizacją zadań w ramach systemu informowania o produktach niebezpiecznych RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach).

Ponadto, w okresie letnim i ferii zimowych przeprowadzano dodatkowe kontrole w obiektach wypoczynku dzieci i młodzieży. Przedmiotem kontroli była higiena przygotowywania posiłków oraz jakość zdrowotna używanych surowców, w tym ich identyfikowalność, terminy przydatności do spożycia i warunki przechowywania żywności. W kontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości. Kontrole były przeprowadzane zgodnie z procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 2025 r. ogółem przeprowadzono łącznie 482 kontrole w zakresie warunków sanitarno – technicznych obiektów żywnościowo – żywieniowych w 334 obiektach.

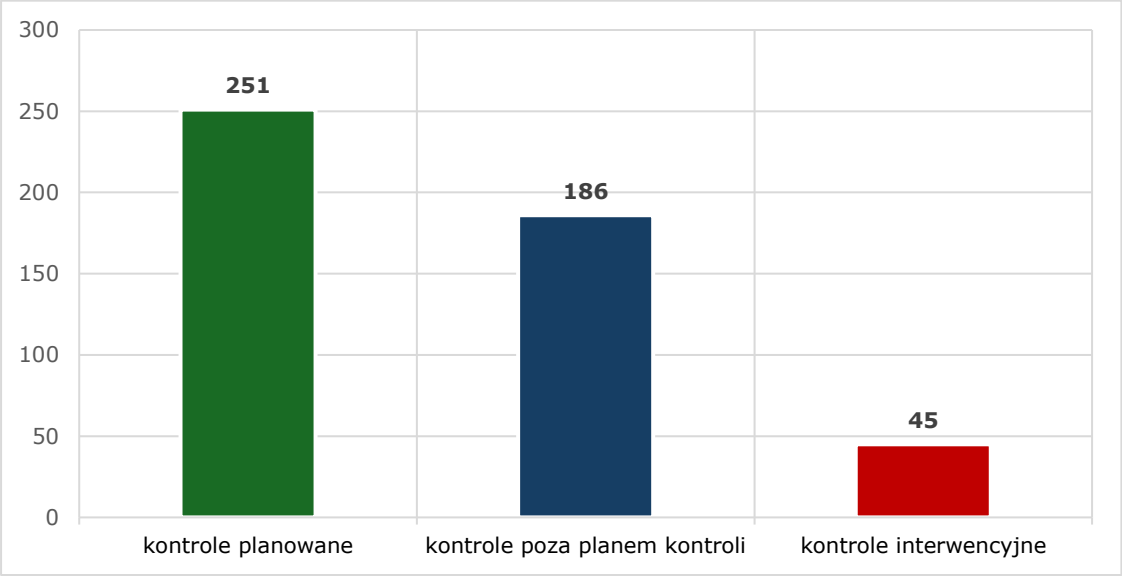

Wykres V.2. Kontrole sanitarne przeprowadzone w 2025

W omawianym okresie PPIS w Płońsku wydał 73 decyzje administracyjne nakazujące poprawę stanu sanitarno – technicznego nadzorowanych obiektów. Za zaniedbania higieniczno – sanitarne, stwierdzone podczas przeprowadzanych kontroli osoby odpowiedzialne ukarano mandatami, których nałożono 46 na łączną sumę 18600 złotych. Do PSSE w Płońsku wpłynęły 24 interwencje klientów, dotyczące stanu sanitarno – higienicznego obiektów żywnościowo – żywieniowych oraz niewłaściwej jakości żywności.

Ponadto, PPIS w Płońsku wydał 81 decyzji administracyjnych zatwierdzających nowe zakłady produkcji i obrotu żywnością.

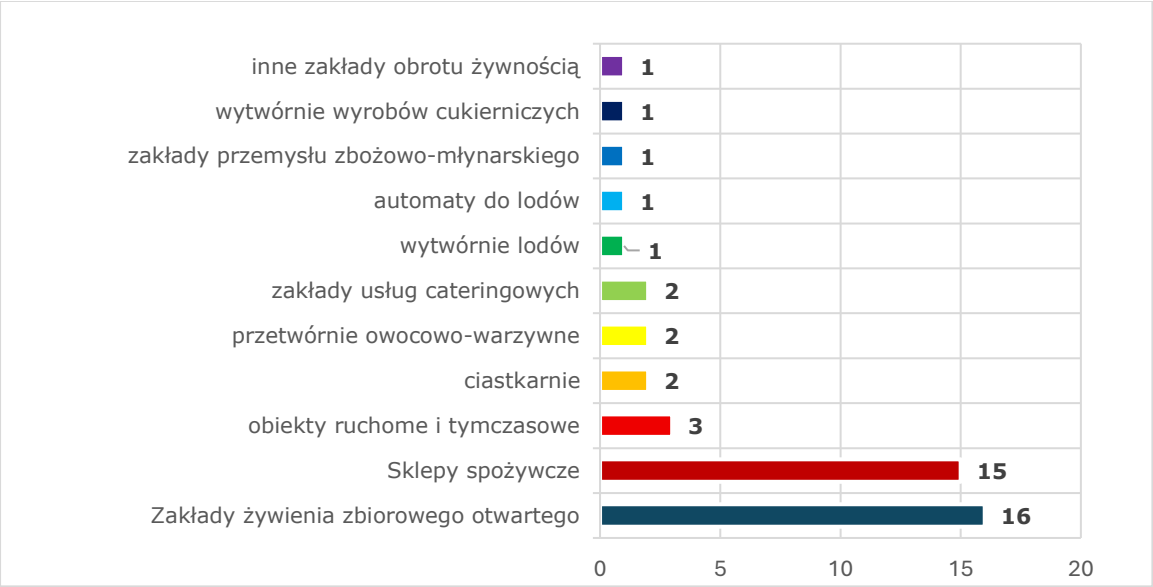

Wykres V.3. Wystawione mandaty z podziałem na rodzaj prowadzonej działalności

Na terenie powiatu płońskiego prowadzona jest i nadal się rozwija działalność z zakresu produkcji pierwotnej tj. produkcji, uprawy produktów podstawowych, w tym zbioru płodów runa leśnego. W 2025 r. skontrolowano 8 podmiotów produkcji pierwotnej, w tym 6 kontroli przeprowadzono wspólnie z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz 2 kontrole wspólne z Inspekcją Ochrony Środowiska. Kontrole dotyczyły bezpieczeństwa produkowanej żywności w tych zakładach.

W 2025 r., na podstawie złożonych wniosków przez właścicieli gospodarstw rolnych, wpisano do rejestru PPIS w Płońsku 22 podmioty deklarujące prowadzenie działalności zarówno w zakresie produkcji pierwotnej jak i sprzedaży bezpośredniej środków spożywczych pochodzenia roślinnego.

Do dnia 31 grudnia 2025 r. na terenie powiatu płońskiego zarejestrowano łącznie 667 podmiotów, o których mowa wyżej. Dwa gospodarstwa rolne prowadzą Rolniczy Handel Detaliczny – jest to produkcja żywności pochodzenia niezwierzęcego: tj. produkcja szatkowanie kapusty, ogórków kiszonych.

2. Ogólna charakterystyka poszczególnych grup obiektów produkcji i obrotu żywnością

Wytwórnie lodów.

Zgodnie z rejestrem zakładów PPIS w Płońsku zarejestrowane jest 5 wytwórni lodów. Podczas kontroli, obiekty były ocenione na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego – zgodne z wymogami. Ogółem przeprowadzono 6 kontroli w tej grupie obiektów, w tym 5 kontroli sanitarnych zgodnie z harmonogramem oraz 1 kontrolę sprawdzającą. W roku sprawozdawczym w jednym obiekcie stwierdzono uchybienia dotyczące bieżącego stanu higieniczno-sanitarnego, za które ukarano właściciela mandatem karnym. Na terenie powiatu możemy wyróżnić pięć zakładów, w których produkuje się lody tradycyjne bez użycia jaj na bazie mleka, owoców i past smakowych, podawanych w wafelkach oraz w naczyniach jednorazowego użytku.

W zakładach utrzymywane są procedury i instrukcje GHP/GMP oraz systemu HACCP. Dla klientów przygotowane są informacje w formie pisemnej o podstawowych składnikach poszczególnych lodów oraz substancjach / składnikach powodujących alergie lub reakcje nietolerancji, zgodnie z rozporządzeniem 1169/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności. Do badań mikrobiologicznych pobrano 5 próbek lodów. Zbadane próbki były o właściwej jakości zdrowotnej pod względem zbadanych parametrów. Decyzji administracyjnych nie wydano.

Automaty do lodów.

Pod nadzorem PPIS w Płońsku, znajdują się zakłady, w których jest zarejestrowanych 8 automatów do lodów. Ogółem, w roku 2025, przeprowadzono 6 kontroli w tej grupie obiektów. Podczas kontroli w jednym przypadku stwierdzono rażące naruszenie wymagań higieniczno-sanitarnych. W związku z powyższy za stwierdzone uchybienia osobę odpowiedzialną ukarano mandatem karnym. Do badań mikrobiologicznych nie pobrano próbek lodów. Automaty do lodów należą do obiektów sezonowych, które są remontowane przed rozpoczęciem działalności w danym sezonie. Produkcja lodów odbywa się sezonowo od maja do września. Lody produkowane są z mieszanek sypkich, wymagających wymieszania z wodą bądź gotowych płynnych mieszanek. Wszystkie obiekty produkują lody na rynek lokalny.

Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące:

- brudno utrzymane pomieszczenie produkcyjno-sprzedażowe, magazyn oraz korytarz, brudne posadzki, brudno w kątach, zalodzona zamrażarka do przechowywania gotowych lodów nakładanych, brudne pojemniki zastępcze do przechowywania posypek,
- brak etykiet, brak możliwości identyfikacji surowców używanych do produkcji lodów,
- sprzęt porządkowy oraz środki chemiczne do czyszczenia i mycia przechowywane w pomieszczeniu, gdzie przygotowuje się mieszanki lodowe,
- brak dokumentacji do celów sanitarno – epidemiologicznych,
- brak wyniku badania lodów.

Piekarnie.

Pod nadzorem PPIS w Płońsku znajduje się 7 piekarni. Większość z nich mieści się w starych budynkach, częściowo modernizowanych, produkujące pieczywo na lokalny rynek (powiat i sąsiednie powiaty). W roku 2025 przeprowadzono 10 kontroli, w tym 2 kontrole interwencyjne. Podczas kontroli stwierdzano nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego, w jednym przypadku stwierdzono brak dokumentacji medycznej do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników, za co osobę odpowiedzialną ukarano mandatem karnym. Wydano 4 decyzje administracyjne, zobowiązujące właścicieli do poprawy stanu technicznego obiektów.

Do badań laboratoryjnych pobrano 8 próbek. Jedna próbka pobrana w piekarni – mąka orkiszowa typ 500 wykazała nieprawidłowości – stwierdzono obecność ochratoksyny A. W związku z powyższym wypełniono formularz zgłoszenia do systemu RASFF i przesłano informację do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego oraz:

- w pomieszczeniu, gdzie znajduje się piec do wypieku stwierdzono brudne oraz z odpryskami farby ściany i sufit,
- drzwi oraz futryna prowadzące do pomieszczenia wypiekania o powierzchni zniszczonej z odpryskami farby,
- metalowe kosze, w których umieszcza się bułki z pieca o powierzchni zniszczonej, trudnej do utrzymania w czystości,
- brak aktualnej dokumentacji lekarskiej do celów sanitarno - epidemiologicznych pracowników.

Ciastkarnie.

Według rejestru zakładów PPIS w Płońsku, w powiecie jest 9 ciastkarni. W 2025 r. ogółem przeprowadzono 12 kontroli, w tym 1 kontrolę interwencyjną. W 2025 r. skontrolowano 7 ciastkarni w tym 6 w związku z kontrolą kompleksową, zgodnie z harmonogramem. Są to zakłady małe, w których produkcja jest częściowo zmechanizowana. Produkowane wyroby ciastkarskie przeznaczane są w większości na zaopatrzenie rynku lokalnego. Wszystkie ciastkarnie produkują swoje wyroby zarówno z kremami poddanymi obróbce termicznej jak i nie poddanymi obróbce

cieplnej. Każda ciastkarnia do swojej produkcji wykorzystuje jaja. Niektóre zakłady zakupują już zdezynfekowane i naświetlone jaja, niektóre obiekty posiadają naświetlacze do jaj.

Podczas kontroli, w dwóch obiektach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego, natomiast w jednej ciastkarni stwierdzono nieprawidłowości techniczne oraz dotyczące bieżącego stanu higieniczno-sanitarnego. Za nieprzestrzeganie wymagań sanitarno – higienicznych na osoby odpowiedzialne za lokale, nałożono 2 mandaty karne. Wydano 3 decyzje administracyjne, zobowiązujące właścicieli do usunięcia nieprawidłowości. W roku sprawozdawczym nie wydano żadnej decyzji zatwierdzającej oraz nie pobrano prób żywności do badań laboratoryjnych.

Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości:

- niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny obiektu. Brudno utrzymane wszystkie pomieszczenia produkcyjne, pomieszczenie magazynowe, pomieszczenie chłodnia, pomieszczenie mroźnia oraz pomieszczenie socjalno – sanitarne,
- niewłaściwe warunki przechowywania żywności, w magazynie produktów suchych, mieszanki przechowywane w nieładzie, otwarte, niezabezpieczone przed zanieczyszczeniem. Brak zachowania segregacji asortymentowej w pomieszczeniu chłodni: gotowe ciasta przechowywane razem z niezabezpieczonymi przed zanieczyszczeniem wiaderkami z kremami i polewami,
- brak zapisów dotyczących stosowania zasad GHP i GMP,
- brak dokumentacji medycznych do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników i właściciela,
- brak dokumentów potwierdzających odbiór nieczystości stałych oraz zużytego oleju,
- nie okazano atestów do stosowanych w produkcji mieszanek oraz nie okazano harmonogramu badań właścicielskich wyrobów własnych.

Przetwórnie owocowo - warzywne i grzybowe.

Pod nadzorem PPIS w Płońsku znajduje się 6 przetwórni owocowo - warzywnych, w których przeprowadzono 19 kontroli i rekontroli, w tym 8 kontroli interwencyjnych. W tej grupie obiektów możemy wyróżnić m.in. zakłady prowadzące działalność w zakresie skupu, schładzania świeżych owoców miękkich, produkcji koncentratów i aromatów owocowych, soków owocowo – warzywnych, mieszanek sałat ciętych i sałat ciętych z dodatkami mięsa drobiowego, tuńczyka, pomidorów. Trzy zakłady zajmują się produkcją kiszonek, przez cały rok wytwarzają kapustę kiszoną, natomiast w miesiącach letnich wytwarzają ogórki kiszone, które dystrybuowane są na rynek lokalny.

W roku sprawozdawczym zakłady produkowały kiszone ogórki oraz kapustę z surowców pozyskiwanych z własnych upraw oraz od zewnętrznych dostawców. Niezmiennie na nadzorowanym terenie działalność produkcyjną prowadzą 2 zakłady w zakresie produkcji świeżych warzyw, mieszanek warzywnych ciętych i mytych oraz lunch box, warzyw (marchew, cebula biała, cebula czerwona, ziemniaki, pietruszka oraz burak ćwikłowy) pakowanych hermetycznie.

W roku sprawozdawczym skontrolowano wszystkie zakłady z tej grupy. W 2025 r. nie wydano żadnej decyzji administracyjnej, natomiast za nieprzestrzeganie wymagań sanitarno – higienicznych nałożono 2 mandaty karne. Do badań mikrobiologicznych pobrano łącznie 16 próbek żywności, żadnej próby nie kwestionowano. Przeprowadzono 8 kontroli interwencyjnych w związku z interwencjami klientów. Interwencje dot. min. złej jakości zdrowotnej wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, nieprawidłowego znakowania środków spożywczych oraz stwierdzonej obecności szkodników lub ciał obcych w gotowych wyrobach.

Pozostałe kontrole interwencyjne w tej grupie zakładów zostały przeprowadzone w związku z powiadomieniami RASFF dotyczącymi m.in.: przekroczeń poziomu pestycydów.

W ramach prowadzonego nadzoru nad exportem środków spożywczych, w tej grupie wydano 10 świadectw exportowych dla środków spożywczych dla producenta soków.

Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego.

Na terenie powiatu płońskiego zarejestrowany jest 1 zakład przemysłu zbożowo-młynarskiego. W 2025 r. przeprowadzono 2 kontrole, w tym 1 kontrolę interwencyjną. Przeprowadzona kontrola kompleksowa zakładu nie wykazała uchybień dotyczących bieżącego stanu sanitarno - technicznego.

Do badań laboratoryjnych zgodnie z harmonogramem poboru prób na rok 2025 pobrano 2 próby. Zbadane próbki były o właściwej jakości pod względem badanych parametrów.

Przeprowadzona w zakładzie jedna kontrola interwencyjna dotyczyła stwierdzenia zawartości alergenu – glutenu w wysokości 47±7 mg/kg w środku spożywczym pn. „Płatki owsiane bezglutenowe". Za brak przeprowadzonej analizy zagrożeń, uwzględniającej produkcję produktów bezglutenowych, brak zapisu w procedurze przyjęcia surowca, magazynowania i transportu uwzględniającego produkty bezglutenowe karano mandatem karnym.

Wytwórnie wyrobów cukierniczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płońsku sprawuje nadzór nad 6 wytwórniami wyrobów cukierniczych. Przeprowadzono 9 kontroli, w tym jedną kontrolę interwencyjną. Wydano 2 decyzje administracyjne, zobowiązujące właścicieli obiektów do poprawy stanu technicznego obiektów. Za stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości dotyczące bieżącego stanu higieniczno-sanitarnego obiektu, na osobę odpowiedzialną za zakład nałożono mandat karny.

Do badań laboratoryjnych pobrano 1 próbkę żywności. Zbadana próbka była właściwej jakości zdrowotnej pod względem zbadanych parametrów.

W roku 2025 jeden zakład rozpoczął swoją działalność w zakresie produkcji wyrobów cukierniczych poddanych obróbce termicznej tj.: rurki waflowe z kremem, ciastka kruche, ciastka kruche z nadzieniem, biszkopt z galaretką w polewie deserowej, pakowanych w opakowania jednostkowe, w związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płońsku wydał decyzję zatwierdzającą zakład. Dwie pozostałe decyzje zatwierdzające, wydano dla istniejących już zakładów produkujących wyroby cukiernicze w związku z rozszerzeniem działalności przez te obiekty.

W ramach prowadzonego nadzoru nad exportem środków spożywczych, w tej grupie zakładów wydano 9 świadectw exportowych dla środków spożywczych.

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną, która dotyczyła interwencji konsumenta w związku ze stwierdzeniem obecności kamyka w partii ciastek.

Produkcja pierwotna i dostawcy bezpośredni.

Na terenie powiatu płońskiego zarejestrowanych jest 667 producentów w zakresie produkcji pierwotnej dotyczącej uprawy warzyw, owoców, ziemniaków, ziół oraz zbóż. W tej grupie zakładów przeprowadzono łącznie 15 kontroli. W 2025 r. kontynuowano wspólne kontrole w gospodarstwach rolnych w ramach zawartego porozumienia z Inspekcją Ochrony Środowiska i PIORiN-em. W 2025 roku ogółem skontrolowano 14 gospodarstw rolnych – producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni, w tym 4 kontrole wspólnie z inspekcją PIORiN (w tym jedna kontrola wspólnie z Inspekcją Ochrony Środowiska + PIORiN) oraz 1 kontrolę wspólnie z Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska w Warszawie. Każda z Inspekcji przeprowadzała kontrolę w zakresie własnych kompetencji. Podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na posiadanie orzeczeń do celów sanitarno - epidemiologicznych przez osoby pracujące w gospodarstwie rolnym, warunki higieniczno - sanitarne wszystkich pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych podczas produkcji żywności, warunki socjalne dla pracowników, dostęp do toalet oraz umywalek do mycia rąk w miejscach zbioru, posiadanie odzieży roboczej, jakość wody wykorzystywanej w gospodarstwie rolnym (woda do nawożenia, nawadniania, opryskiwania, mycia surowców, pomieszczeń i urządzeń),

miejsca przechowywania środków ochrony roślin, stan opakowań na owoce i warzywa oraz posiadane atesty na opakowania oraz na regularność odprowadzania ścieków.

W celu poinformowania jak największej liczby producentów produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich o obowiązkach na nich ciążących m.in. o obowiązku rejestracji oraz w celu zwiększenia świadomości i wiedzy na temat przestrzegania właściwej higieny podczas zbioru i transportu, pracownicy Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia, podjęli następujące działania:- podczas składania wniosku o wpis do rejestr zakładów lub odbioru zaświadczenia o wpisie do rejestrów zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej udzielono informacji na temat podstawowych zasad higieny osobistej, zapobiegania zakażeniom mikrobiologicznym przy uprawie i zbiorze owoców i warzyw, rozdawano ulotki w zakresie prawidłowego znakowania i identyfikalności owoców i warzyw oraz konieczności rejestracji w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej. Ulotki rozdawano w siedzibie PSSE w Płońsku, a także podczas organizowanych imprez przez Starostwo Powiatowe w Płońsku i Urząd Miejski w Płońsku.

W tej grupie nie przeprowadzono żadnych kontroli interwencyjnych oraz nie wydawano decyzji administracyjnych. Do badań laboratoryjnych pobrano 6 prób żywności, żadnej próby nie kwestionowano.

Inne wytwórnie żywności.

W tej grupie możemy wyróżnić min zakłady prowadzące działalność w zakresie produkcji ryżu preparowanego oraz produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich pieczarek i słonecznika przemysłowego, pakowania i znakowania przypraw, uprawy hydroponicznej warzyw sałatkowych, kapustnych i ziół oraz ich zbioru, pakowania, znakowania i dystrybucji, produkcji, pakowania i magazynowania świeżych warzyw w oparciu o surowce wyprodukowane przez ww. grupę producentów w sezonie wiosenno-jesiennym, w okresie zimowym produkcja w oparciu o warzywa importowane z UE (Hiszpania, Włochy) oraz pośrednictwa w obrocie artykułami pochodzenia roślinnego (warzywa świeże, chłodzone).

Wg rejestru zakładów PPIS w Płońsku zarejestrowanych jest 7 innych wytwórni żywności. Skontrolowano 3 wytwórnie, ogółem przeprowadzono 3 kontrole. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Do badań laboratoryjnych pobrano 7 prób. Zbadane próbki były właściwej jakości zdrowotnej pod względem zbadanych parametrów.

3. Obiekty obrotu handlowego żywnością

Obiekty obrotu żywnością sklepy i hipermarkety. W dalszym ciągu pod szczególnym nadzorem znajdowały się obiekty z grupy wysokiego ryzyka (sklepy mięsne, sklepy spożywczo – przemysłowe, sklepy wielopowierzchniowe) oraz obiekty, w których w poprzednim roku wykazano nieprawidłowości, szczególnie sanitarno – higieniczne. Według rejestru zakładów PPIS w Płońsku zarejestrowanych jest 352 sklepów spożywczych w tym 31 hipermarketów.

W 2025 r. przeprowadzono ogółem 183 kontrole, w tym 15 kontroli interwencyjnych. Obiekty zostały ocenione na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego, zgodne z wymogami.

W sklepach spożywczych, w tym super i hipermarketach wydano łącznie 35 decyzji administracyjnych, w tym 1 decyzję unieruchomienia zakładu (marketu), w związku z nieprawidłowym stanem sanitarno-higienicznym. Wystosowano 1 wniosek o ukaranie do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z powodu rozszerzenia działalności bez zgody Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Płońsku.

W roku 2025 zarejestrowano i wydano decyzje zatwierdzające dla 6 nowych sklepów spożywczo-przemysłowych, pozostałe 17 decyzji zatwierdzających, zostało wydanych dla istniejących już obiektów w związku z rozszerzeniem zakresu działalności.

Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano łącznie 138 próbek, w tym 23 próby ze sklepów spożywczych. W tej grupie obiektów przeprowadzono 66 kontroli, w tym 7 kontroli interwencyjnych. Wydano 15 decyzji administracyjnych, zobowiązujących osoby odpowiedzialne do poprawy stanu technicznego obiektów. Za bieżący niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny wystawiono 6 mandatów karnych. Na jeden z marketów za rażąco niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny oraz za stwierdzenie padłych owadów i odchodów gryzoni, została wydana decyzja unieruchomienia zakładu.

Pobrano do badań w ramach urzędowej kontroli 115 próbek żywności w tej grupie obiektów. Kwestionowano 5 prób mięsa drobiowego, które zbadane zostały w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Pomimo, że stan sanitarny tej grupy obiektów na przestrzeni kilku lat utrzymuje się na podobnym poziomie, nadal powtarzają się następujące uchybienia:

- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników,
- brak dokumentacji HACCP oraz zapisów dotyczących stosowania zasad dobrej praktyki higienicznej,
- brudno utrzymane pomieszczenia w obiekcie, brudno utrzymane wyposażenie obiektów, urządzenia mroźnicze w sali sprzedaży brudno utrzymane, zalodzone,
- środki spożywcze przechowywane bezpośrednio na posadzce, nie zabezpieczone przed zanieczyszczeniem, brak segregacji asortymentowej, środki spożywcze przechowywane w nieładzie,
- zniszczone powierzchnie wyposażenia sklepu tj. kontuary, urządzenia chłodnicze o powierzchni trudnej do utrzymania w czystości,
- brudne ściany i sufity w sali sprzedaży oraz na zapleczu sklepu,
- nieszczelne drzwi na rampie przyjęcia towaru, brak skutecznego zabezpieczenia przed szkodnikami,
- półki regału chłodniczego z nabiałem w Sali sprzedaży o powierzchni zniszczonej z odpryskami farby.

Obiekty ruchome i tymczasowe.

Zgodnie z rejestrem zakładów PPIS w Płońsku zarejestrowanych jest 20 obiektów ruchomych i tymczasowych. Są to ruchome punkty sprzedaży i małej gastronomii oraz stragany. Ruchome punkty sprzedaży prowadzą sprzedaż na targowiskach, punkty małej gastronomii działają przy okazji festynów i innych tego typu imprez. Stragany funkcjonują również w zakresie sprzedaży owoców, warzyw, pieczywa oraz wyrobów cukierniczych.

W roku sprawozdawczym w tej grupie obiektów przeprowadzono 6 kontroli, w tym 1 kontrolę interwencyjną, w związku z interwencją dot. naruszenia warunków higieniczno - sanitarnych podczas sprzedaży na targowisku miejskim. Sprzedaż wyrobów bez opakowań na tackach nie przykrytych, na słońcu i w kurzu, wydawanie pieniędzy w rękawiczkach, w których sprzedający podawali wyroby. Interwencja okazała się zasadna, za stwierdzone nieprawidłowości osobę odpowiedzialną ukarano mandatem karnym, ponadto sprawę przekazano do właściwego terenowo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. W roku sprawozdawczym działalność rozpoczął 1 podmiot, któremu wydano decyzję zatwierdzającą w zakresie sprzedaży wyrobów cukierniczych na imprezach okolicznościowych w przystosowanym do tego celu straganie.

Łącznie w tej grupie za stwierdzone nieprawidłowości na osoby odpowiedzialne nałożono 3 mandaty karne. W roku sprawozdawczym nie wydawano decyzji administracyjnych.

Podczas kontroli w dwóch przypadkach stwierdzono nieprawidłowości:

- wędliny, wyroby wędliniarskie, garmażeryjne poza urządzeniem chłodniczym, niezabezpieczone przed zanieczyszczeniem i owadami,
- W sprzedaży nieoznakowana wędlina i ciasta, brak etykiet, nie ma możliwości identyfikacji,
- brak dostępu do zlewozmywaka, brak możliwości mycia rąk i drobnego sprzętu, brak ciepłej i zimnej wody,
- brudno utrzymany samochód do przewozu środków spożywczych, brudno w kątach,
- brak higienicznej sprzedaży wędlin i wyrobów, wędlina i wyroby sprzedawane na stołach pod namiotem, poza urządzeniem chłodniczym, niezabezpieczone przed zanieczyszczeniami i owadami,
- nie okazano dokumentacji medycznej do celów sanitarno-epidemiologicznych pracownika oraz zapisów dotyczących stosowania zasad dobrej praktyki higienicznej.

Środki transportu.

Zgodnie z rejestrem zakładów PPIS w Płońsku zarejestrowane jest 228 środków transportu do przewozu żywności. Ogółem przeprowadzono 16 kontroli w związku ze złożonym wnioskiem o wpis do rejestru zakładów lub zatwierdzeniem firmy oraz 1 kontrolę interwencyjną, w związku z pismem, przesłanym przez Powiatowego Lekarza Weterynarii dot. przeprowadzenia wspólnej kontroli podmiotu, prowadzącego działalność w zakresie przewozu jaj w opakowaniach zbiorczych, wprowadzającym do obrotu handlowego jaja pochodzące z fermy drobiu na której stwierdzono wystąpienie ogniska grypy ptaków typu A podtypu H5. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W tej grupie obiektów żywność przewożona jest w samochodach przystosowanych do transportu przez właścicieli zakładów produkujących żywność i wprowadzających do obrotu, oraz specjalistyczne firmy świadczące usługi transportowe. Środki transportu były oceniane pod kątem spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych i zostały zatwierdzone jako środki transportu żywności w określonym zakresie.

W ogólnej ocenie warunki przewozu żywności, szczególnie u producentów i w dużych obiektach obrotu detalicznego i hurtowego ulegają systematycznej poprawie. Zakłady posiadają na ogół własne środki transportu, prawidłowe, w dobrym stanie technicznym i przeznaczone wyłącznie do przewozu środków spożywczych. Posiadają decyzje zatwierdzające Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Płońsku.

Inne obiekty obrotu żywności.

Zgodnie z rejestrem zakładów PPIS w Płońsku zarejestrowane jest 80 innych obiektów obrotu żywnością oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Są to obiekty tj. drogerie, sklepy sprzedające żywność w opakowaniach jednostkowych oraz materiały przeznaczone do kontaktu z żywnością oraz skupy zboża i owoców. Do badań laboratoryjnych pobrano 2 próbki żywności. Zbadane próbki były o właściwej jakości zdrowotnej pod względem zbadanych parametrów.

W roku sprawozdawczym nową działalność rozpoczęły 2 podmioty, w związku z powyższym wydano 2 decyzje zatwierdzające, a 2 decyzje zatwierdzające wydano dla istniejących podmiotów w związku z rozszerzeniem działalności.

Łącznie przeprowadzono 11 kontroli w tym 4 kontrole interwencyjne. Jedną kontrolę interwencyjną przeprowadzono w związku z pismem, przesłanym przez Powiatowego Lekarza Weterynarii dot. przeprowadzenia wspólnej kontroli podmiotu, wprowadzającego do obrotu handlowego jaja pochodzące z fermy drobiu na której stwierdzono wystąpienie ogniska grypy ptaków typu A podtypu H5.

Za nieprzestrzeganie wymagań sanitarno – higienicznych nałożono 1 mandat karny. W tej grupie obiektów w roku sprawozdawczym PPIS w Płońsku wystosował jeden wniosek do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie o nałożenie kary pieniężnej za prowadzenie działalności bez zgody Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Płońsku.

Podczas kontroli w jednym przypadku stwierdzono nieprawidłowości dotyczące:

- brak orzeczenia lekarskiego do celów sanitarno-epidemiologicznych właściciela obiektu.
- brak w obiekcie prowadzonej dokumentacji GHP, GMP oraz HACCP.

4. Obiekty żywienia zbiorowego

Zakłady żywienia zbiorowego otwartego.

Do obiektów żywienia zbiorowego zalicza się obiekty typu otwartego takie jak: restauracje, bary, kawiarnie, punkty małej gastronomii, gospodarstwa agroturystyczne, zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych.

Ocenianą grupę ww. obiektów cechuje duża różnorodność pod względem zakresu prowadzonej działalności, wielkości pomieszczeń i jakości świadczonych usług od zakładów produkujących szeroki asortyment posiłków w pełnym zakresie (od surowców do gotowych dań), do punktów małej gastronomii oraz ruchomych punktów gastronomicznych oferujących dania typu fast food z gotowych półproduktów. Można wyodrębnić w tej grupie zakładów obiekty nowe, zbudowane od podstaw z przeznaczeniem do takiej działalności oraz obiekty zlokalizowane w istniejących budynkach, często starych, które zostały adaptowane.

Zgodnie z rejestrem zakładów PPIS w Płońsku zarejestrowane jest 167 zakładów żywienia zbiorowego otwartego.

Łącznie w tej grupie obiektów przeprowadzono 99 kontroli sanitarnych, w tym 7 kontroli interwencyjnych. W roku 2025 przeprowadzono 5 kontroli interwencyjnych w związku ze skargami konsumentów, które dotyczyły m.in. dot. obecności much w lokalu, naruszeń prawa żywnościowego, obecności owada w kebabie, niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego lokalu, złej jakość zdrowotnej serwowanych posiłków, braku bieżącego porządku i czystości.

Ponadto przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne w związku z powiadomieniami RASFF, które w każdym z przypadku dotyczyły stwierdzenia obecności Salmonella w mięsie drobiowym.

W roku 2025 wystawiono 22 decyzje administracyjne, w tym dwie decyzje o unieruchomieniu obiektu. Za stwierdzone nieprawidłowości w obiektach żywienia zbiorowego otwartego nałożono 16 mandatów.

W 2025 r. skontrolowano również 3 zakłady usług cateringowych. Przeprowadzono ogółem 8 kontroli. Podczas kontroli stwierdzono uchybienia dotyczące nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń na zapleczu kuchennym oraz uchybienia dotyczące bieżącego stanu sanitarnego obiektu (urządzenia chłodnicze, pomieszczenia oraz sprzęt produkcyjny brudno utrzymany, brak segregacji przechowywanych surowców).

W związku z powyższym za stwierdzone uchybienia ukarano osoby odpowiedzialne mandatami karnymi. W tej grupie obiektów wydano 3 decyzje administracyjne w tym 1 decyzję zamknięcia.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego.

Pod nadzorem PPIS w Płońsku znajduj się 95 obiektów.

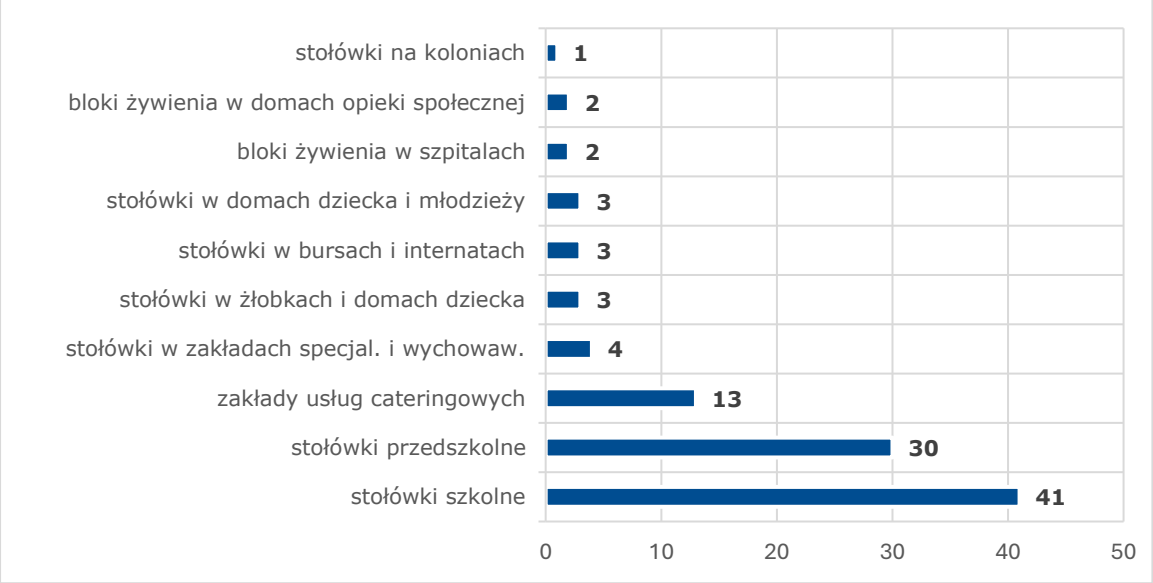

Wykres V.4. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

Przeprowadzono ogółem 40 kontroli. Podczas kontroli nie stwierdzono niezgodności dotyczących bieżącego stanu sanitarno – higienicznego. Podczas kontroli w skontrolowanych stołówkach szkolnych i przedszkolnych przeprowadzono ocenę jakościową jadłospisów. Stołówki szkolne oferowały obiady I i II daniowe, przygotowywane na miejscu lub dostarczane przez zewnętrzna firmę cateringową.

PPIS w Płońsku zalecał, aby w jadłospisach uwzględnić:

- różnorodne produkty zbożowe z pełnego przemiału,
- zapewnić odpowiednią ilość owoców lub warzyw w każdym posiłku,
- zapewnić dwie porcje produktów mlecznych każdego dnia,
- wprowadzić większą ilość jaj oraz nasion roślin strączkowych,
- zapewnić stały dostęp do naturalnej wody mineralnej,
- zachowanie odpowiedniej przerwy między posiłkami,
- wyszczególnienie wszystkich posiłków (rozważyć wypisanie do jadłospisu z jakich produktów wychowankowie mają możliwość w danym dniu przygotować śniadanie, II śniadanie, podwieczorek, kolację),
- rozważyć zamianę słodkich kompotów podawanych do obiadu np. na wodę z dodatkami,
- wprowadzić do jadłospisu produkty z grupy produktów zbożowych pełnoziarnistych;
- wprowadzić do jadłospisu rośliny strączkowe,
- zapewnić w głównych posiłkach porcję pełnowartościowego białka,
- zapewnić właściwą ilość mleka i przetworów mlecznych,
- ograniczyć stosowanie wysoko przetworzonych polepszaczy smaku tj. kostki rosołowe, przyprawa kucharek oraz środków spożywczych tj. dania gotowe w słoiku, mrożone pyzy i pierogi.

W przypadku jadłospisów wymagających korekty wydano zalecenia mające na celu poprawę sposobu jakości żywienia, udzielano instruktażu i zobowiązywano podmioty prowadzące żywienie zbiorowe do podjęcia działań naprawczych.

5. Podsumowanie i wnioski

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością nadzorowanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej był i jest nadal bardzo zróżnicowany. Wszystkie zakłady posiadają wdrożoną GHP/GMP, wzrasta liczba przedsiębiorców wdrażających system HACCP. Obiekty żywnościowo-żywieniowe posiadają funkcjonujący sprawnie system traceability.

Jak co roku, działania kontrolne wykazywały pewne niezgodności. Ilość nałożonych mandatów w związku ze stwierdzanymi w czasie kontroli nieprawidłowościami sanitarno-higienicznymi, była na poziomie poprzedniego roku, natomiast ilość wydanych decyzji merytorycznych, zwiększyła się.

Ponadto zasadnym jest kontynuowanie działań mających w celu objęcie nadzorem sanitarnym podmiotów produkcji pierwotnej, które nie dopełniły wymaganego przepisami prawa obowiązku rejestracji. Nadzór nad jakością środków spożywczych sprawowany jest poprzez systematyczną kontrolę jakości zdrowotnej produktów wprowadzanych do obrotu. W 2025 r. pobrano do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności oraz monitoringu 207 próbek żywności i materiałów. Były to działania wynikające z realizacji ogólnego planu poboru próbek określonego przez Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego na podstawie wskazań Głównego Inspektora Sanitarnego oraz w przypadku podejrzenia niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych i interwencji od konsumentów wpływających do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Płońsku. Przede wszystkim wykonywane badania żywności dotyczyły oceny zanieczyszczeń mikrobiologicznych, obecności metali ciężkich, pozostałości pestycydów, mykotoksyn, a także badań w kierunku oceny organoleptycznej. Ogólnie z pobrano 207 próbek, z czego zakwestionowano 6 próbek, co stanowi 2,89 %.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płońsku prowadzi stałą współpracę z władzami samorządowymi miast i gmin oraz ze Starostą Płońskim. Corocznie sporządzana jest ocena stanu sanitarnego powiatu płońskiego, która jest przekazywana do Starostwa Powiatowego w Płońsku. W 2025 r. podczas trwania festynów pracownicy przekazywali dzieciom, młodzieży i dorosłym informacje na temat podstawowych zasad zdrowego żywienia i stylu życia. Ponadto pracownicy Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia przeprowadzili szkolenia dla przedstawicieli Kół Gospodyń Wiejskich dotyczące wymagań higieniczno-sanitarnych przy produkcji i wprowadzaniu do obrotu.

VI. OCENA OBSZAROWA JAKOŚCI WODY

Stałemu monitoringowi podlega woda przeznaczona do spożycia przez ludzi pochodząca z urządzeń służących zbiorowemu zaopatrzeniu w wodę oraz urządzeń indywidualnych, z których woda jest wykorzystywana w budynkach użyteczności publicznej, w ramach działalności gospodarczej oraz przez podmioty działające na rynku spożywczym.

Wyszczególnienie			Według ewidencji w danym roku	W tym skontrolowanych	Odpowiadającą Wymaganiom	Nieodpowiadająca Wymaganiom	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę o warunkowej przydatności do spożycia	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę przydatną do spożycia
0			1	2	3	4	5	6
A. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę - ogółem		1	30	30	28	2	6,371	87,971
Wodociągi o produkcji [m^3/d]	≤100	2	2	2	2	0	0	1,456
	101 - 1000	3	26	26	24	2	6,371	59,360
	1001 - 10000	4	2	2	2	0	0	27,155
B. Inne podmioty zaopatrujące w wodę		7	6	6	6	0	0	0,646

Tabela VI. 1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na koniec 2025 roku

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę dla 83 116 ludności powiatu płońskiego są wodociągi publiczne. Na nadzorowanym terenie znajduje się 30 wodociągów publicznych, w tym 22 wodociągi wyposażone są w urządzenia uzdatniające (odżelaziacze, odmanganiacze). W pozostałych 8 wodociągach jest jednostopniowy proces uzdatniania wody (odżelazianie). Ujęcia wody wszystkich wodociągów oparte są na studniach głębinowych. Oceny stanu zaopatrzenia w wodę mieszkańców powiatu płońskiego dokonano w oparciu o analizę uzyskanych wyników badań laboratoryjnych wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej przez producentów wody oraz uwzględniając badania próbek wody pobranej w ramach nadzoru sanitarnego, z uzgodnionych punktów zgodności/monitoringowych urządzeń wodociągowych.

Nadzór nad urządzeniami wodnymi obejmował zarówno stan techniczny obiektów, jak i jakość wody – pobrano 336 próbek wody. W poprzednich latach (w 2023 r. – 278 próbek, w 2024 r. – 280 próbek).

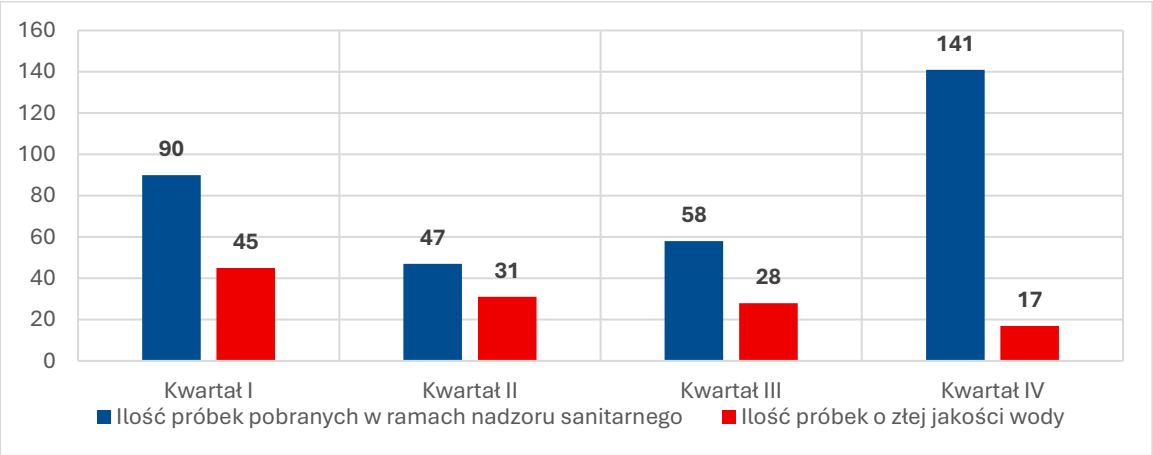

Wykres VI. 1. Zestawienie liczby próbek wody pobranych do badań laboratoryjnych w roku 2025

Na koniec roku sprawozdawczego z wody o dobrej jakości korzystali odbiorcy następujący wodociągów: Płońsk, Raciąż, Baboszewo, Nowe Sarnowo, Kucice, Komsin, Nieborzyn, Wychódźc, Goławin, Raszewo Dworskie, Gościmin Wielki, Nowe Miasto, Popielżyn Zawady, Szerominek, Krępica, Cholewy, Szczepkowo, Gralewo, Koziebrody, Unieck, Rzy, Smardzewo, Szczytno, Kroczewo, Naruszewo, Potyry, Łazęki, Nacpolsk.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płońsku nadal utrzymuje warunkową przydatność wody do spożycia w wodociągach publicznych Cieszkowo Kolonia oraz Pieścidła, ponieważ podjęte działania naprawcze mające na celu przywrócenie należytej jakości dostarczanej wody – nie były wystarczające do osiągnięcia właściwej wartości parametrycznej, określonej dla parametru – mangan. Stwierdzona niezgodność pozwala na zachowanie bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów.

Wodociągi publiczne, w których 2025 r. nie stwierdzono przekroczeń wartości parametrów: Kucice, Smardzewo, Goławin, Nieborzyn, Nowe Miasto, Łazęki, Szczepkowo, Naruszewo.

BRAK PRZYDATNOŚCI WODY ze względu na podwyższoną wartość parametru mikrobiologicznego – bakterie grupy coli stwierdzono w wodociągu publicznym Nowe Sarnowo - czas trwania niezgodności wyniósł 10 dni, obszar oddziaływania 2650 osób. W wodociągu publicznym Cieszkowo Kolonia stwierdzono brak przydatności wody do spożycia ze względu na podwyższoną wartość parametru fizykochemicznego – mangan. Czas trwania niezgodności wyniósł 6 dni, obszar oddziaływania - 5375 osób.

W tym czasie mieszkańcom, korzystającym z tych wodociągów zapewniono wodę z beczkowozów i wodę konfekcjonowaną. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płońsku na stronie internetowej stacji oraz w mediach społecznościowych – Facebook, zamieszczał komunikaty o braku

przydatności wody do spożycia, a następnie po uzyskaniu sprawozdań potwierdzających spełnienie wymagań, komunikat odwołano.

WARUNKOWA PRZYDATNOŚĆ WODY:

- w wodociągu publicznym Potyry - bakterie grupy coli, czas trwania niezgodności - 67 dni, obszar oddziaływania - 1328 osób.
- w wodociągu publicznym Nowe Sarnowo – ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2oC, czas trwania niezgodności - 10 dni, obszar oddziaływania - 2650 osób,
- w wodociągu publicznym Cholewy – ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2oC, czas trwania niezgodności - 10 dni, obszar oddziaływania - 3254 osoby,
- w wodociągu publicznym Pieścidła - bakterie grupy coli, czas trwania niezgodności - 26 dni, obszar oddziaływania - 1040 osób,
- w wodociągu publicznym Koziebrody - bakterie grupy coli, czas trwania niezgodności - 45 dni, obszar oddziaływania - 1848 osób,
- w wodociągu publicznym Cieszkowo Kolonia - mangan, mętność, żelazo czas trwania niezgodności wyniósł 75 dni, obszar oddziaływania - 5357 osób (ponadto od dnia 3 listopada 2025 r. do chwili obecnej, nadal obowiązuje warunkowa przydatność wody do spożycia ze względu na przekroczenie parametru – mangan),
- w wodociągu publicznym Unieck - mangan, czas trwania niezgodności 182 dni, obszar oddziaływania 715 osób.

W 20. wodociągach kwestionowana była jakość wody w zakresie wskaźników fizykochemicznych, organoleptycznych i mikrobiologicznych:

Lp.	Nazwa wodociągu publicznego	Parametr	Działania PPIS w Płońsku
1	**Raciąż**	barwa, smak	Prowadzono postępowanie administracyjne.
2	**Krępica**	chlor wolny, zapach	Prowadzono postępowanie administracyjne.
3	**Szerominek**	bakterie grupa coli, smak, zapach	Prowadzono postępowanie administracyjne.
4	**Cholewy**	enterokoki, chlor wolny, ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72 h, bakterie grupy coli	Prowadzono postępowania administracyjne. W 2. punktach czerpalnych wydano 2. oceny stwierdzające brak przydatności wody do spożycia (bakterie grupy coli). W 2. punktach czerpalnych wydano 2. oceny dotyczące warunkowej przydatności wody do spożycia (ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C oraz bakterie grupy coli) oraz 2. oceny dotyczące braku przydatności (enterokoki).
5	**Gralewo**	smak, zapach, ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72 h	Prowadzono postępowanie administracyjne. W 1. punkcie czerpalnym wydano ocenę stwierdzającą warunkową przydatności wody do spożycia.
6	**Koziebrody**	ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72 h	Dwukrotnie prowadzono postępowanie administracyjne dotyczące przekroczenia parametru mikrobiologicznego (ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C) Najpierw w 1. punkcie czerpalnym. Wydano 1. ocenę dotyczącą warunkowej przydatności wody do spożycia. Kolejny raz prowadzono również postepowanie administracyjne dotyczące przekroczenia parametru mikrobiologicznego

			- ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°. obejmujące cały wodociąg.
7	**Unieck**	mangan	Prowadzono postępowanie administracyjne. Wydano 1. ocenę dotyczącą braku przydatności wody do spożycia
8	**Popielżyn Zawady**	bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72 h	Prowadzono postępowanie administracyjne dotyczące 1. punktu czerpalnego.
9	**Cieszkowo Kolonia**	barwa, ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72 h	Prowadzono postępowanie administracyjne. Wydano 1. ocenę dotyczącą warunkowej przydatności wody do spożycia (ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72 h).
10	**Baboszewo**	smak, zapach, Σ THM, chloroform	Prowadzono postępowanie administracyjne.
11	**Szczytno**	smak, zapach, ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72 h	Prowadzono postępowania administracyjne. W 1. punkcie czerpalnym oraz w sieci wodociągu publicznego wydano łącznie 2. oceny stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia.
12	**Kroczewo**	ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72 h	Prowadzono postępowania administracyjne. W 1. punkcie czerpalnym oraz w sieci wodociągu publicznego wydano łącznie 2. oceny stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia.
13	**Rzy**	ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72	Prowadzono postępowanie administracyjne. Wydano 2. oceny dotyczące warunkowej przydatności wody do spożycia.
14	**Nowe Sarnowo**	mętność, żelazo, ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72 h	Prowadzono postępowanie administracyjne. Wydano 1. ocenę dotyczącą warunkowej przydatności wody do spożycia (ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72 h).
15	**Nacpolsk**	mangan, mętność, zapach, smak	Prowadzono postępowanie administracyjne.
16	**Pieścidła**	smak, zapach, bakterie grupy coli	Prowadzono postępowanie administracyjne. Wydano 1. ocenę dotyczącą warunkowej przydatności wody do spożycia w 1. punkcie czerpalnym.
17	**Komsin**	ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72 h mętność, zapach	Prowadzono postępowania administracyjne.
18	**Raszewo Dworskie**	mętność, ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72 h	Prowadzono postępowanie administracyjne. Wydano ocenę dotyczącą warunkowej przydatności wody do spożycia w 1. punkcie czerpalnym.
19	**Wychódźc**	ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72 h	Prowadzono postępowanie administracyjne. Wydano ocenę dotyczącą warunkowej przydatności wody do spożycia.
20	**Gościmin Wielki**	ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72 h	Prowadzono postępowanie administracyjne.
21	**Płońsk**	Smak, zapach, chloroform	Prowadzono postępowanie administracyjne.

Tabela VI. 2. Wodociągi, w których kwestionowana była jakość wody

W wodociągach przedstawionych w tabeli ze względu na przekroczenia wartości powyższych parametrów fizykochemicznych, organoleptycznych lub mikrobiologicznych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płońsku prowadził postępowania administracyjne. Producenci wody zostali zobowiązani do podjęcia działań naprawczych mających na celu doprowadzenie jakości wody do obowiązujących przepisów. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych, jakość wody w ww.

zakresach uległa poprawie i uzyskano wyniki zgodne z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

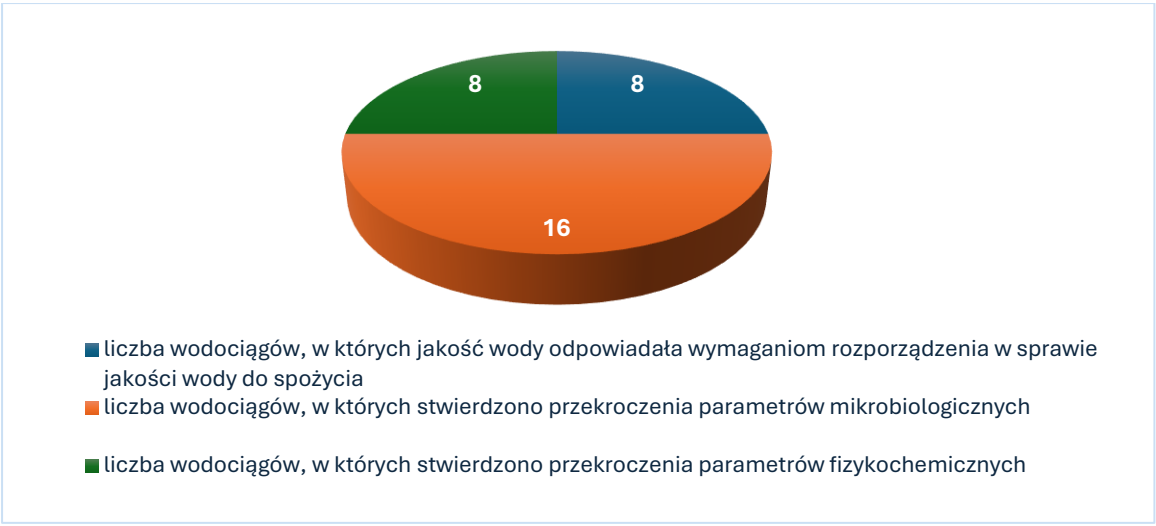

Wykres VI. 2. Jakość wody wodociągach publicznych powiatu płońskiego w 2025 roku

Nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody musi być nadal rozwijany pod względami skutecznej ochrony ujęć wody oraz właściwego projektowania, budowania i eksploatacji sieci instalacji wodociągowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płońsku sprawuje nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej, w celu wykrywania bakterii Legionella sp. w budynkach zamieszkania zbiorowego, budynkach użyteczności publicznej oraz budynkach świadczących działalność leczniczą.

W 2025 r. w 5. obiektach pobrano 50 próbek ciepłej wody użytkowej. W 1. obiekcie stwierdzono punktowe skażenie wysokie, natomiast w 3. obiektach stwierdzono skażenie średnie, w tym skażenie punktowe w dwóch placówkach. Właściwe działania naprawcze (dezynfekcja termiczna i chemiczna, płukanie wewnętrznej sieci wodociągowej) właścicieli obiektów, doprowadziły do poprawy jakości ciepłej wody użytkowej, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Liczba obiektów, których właściciele dostarczyli sprawozdania z badań w zakresie parametru mikrobiologicznego Legionella sp. wynosi 4. W obiektach tych nie stwierdzono skażenia. Wartość parametru Legionella sp., znajdowała się w zakresie – brak/znikome.

Pływalnie Kryte

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Płońsku w 2025 roku znajdowały się 3. całoroczne, kryte pływalnie. Woda basenowa poddawana jest procesom dezynfekcji. W 2025 roku właściciele obiektów wykonywali badania wody basenowej z częstotliwością zgodną z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2019 roku w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. 2022 r. poz.1230). Wydano 279 cząstkowych ocen jakości wody basenowej, w tym 11 ocen o nieprzydatności i 260 ocen stwierdzających przydatność wody do kąpieli. Oceny roczne stwierdzały przydatność wody do kąpieli w 2025 roku. Przeprowadzono 3. kontrole w ww. obiektach.

Kąpielisko

W sezonie letnim 2025 r. w powiecie płońskim nie funkcjonowało żadne kąpielisko.

VII. OCENA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Ogólna charakterystyka nadzorowanego terenu.

Na obszarze powiatu płońskiego w 2025 r. pod nadzorem Sekcji Nadzoru nad Obiektami Użyteczności Publicznej w zakresie higieny komunalnej znajdowało się 425 obiektów użyteczności publicznej - w tym 36 urządzeń wodociągowych.

Obiekty te stanowią grupę o zróżnicowanych wymaganiach sanitarnych. Do obiektów nadzorowanych zaliczamy m. in. pływalnie, dom pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, obiekty świadczące usługi noclegowe (hotele, pensjonaty, pokoje noclegowe), obiekty świadczące usługi w zakresie pielęgnacji ciała (zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, solaria, gabinety odnowy biologicznej, salony tatuażu), tereny rekreacyjne, cmentarze, zakłady pogrzebowe i inne obiekty użyteczności publicznej.

Podczas kontroli sprawdzano przestrzeganie przepisów dotyczących utrzymania należytego stanu higieniczno-sanitarnego. W większości przypadków kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Spośród skontrolowanych obiektów stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny w 8. obiektach. Niewłaściwą jakość wody stwierdzono w 22. wodociągach.

1. Domy pomocy społecznej i placówki zapewniające całodobową opiekę

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Płońsku w 2025 roku znajdowały się 3 zakłady opiekuńczo-lecznicze, 1 dom pomocy społecznej, 1 obiekt zapewniające całodobową opiekę, 2 Środowiskowe Domy Samopomocy oraz 1 obiekt zapewniający całodobowe świadczenie zdrowotne. Z tej grupy skontrolowano 7 obiektów, przeprowadzono 8 kontroli. Obiekty w 2025 r. były utrzymane we właściwym stanie sanitarno-higienicznym.

2. Baza noclegowa

Na terenie powiatu płońskiego objętych nadzorem jest 20 obiektów bazy noclegowej (9 hoteli skategoryzowanych, 2 pensjonaty, 9 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie).

W 2025 r. skontrolowano 13. obiektów. Podczas kontroli sanitarnych oceniano: gospodarkę wodno-ściekową, postępowanie z odpadami komunalnymi, stan sanitarno-techniczny obiektu, wyposażenie pokoi noclegowych, sanitariatów i ciągów komunikacyjnych, postępowanie z bielizną (pranie i przechowywanie) oraz utrzymanie właściwego stanu higieniczno-sanitarnego w obiekcie. Stan skontrolowanych obiektów był zadowalający.

3. Obiekty świadczące usługi w branży beauty

Najliczniejszą grupę nadzorowanych obiektów, bo aż 205, stanowią te które świadczą usługi w zakresie pielęgnacji ciała i włosów:

- zakłady/salony fryzjerskie – 91,
- zakłady/salony kosmetyczne, wykonujące zabiegi z naruszeniem ciągłości tkanki – 63,
- zakłady kosmetyczne, wykonujące zabiegi bez naruszeniem ciągłości tkanki – 4,
- zakłady/salony tatuażu – 4,
- zakłady odnowy biologicznej, bez przerywania ciągłości tkanki – 14,
- solaria – 14,
- inne zakłady, świadczone więcej niż jedną z usług – 15.

Liczba obiektów w porównaniu do lat ubiegłych praktycznie się nie zmienia: 2024 r. – 173, 2023 r. – 180.

Podczas kontroli w obiektach szczególną uwagę zwracano na wdrażanie i stosowanie odpowiednich procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

Stan sanitarny obiektów i bezpieczeństwo klienta przy świadczeniu usług w porównaniu do ubiegłego roku nie zmienił się i utrzymuje się na dobrym poziomie.

W 2025 r. skontrolowano 188. obiektów z branży „beauty", co stanowi 54 % obiektów objętych ewidencją na koniec roku. Kontrole przeprowadzone w 172. obiektach nie wykazały nieprawidłowości z zakresu spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych, natomiast w 16. obiektach prowadzono postępowania administracyjne, dotyczące wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi oraz niewłaściwych warunków technicznych.

Podczas kontroli obiektów posiadających solaria sprawdzana jest m. in. realizacja przez kontrolowane podmioty zapisów ustawy z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia publicznego przed następstwami korzystania z solariów. Ustawa weszła w życie w dniu 16 lutego 2018 r. i ma na celu ochronę zdrowia ludzi przed szkodliwym działaniem sztucznego promieniowania ultrafioletowego, wydzielanego przez urządzenia wykorzystywane do naświetlania skóry, wywołującego efekt opalenizny. Wprowadza ona całkowity zakaz udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz nakłada obowiązek umieszczania w miejscu udostępniania solarium czytelnej i widocznej informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia, a także wprowadza zakaz reklamy i promocji usług w zakresie udostępniania solarium.

Według danych na koniec 2025 r. na terenie powiatu płońskiego w ewidencji obiektów, usługi solaryjne świadczone są w 11. obiektach będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Płońsku. W ciągu roku skontrolowano wszystkie obiekty. W żadnym nie stwierdzono niedostosowania się do zapisów ww. ustawy.

4. Cmentarze, zakłady pogrzebowe

Obszarem kontrolowanym przez Sekcję Nadzoru nad Obiektami Użyteczności Publicznej są również miejsca pochówków. W 2025 r. w ewidencji widniało 26 czynnych cmentarzy parafialnych i 1 komunalny, spośród których skontrolowano 8, co stanowi 29,6 % nekropolii objętych nadzorem. Kontrole cmentarzy, na terenie których nie stwierdzono zaniedbań zarządcy i uchybień sanitarno-technicznych, przeprowadzane są z częstotliwością raz na 4 lata. Przeprowadzone kontrole przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej dotyczyły głównie utrzymania czystości i porządku na terenie nekropolii i w ich otoczeniu, postępowania w zakresie gromadzenia i odbioru odpadów komunalnych, stanu technicznego ogrodzeń, zagospodarowania terenu cmentarnego, utwardzenia alejek oraz udostępnienia urządzeń wodnych do czerpania wody na cele cmentarne. Z reguły cmentarze utrzymane są we właściwym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym.

W 2025 roku wydano 46. decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich (w 2023 r. – 62, w 2024 r. – 53). W 2025 r. przeprowadzono 14. kontroli w związku ze sprawowaniem nadzoru przy wykonywaniu czynności związanych z ekshumacją. Sporządzono również 3 postanowienia dla starosty przed wydaniem pozwoleń na sprowadzenie zwłok/szczątków z zagranicy (w 2023 r. – 5, w 2024 r. – 14). Bieżący nadzór sanitarny w tym zakresie obejmuje również działalność pogrzebową. Na terenie powiatu płońskiego znajduje się 7 zakładów pogrzebowych, w których przeprowadzono kontrole oraz skontrolowano 8 pojazdów specjalnego przeznaczenia do transportu zmarłych. Nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higienicznych w tym obszarze.

5. Inne obiekty:

Z grupy innych obiektów użyteczności publicznej skontrolowano 23 obiekty w tym: hale sportowe, apteki, miejsca obsługi podróżnych, stacje paliw, targowisko, sale zabaw, ustępy publiczne, domy kultury i lodowisko. W tej grupie stwierdzono uchybienia sanitarne w 3 obiektach. Ogółem przeprowadzono 32. kontrole.

6. Wnioski i spostrzeżenia:

1) Podsumowanie działalności kontrolo-represyjnej, sporządzono:
   - 155 decyzji merytorycznych

- 8 opinii sanitarnych,
- 83 decyzji płatniczych,
- 3 mandaty karne.

2) W minionym roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Płońsku wpłynęło 20 wniosków o interwencję i dotyczyły one niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów zamieszkania zbiorowego, użyteczności publicznej jakości wody do spożycia.

3) W 2025 r Sekcja Nadzoru nad Obiektami Użyteczności publicznej (w zakresie właściwości Higieny Komunalnej) miała zaplanowanych 221 kontroli. W okresie od stycznia do grudnia 2025 r. dokonano łącznie 366 kontroli sanitarnych (w 2023 r. – 287, w 2024 r. – 328), w tym: 34 urządzeń wodociągowych, 66 jakości wody do spożycia, 10 kontroli dotyczących jakości ciepłej wody użytkowej, 225 obiektów użyteczności publicznej, 3 kontrole pływalni, 14 kontroli procesów ekshumacji,14 kontroli interwencyjnych.

4) Stały nadzór nad ujęciami wody do spożycia oraz częsty kontakt z zarządcami wodociągów publicznych (urzędowe i wewnętrzne kontrole jakości wody) zapewniają bezpieczeństwo zdrowotne jakości wody mieszkańcom powiatu. Nieprawidłowości dotyczące przekroczeń wartości parametrów wody od wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody do spożycia w przypadku parametrów mikrobiologicznych trwały od 10 do 67 dni, zaś w przypadku parametrów fizykochemicznych i organoleptycznych od 6 do 182 dni.

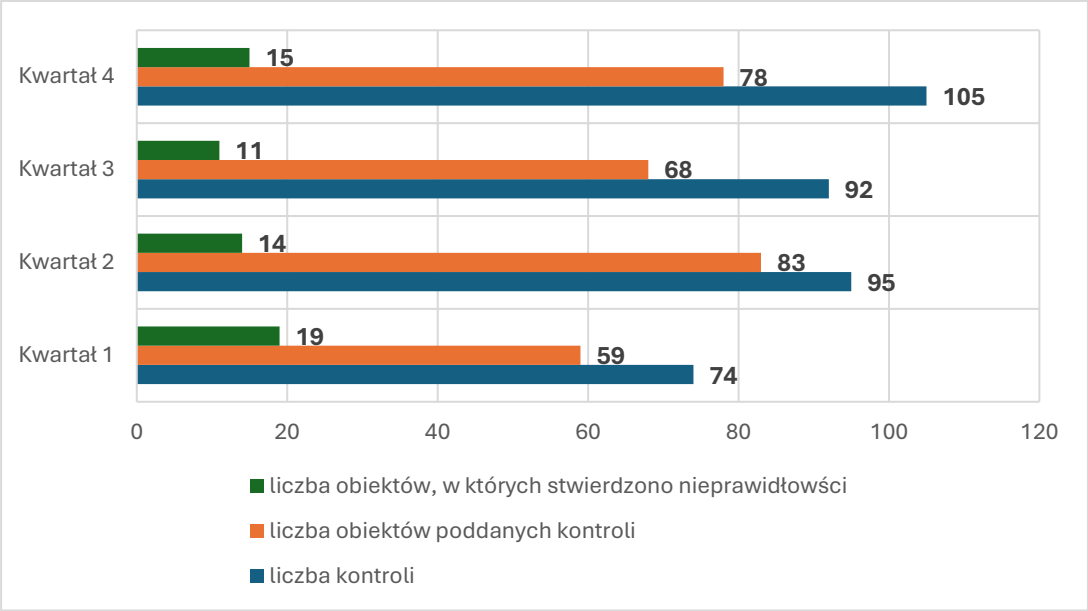

Wykres VI.3. Zestawienie kontroli z zakresu NOUP za 2025 r.

Ogólny stan sanitarny powiatu w roku 2025 r. w zakresie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej utrzymywał się na podobnym poziomie jak w roku 2024.

VIII. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Najważniejszy cel, jaki obrała Sekcja Nadzoru nad Obiektami Użyteczności Publicznej w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży, było sprawowanie nadzoru sanitarnego nad stałymi zakładami nauczania i wychowania oraz zapewnienie właściwych warunków higieniczno-sanitarnych na turnusach wypoczynkowych organizowanych w trakcie ferii zimowych i wakacji.

Na terenie powiatu płońskiego w 2026 roku zewidencjonowano 99 placówek nauczania i wychowania, a w okresach wolnych od zajęć w elektronicznej bazie wypoczynku znalazło się 26 turnusów wypoczynkowych.

W porównaniu do roku 2024 uległa zmianie liczba placówek stałych nadzorowanych. Powstały dwa niepubliczne podmioty: żłobek oraz punkt przedszkolny.

W nadzorowanych obiektach kontrolowano przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące higieny procesu nauczania oraz higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i ośrodkach wypoczynku. W trakcie całego roku w stałych placówkach nauczania i wychowania oraz miejscach wypoczynku dzieci i młodzieży przeprowadzono 134 kontrole.

W 2025 r. wydano 5 decyzji administracyjnych. W jednej placówce – internat zespołu szkół, stwierdzono uchybienia dotyczące stanu technicznego. W związku z powyższym wydano decyzję administracyjną w związku z nieprawidłowościami z terminem ich usunięcia. Decyzja została wykonana - nieprawidłowości usunięto. W jednym obiekcie - pozaszkolnej placówki specjalistycznej (kontrola podstawowa przeprowadzona w grudniu 2024 roku), wydano decyzję dotyczącą niewłaściwego stanu technicznego. Mandatów karnych nie stosowano. Wydano 2 decyzje płatnicze. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płońsku w roku 2025 wydał 4 opinie sanitarne w celach rejestracji działalności, w tym: 1 dla nowopowstałego żłobka i 2. dla żłobków istniejących, dla których zmianie uległ organ prowadzący i 1 dla innej formy wychowania przedszkolnego (punktu przedszkolnego). Wyegzekwowano 6 decyzji w związku z usunięciem nieprawidłowości, w tym z lat ubiegłych 5. Stan placówek oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu płońskiego ocenić należy jako dobry.

.

STAN TECHNICZNY I SANITARNY

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Płońsku w 2025 r. znajdowało się 140 obiektów nauczania i wychowania, w tym:

- zespoły szkół - 7,
- liceum ogólnokształcące - 1
- szkoły podstawowe – 36,
- przedszkola – 27,
- inne formy wychowania przedszkolnego – 5 punktów przedszkolnych,
- inne placówki wspierające naukę uczniów z pobytem całodobowym – 5 (w tym 2 ośrodki szkolno-wychowawcze i 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze),
- szkoła policealna – 1,
- żłobki – 7,
- kluby dziecięce - 2,

- szkoły specjalne – 2,
- szkoły policealne – 1,
- placówki kształcenia ustawicznego -1,
- niepubliczne szkoły wyższe -1,
- placówki wychowania pozaszkolnego – 4,
- placówki wypoczynku – 40 (w tym 29 letniego i 11 zimowego).

1. Warunki techniczne i porządkowe placówek nauczania i wychowania

W roku 2025 w trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych nie stwierdzono rażących uchybień natury bieżącego stanu sanitarnego w obiektach nauczania i wychowania. W 1 placówce - internat zespołu szkół, stwierdzono uchybienia dotyczące stanu technicznego, tj. brudne ściany w pomieszczeniach mieszkalnych i uszkodzone drzwi do łazienek. W związku z powyższym wydano decyzję administracyjną z terminem ich usunięcia, która została wykonana.

W roku 2025 uległa zmianie infrastruktura: w 1 szkole podstawowej i w 1 zespole szkół - dobudowano hale sportowe.

W 10 placówkach na terenie powiatu płońskiego przeprowadzono remonty generalne: w 5 szkołach podstawowych, 4 zespołach szkół, w 1 szkole specjalnej. Remonty polegały na dostosowaniu placówek dla osób niepełnosprawnych (podjazdy, parkingi, toalety, dźwigi), malowaniu ścian i sufitów we wszystkich pomieszczeniach, kapitalnych remontach łazienek oraz pomieszczeń do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Prowadzono nadzór nad gospodarką substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.

W wyniku kontroli stwierdzono, że 16 szkół posiada niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny. Wszystkie skontrolowane podmioty właściwie prowadziły nadzór nad substancjami niebezpiecznymi – zadbały m.in. o sporządzenie spisów substancji, właściwie je oznakowały oraz posiadały wymagane karty charakterystyki.

Równolegle do kontroli stanu higieniczno-sanitarnego sprawdzano, czy na terenie nadzorowanych placówek realizowane są wymogi ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Szczególną uwagę zwracano na właściwe oznakowanie o zakazie palenia oraz na sam fakt palenia tytoniu przez uczniów bądź personel. Pod tym kątem skontrolowano 99 placówek stałych i we wszystkich zapisy ustawy były respektowane.

2. Warunki do utrzymania higieny

Wszystkie skontrolowane podmioty były podłączone do wodociągów publicznych, 58 skontrolowanych obiektów podłączonych jest do kanalizacji sieciowej, 5 korzystało ze zbiorników bezodpływowych, 19 placówek posiada własne ekologiczne oczyszczalnie ścieków. Zgodnie z § 84. ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225 z późn. zm.), w obiektach użyteczności publicznej powinna przypadać co najmniej jedna umywalka na 20 osób, co najmniej jedna miska ustępowa i jeden pisuar na 30 mężczyzn oraz jedna miska ustępowa na 20 kobiet.

Niezachowane standardy dostępności z tego zakresu stwierdzono w 3 skontrolowanych placówkach: 1 publiczne liceum (przekroczona była o 25% liczba dziewcząt przypadających na umywalkę i o 25% liczba dziewcząt na przypadających na miskę ustępową oraz do 50% liczba chłopców na umywalkę) oraz w 2. publicznych zespołach szkół (w 1. zespole szkół standardy dostępności do umywalek i oczek WC dla dziewcząt i chłopców były przekroczone o 25%, a w 1. zespole o 50%).

Podczas kontroli nie stwierdzono niewłaściwych warunków do utrzymania higieny osobistej. W łazienkach placówek nauczania i wychowania jest zapewniona dostępność mydła w płynie, papieru toaletowego i ręczników jednorazowych lub suszarek do osuszania rąk.

3. Działania kontrolno-monitorujące

Sale lekcyjne w obiektach nauczania i wychowania placówek oświatowych powiatu płońskiego posiadają wentylację grawitacyjną, są wietrzone podczas przerw międzylekcyjnych i w miarę potrzeb w czasie zajęć. W roku 2025 dokonano pomiaru temperatury w 49. placówkach w 59. pomieszczeniach. Temperatura nie była kwestionowana.

Z obserwacji dokonanych podczas prowadzonych kontroli wynika, że sytuacja w zakresie zagęszczenia w klasach nie ulega radykalnej zmianie, w stosunku do lat ubiegłych. Duże zagęszczenie występuje w oddziałach szkolnych i przedszkolnych w placówkach publicznych miejskich oraz w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu.

4. Profilaktyka wad postawy, w tym ergonomia mebli szkolnych i przedszkolnych

Z przeprowadzonych kontroli wynika, że wymaganie dotyczące wyposażenia sal lekcyjnych w meble edukacyjne z certyfikatami i dostosowanie ich do wzrostu uczniów jest w większości placówek respektowane.

W roku 2025 dokonano analizy dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów w 4. szkołach podstawowych. Zmierzono wzrost 469 uczniów z 31 oddziałów i ich stanowiska pracy. W wyniku analizy stwierdzono nieprawidłowe stanowiska pracy w 9. oddziałach dla 20 uczniów. 269 uczniów tj. 91% miało zapewnione stanowiska pracy zgodne z zasadami ergonomii.

W salach lekcyjnych znajdują się meble o różnych rozmiarach (przeważnie trzech), więc uczniowie mają możliwość doboru odpowiednich stanowisk do swojego wzrostu (zwłaszcza w przypadku zmiany pomieszczeń do nauki w ciągu dnia). Dużą rolę w tej kwestii odgrywają nauczyciele, którzy powinni zwracać szczególną uwagę na odpowiedni dobór stanowisk pracy uczniów. Meble, w które są wyposażone placówki edukacyjne zostały zakupione po roku 1997, od kiedy obowiązują stosowne certyfikaty zgodnie z PN-EN 1729-1:2016.

W 78 skontrolowanych pod tym względem placówkach stwierdzono, że: w 3 placówkach odsetek mebli z certyfikatami wynosił powyżej 50%, natomiast w pozostałych 75. placówkach 100% mebli posiada stosowne certyfikaty.

W roku 2025 dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w 4 szkołach podstawowych (2 w środowisku miejskim i 2 w środowisku wiejskim), w 31 oddziałach. Zważono 469 uczniów i ich spakowanych tornistrów.

Z przeprowadzonego badania wynika, że 48,6% uczniów nosi tornistry o wadze prawidłowej (do 10% wagi ciała), ostatnie badanie w roku 2024 – 53,0%; 13,4% uczniów miało tornistry o wadze przekraczającej wysoką normę (powyżej 15% wagi ciała).

5. Higieniczna ocena rozkładu zajęć lekcyjnych

W roku 2025 ocenie poddano ocenie rozkłady zajęć w 27 szkołach w 347 oddziałach.

W 5. szkołach podstawowych w 49 oddziałach i w 1 zespole szkół w 3. Oddziałach, stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły głównie różnych godzin rozpoczynania zajęć lekcyjnych na przestrzeni tygodnia z powodu zmianowości np. 2 dni w tygodniu dzieci rozpoczynają zajęcia zgodnie z pierwszą zmianą, a 3 dni przychodzą do szkoły na drugą zmianę. Spowodowane to jest brakiem dostatecznej liczby sal lekcyjnych. Zapewniono przerwy międzylekcyjne 10 minutowe i przynajmniej jedną dłuższą, którą wykorzystuje się na spożywanie posiłku. We wszystkich skontrolowanych placówkach uczniowie mają możliwość spędzania przerwy na świeżym powietrzu.

6. Dożywianie

W 46. skontrolowanych szkołach: 4 szkoły podstawowe i 3 zespoły szkół nie prowadzą dożywiania uczniów - (w przypadku szkół podstawowych - brak woli rodziców),

Natomiast 39 szkół prowadzi dożywianie dzieci i młodzieży, w tym: w 17 szkołach - przygotowywane są posiłki obiadowe na miejscu, w 22 szkoły korzystają z posiłków dowożonych przez firmy cateringowe. Posiłki pełne spożywają uczniowie w 22 szkołach, a posiłki jednodaniowe w 17.

Liczba dzieci i młodzieży spożywających ciepłe posiłki w skontrolowanych szkołach wynosi 4376 tj. około 35% uczniów uczęszczających do tych szkół (w roku 2024 - 27%), w tym z posiłków dofinansowywanych – 673 tj. 15% uczniów spożywających posiłki (w roku 2024 16%).

7. Dojazdy dzieci do szkół

Dzieci z terenu powiatu płońskiego są dowożone do wszystkich szkół podstawowych środkami lokomocji zapewnionymi przez organ prowadzący. Są to autobusy szkolne, które wykonują kilka kursów, aby zebrać wszystkie dzieci z całej gminy. Podczas transportu dzieci autobusami szkolnymi zapewniona jest opieka osoby dorosłej. Pewną niedogodność stanowi sytuacja, kiedy uczniowie przyjeżdżający do szkoły pierwszym kursem oczekują ponad godzinę na zajęcia lekcyjne. Taka sama sytuacja jest po zakończeniu zajęć lekcyjnych. Uczniowie szkól średnich dojeżdżają do szkół transportem organizowanym we własnym zakresie.

8. Opieka medyczna w szkołach

Opieka zdrowotna nad uczniami powinna być realizowana w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 kwietna 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz. U. 2019 poz. 1078) i obejmować profilaktyczną opiekę zdrowotną, promocję zdrowia oraz opiekę stomatologiczną.

W placówkach nauczania i wychowania na terenie powiatu płońskiego, wszystkie dzieci i młodzież objęci są opieką medyczną finansowaną przez Narodowy Fundusz Zdrowia. W 46. skontrolowanych obiektach: 22. szkoły posiadają gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, w 18. szkołach - opieka zdrowotna świadczona jest w pomieszczeniach zastępczych na terenie placówki, natomiast w 6. szkołach - opieka zdrowotna świadczona jest poza placówką (w placówkach ochrony zdrowia), w których doraźną opiekę medyczną sprawują pielęgniarki szkolne.

W 3. szkołach podstawowych urządzono gabinety stomatologiczne, w tym 1 gabinet zapewnia opiekę stomatologiczna dla dzieci i młodzieży z 4. innych szkół funkcjonujących na terenie gminy. W roku 2025 - 3 szkoły z terenu powiatu płońskiego skorzystały z opieki stomatologicznej w oparciu o dentobusy czyli mobilne gabinety stomatologiczne.

9. Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF

Spośród 46 skontrolowanych szkół warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego przedstawiają się następująco: 2 szkoły posiadają tylko salę gimnastyczną zastępczą (nie posiadają boisk), 2 szkoły posiadają tylko boisko sportowe, 5 szkół posiada salę gimnastyczną i boisko, 4 szkoły posiadają salę zastępczą i boisko, 30 szkół posiada szkolny zespół sportowy (sala gimnastyczna z zapleczem sanitarnym i boiskiem), 3 placówki posiadają szkolny zespół sportowy bez boiska szkolnego.

W szkołach posiadających zespoły wychowania fizycznego z czynnymi natryskami, dzieci i młodzież nie korzystają z natrysków po zajęciach WF, ponieważ przerwy międzylekcyjne są zbyt krótkie.

10. Ocena przebiegu wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2025 r. na terenie powiatu płońskiego zorganizowano 40 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży (11 turnusów wypoczynku zimowego i 29 turnusów wypoczynku letniego) w 14 placówkach. Skontrolowano 26 turnusów.

W 2025 r. z wypoczynku zimowego w powiecie płońskim korzystało 347 uczestników półkolonii (wypoczynek w miejscu zamieszkania), z obozów sportowych w obiektach sezonowych 29. W obiektach skontrolowanych w okresie lata w powiecie płońskim wypoczywało 543 uczestników, w tym w miejscu zamieszkania 342, a w formie wyjazdowej poza miejscem zamieszkania 201. Wszystkie placówki spełniały podstawowe wymogi sanitarno-higieniczne.

11. Wnioski

Stan sanitarno – techniczny obiektów nauczania i wychowania ulega stopniowej poprawie. Z korzyścią dla uczniów i przedszkolaków zmieniają się warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych. Zapewniony jest stały dostęp do środków higieny osobistej, zapewniona jest możliwość korzystania z ciepłych posiłków podczas pobytu w szkole. Sale lekcyjne wyposażone są w ergonomiczne meble, zapewnione są miejsca do pozostawiania w szkole części podręczników i przyborów szkolnych. Coraz więcej placówek udostępnia dzieciom i młodzieży wodę do picia (źródełka, dystrybutory z wodą, woda butelkowana lub woda w dzbankach).

Działania podejmowane dla poprawy warunków sanitarno – higienicznych w placówkach nauczania i wychowania powinny być kontynuowane i będą zmierzały do:

- poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektów nauczania i wychowania,
- poprawy infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i umożliwienia dzieciom i młodzieży korzystania z natrysków po zajęciach WF,
- dalszego upowszechniania żywienia i dożywiania dzieci oraz młodzieży szkolnej,
- upowszechnianie stałej opieki zdrowotnej w placówkach nauczania i wychowania,
- dalszej poprawy higieny procesu nauczania – uczenia się.

Niezwykle istotna jest również działalność w zakresie:

- działań profilaktycznych, m. in. w zakresie profilaktyki zdrowotnej uczniów (aspekt czystości głów, dotyczący sposobu przechowywanie odzieży wierzchniej w szatni, przeglądu czystości głów przez pielęgniarkę szkolną), czy profilaktyki wad wzroku (oświetlanie naturalne i sztuczne w salach lekcyjnych),
- systematyczne działania kontrolne oraz edukacja zdrowotna w środowisku szkolnym na rzecz ryzyka rozwoju wad postawy, tj. obciążenie uczniów ciężarem tornistrów, zasady pakowania i noszenia tornistrów szkolnych),
- prowadzenie działań promocyjno – edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa w korzystaniu ze smartfonów, tabletów i komputerów.

IX. HIGIENA PRACY

1. Warunki środowiska pracy

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru sanitarnego mają na celu poprawę warunków pracy i ochronę zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących na stanowiskach pracy.

Bieżący nadzór sanitarny sprawowany przez pion higieny pracy obejmował w 2025 roku kontrole dotyczące:

- przestrzegania przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy,
- wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- profilaktycznych badań lekarskich zatrudnionych pracowników,
- występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym środowisku pracy,
- występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy,
- oceny ryzyka zawodowego,
- respektowania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami palenia tytoniu lub wyrobów tytoniowych w miejscu pracy.

Pion higieny pracy w 2025 roku obejmował ewidencją 210 zakładów zatrudniających 8785 pracowników, natomiast w 2024 roku w ewidencji znajdowały się 194 zakłady, zatrudniające 8351 pracowników.

W 2025 roku przeprowadzono 73 kontrole w 68 zakładach pracy, zatrudniających 3549 pracowników, natomiast w 2024 roku 88 kontroli w 75 zakładach, zatrudniających 2658 pracowników.

Pracodawcy są obowiązani stosować środki zapobiegające chorobom zawodowym i innym chorobom związanym z wykonywaną pracą, a w szczególności: utrzymywać w sprawności urządzenia ograniczające lub eliminujące szkodliwe dla zdrowia czynniki środowiska pracy, przeprowadzać badania i pomiary czynników szkodliwych, rejestrować i przechowywać wyniki tych badań i pomiarów oraz udostępniać je pracownikom.

W 2025 roku w oparciu o wyniki badań i pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy stwierdzono przekroczenia najwyższego dopuszczalnego natężenia poziomu dźwięku tj. 85 dB w pięciu zakładach. W warunkach przekroczenia normy hałasu pracowało 100 pracowników.

Działania podejmowane z zakresu higieny pracy miały na celu uzyskanie poprawy warunków pracy poprzez podjęcie działań zmierzających do obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

W trzech zakładach pracy z powodu braku możliwości technicznych i organizacyjnych usunięcia przekroczeń najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu (NDN), pracodawcy sporządzili i wprowadzili w życie programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas na stanowiskach pracy. Działania uwzględnione w programach są na bieżąco realizowane, mają na celu ochronę zdrowia pracowników pracujących w przekroczeniach normy hałasu.

W dwóch zakładach pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDN hałasu, wydano 2 decyzje administracyjne dotyczące usunięcia przekroczeń. W przekroczeniach normy poziomu dźwięku pracowało 20 pracowników.

W 2025 r. stwierdzono przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) pyłów mąki w jednym zakładzie pracy. Wydano decyzję administracyjną na usunięcie przekroczeń. Pod koniec 2025 r. przekroczenia zostały zlikwidowane.

W 2025 r. w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono działania kontrolne w 68 zakładach pracy, wydano 5 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości.

Nakazy zawarte w decyzjach dotyczyły m.in.

- badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy,
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) hałasu i przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) pyłu mąki.

2. Praca w warunkach narażenia na czynniki rakotwórcze

W ramach prowadzonej działalności kontrolnej pracownicy pionu higieny pracy zwracają szczególną uwagę na występujące w środowisku pracy czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym, reprotoksycznym lub procesy technologiczne, w wyniku których wydzielają się substancje o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

Obowiązki pracodawców mające na celu ochronę zdrowia pracowników wynikają z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy (Dz. U. 2024 poz. 1126).

W 2025 roku w ewidencji znajdowały się 24 zakłady, w których występują czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym, reprotoksycznym lub procesy technologiczne, w wyniku których wydzielają się substancje o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

Liczba pracowników ogółem narażonych na czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w zakładach będących w ewidencji wynosiła 189, w tym 89 kobiet.

Zakłady, w których występuje narażenie na czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym:

- 1 zakład -prace związane z narażeniem na spaliny silnika Diesla,
- 7 zakładów - benzyna niskowrząca niespecyfikowana,
- 2 zakłady - formaldehyd,
- 2 zakłady – prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną - frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy
- 4 zakłady – prace związane z narażeniem na pył drewna
- 3 zakłady - promieniowanie jonizujące.

W dziesięciu zakładach, w tym w pięciu aptekach, występuje narażenie na czynniki reprotoksyczne, działające szkodliwie na rozrodczość.

W 2025 roku przeprowadzono 5 kontroli w pięciu obiektach. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Praca w warunkach narażenia na czynniki biologiczne

Kolejna grupa pracowników, która jest pod szczególnym nadzorem pionu higieny pracy to pracownicy zatrudnieni na stanowiskach, na których występuje narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne. Pracodawcy są zobowiązani do przestrzegania przepisów zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. Nr 81 poz. 716, z późn. zm.). Czynniki biologiczne (bakterie, wirusy, pasożyty, grzyby) dzielą się na cztery grupy zagrożenia w zależności od ich wpływu na zdrowie ludzi, możliwości rozprzestrzeniania się w populacji ludzkiej, istnienia skutecznych metod profilaktyki i leczenia.

W nadzorowanych zakładach występuje narażenie na czynniki biologiczne grupy 2 i 3 zagrożenia. Grupa 2 zagrożenia obejmuje czynniki, które mogą wywoływać choroby u ludzi, ich rozprzestrzenianie w populacji ludzkiej jest mało prawdopodobne oraz istnieją skuteczne metody profilaktyki lub leczenia chorób. Grupa 3 zagrożenia obejmuje czynniki, które mogą wywoływać u ludzi ciężkie choroby, ich rozprzestrzenianie wśród ludzi jest bardzo prawdopodobne oraz istnieją skuteczne metody profilaktyki lub leczenia chorób.

W 2025 r. w ewidencji zakładów objętych nadzorem w zakresie czynników biologicznych grupy zagrożenia 2 i 3 znajdowało się 65 zakładów, w których w narażeniu na czynniki biologiczne jest zatrudnionych 1331 pracowników. W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi występującymi w środowisku pracy przeprowadzono 17 kontroli w 17 zakładach pracy.

W skontrolowanych zakładach nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Inne działania

W ramach realizacji zadań wynikających z art. 23r ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, w 2025 r. w trakcie kontroli stacji paliw sprawdzano spełnienie następujących obowiązków: posiadania koncesji na obrót paliwami ciekłymi, wpisu do rejestru podmiotów przywożących oraz zgłoszenia do Prezesa URE infrastruktury paliw ciekłych. Kontrole przeprowadzono w czterech stacjach paliw, nieprawidłowości nie stwierdzono.

W ramach prowadzonego nadzoru we wszystkich kontrolowanych obiektach sprawdzano respektowanie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. W zakładach obowiązywał zakaz palenia, zamieszczone słowne i graficzne oznakowanie zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych.

5. Działania informacyjno-edukacyjne

W 2025 roku w czasie działań kontrolnych prowadzono działania informacyjno-edukacyjne w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, występowania czynników szkodliwych w środowisku pracy, chorób zawodowych, stosowania substancji i mieszanin chemicznych. Działania przeprowadzono w 70% skontrolowanych zakładów pracy. W ramach ww. działań przekazywano pracodawcom informacje dotyczące: wykonywania badań i pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy, oceny ryzyka zawodowego, bezpiecznego stosowania substancji i mieszanin chemicznych, narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne na stanowiskach pracy oraz narażenia na czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne.

Podczas kontroli pracodawcom przekazywano ulotkę informacyjną: „Pracodawco i w Twoim zakładzie może wystąpić choroba zawodowa”.

Osobom zainteresowanym chorobami zawodowymi rozdawano ulotkę: ”Pracowniku podejrzewasz u siebie chorobę zawodową?”

6. Choroby zawodowe

Miernikiem zagrożeń zdrowotnych wynikających z warunków pracy jest m. in. liczba stwierdzonych chorób zawodowych.

Za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy.

W 2025 r. wpłynęły 3 zgłoszenia w sprawie podejrzenia choroby zawodowej.

W wyniku prowadzonych postępowań wydano 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej:

1) przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych (u nauczyciela),
2) astma oskrzelowa (u rolnika)

Wydano również 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej:

1) choroby zakaźne lub pasożytnicze- borelioza (u rolnika),
2) przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli (u rolnika).

7. Nadzór nad substancjami biobójczymi

Produkt biobójczy to substancja lub mieszanina, składająca się z jednej lub kilku substancji czynnych, której przeznaczeniem jest niszczenie, odstraszanie, unieszkodliwianie organizmów szkodliwych, zapobieganie ich działaniu lub zwalczanie ich w jakikolwiek sposób inny niż działanie czysto fizyczne lub mechaniczne.

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych, wprowadzania do obrotu wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych i substancji czynnych sprawowany jest zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi:

- ustawa z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. 2021 poz. 24, z późn.zm.),
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych.

W czasie kontroli sprawdzano m.in. posiadanie i ważność posiadanego pozwolenia na wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego wydanego przez Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, dostępność karty charakterystyki produktu biobójczego, prawidłowość oznakowania opakowania produktu biobójczego, zgodności przeznaczenia i rodzaju produktu biobójczego z danymi zawartymi w pozwoleniu na obrót, stosowania produktów biobójczych w działalności zawodowej.

W 2025 r. w ewidencji znajdowało się 21 podmiotów, w tym jeden zobowiązany do uzyskania pozwolenia na wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych.

W ramach nadzoru nad produktami biobójczymi przeprowadzono 17 kontroli, w tym 11 w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i 6 w zakresie ich stosowania w działalności zawodowej.

Skontrolowano 68 produktów biobójczych, w tym 2 produkty kategorii 1 (produkty do dezynfekcji) i 66 produktów kategorii 3 (produkty do zwalczania szkodników). Nieprawidłowości w zakresie wymogów dotyczących produktów biobójczych nie stwierdzono.

8. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami sprawowany jest w oparciu o:

- rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH),
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP),
- ustawa z dnia 25 lutego 1011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. 2022 poz. 1816).

W 2025 r. w ewidencji obiektów wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne znajdowało się:

- dystrybutorów substancji i mieszanin chemicznych - 50 obiektów,
- dalszych użytkowników-formulatorów (produkujących mieszaniny chemiczne) - 5 obiektów.

W 116 zakładach pracy stosowane są przez pracowników substancje chemiczne i ich mieszaniny. Pracownicy stosujący substancje chemiczne lub mieszaniny chemiczne mają dostęp do informacji zawartych w kartach charakterystyki.

Przeprowadzono 20 kontroli w zakresie nadzoru nad chemikaliami, w tym jedną kontrolę u dalszego użytkownika-formulatora i 19 kontroli u dystrybutorów substancji i mieszanin chemicznych. Przeprowadzono również 37 kontroli u stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny.

Podczas kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin.

9. Nadzór nad detergentami

Detergent to substancja lub mieszanina zwierająca mydło i/lub inną substancję powierzchniowo czynną, przeznaczona do procesów prania, mycia i czyszczenia.

W ewidencji wytwarzających detergenty znajdują się 2 obiekty, w których podczas kontroli nie stwierdzano nieprawidłowości w zakresie wymagań prawnych dotyczących detergentów.

Kontrola nad detergentami obejmuje respektowanie przez producenta wymagań zawartych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 648/2004 z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/We oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006.

10. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych (Dz.U. 2018 r. poz. 2227) i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczącego produktów kosmetycznych.

Produkt kosmetyczny to każda substancja lub mieszanina przeznaczona do kontaktu z zewnętrznymi częściami ciała ludzkiego (naskórkiem, owłosieniem, paznokciami, wargami oraz zewnętrznymi narządami płciowymi) lub zębami oraz błonami śluzowymi jamy ustnej, której wyłącznym lub głównym celem jest utrzymywanie ich w czystości, perfumowanie, zmiana ich wyglądu, ochrona, utrzymywanie w dobrej kondycji lub korygowanie zapachu ciała.

W 2025 r. w ewidencji znajdowały się 3 zakłady wytwarzające produkty kosmetyczne i 1 podmiot odpowiedzialny za kosmetyki, ale produkcja odbywa się poza powiatem płońskim.

Urzędowa kontrola produktów kosmetycznych to kontrola zgodności produktu kosmetycznego z obowiązującymi wymaganiami w zakresie składu, oznakowania, dokumentacji, warunków obrotu, wytwarzania i konfekcjonowania.

W ramach sprawowanego nadzoru przeprowadzono 2 kontrole podmiotów wytwarzających produkty kosmetyczne. W ramach urzędowej kontroli produktów kosmetycznych oceniano: zgodność systemu produkcji z dokumentacją dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), raport bezpieczeństwa produktu kosmetycznego, oznakowanie produktu, warunki lokalowe, bieżący stan sanitarny i stan techniczny pomieszczeń produkcyjnych i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

Sprawdzano czy dokonano zgłoszenia produktów kosmetycznych do europejskiej bazy zgłaszania produktów kosmetycznych (CPNP).

11. Nadzór nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu i stosowania prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3. Obowiązki w tym zakresie określają przepisy: ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz.172), rozporządzenie (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych, rozporządzenie Rady (WE) nr 111/2205 z dnia 22 grudnia 2004 r. określające zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi.

W 2025 r. w ewidencji stosujących w działalności zawodowej prekursory narkotyków kategorii 3 znajdowało się 15 obiektów.

Przeprowadzono 3 kontrole w zakresie stosowania prekursorów narkotykowych kategorii 3.

Nie stwierdzono naruszenia przepisów w tym zakresie prekursorów narkotykowych.

12. Nadzór nad środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi.

Do zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy również nadzór nad przestrzeganiem przepisów o zakazie wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płońsku zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawuje nadzór nad:

- przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych oraz prowadzi działania administracyjno-prawne mające na celu zmniejszenie dostępności środków zastępczych,
- przestrzeganiem przepisów z zakresu legalnego zastosowania nowych substancji psychoaktywnych.

Środek zastępczy to produkt zawierający substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak środek odurzający, substancja psychotropowa lub nowa substancja psychoaktywna. Natomiast nowa substancja psychoaktywna oznacza każdą substancję lub grupy substancji pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w formie czystej lub w formie preparatu, działającą na ośrodkowy układ nerwowy, inną niż substancja psychotropowa i środek odurzający, stwarzającą zagrożenie dla zdrowia lub zagrożenie społeczne porównywalne do zagrożeń stwarzanych przez substancję psychotropową lub środek odurzający.

W 2025 r. nie prowadzono działań kontrolnych w zakresie środków zastępczych, nie prowadzono postępowań administracyjnych w sprawie podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych przez osoby fizyczne.

W 2025 r. kontynuowano współpracę z podmiotami leczniczymi w zakresie zgłaszania podejrzeń zatruć środkami zastępczymi. Wystosowano pismo do wszystkich podmiotów leczniczych na terenie powiatu płońskiego przypominające o obowiązku zgłaszania podejrzeń zatruć środkami zastępczymi. Obowiązek ten wynika z art. 30a ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).

W 2025 r. nie było zgłoszeń podejrzeń zatruć środkami zastępczymi.

X. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Stosownie do zapisów art. 3 pkt 2 oraz art. 10 ust 1 pkt. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) wykonywano zadania z zakresu:

1) uzgodnień projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz ustalanie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dla zamierzeń mogących negatywnie wpływać na środowisko,
2) sprawowania zapobiegawczego nadzoru nad warunkami higieny środowiska przy wydawaniu opinii do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w trybie określonym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
3) uzgodnień dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
4) uczestniczenia w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych.

W ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płońsku w roku 2025 prowadził **2 936 spraw** oraz wystawił **98 decyzji** płatniczych.

1. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

W ramach sprawowania nadzoru nad warunkami, w szczególności higieny środowiska oraz wypoczynku i rekreacji przy dokonywaniu uzgodnień, planów na podstawie Prawo ochrony środowiska w procesach inwestycyjnych na terenie powiatu płońskiego wydano **20 opinii** związanych z zagadnieniami strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym:

3 – uzgodnienia dotyczące odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko - dotyczyły następujących miejscowości w powiecie płońskim: Arcelin, Poświętne, Bońki,

10 – uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko - dotyczyły następujących miejscowości w powiecie płońskim: Dzierzążnia, Płońsk, Sochocin, Cieciersk, Raciąż, Nowe Miasto, Baboszewo,

7 – opinii projektów dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko na terenie powiatu płońskiego - dotyczyły następujących wsi w powiecie płońskim: miasto Dzierzążnia, Płońsk, Gmina Sochocin, Lipa, Złotopolice, Cieciersk, Witkowo, Folwark Raciąż.

Przedstawione opinie zawierały wszystkie niezbędne informację oraz sposób ich realizacji. Szczególną uwagę zwrócono na:

- ustalenia w zakresie ochrony środowiska – ochronę akustyczną,
- wymagania w zakresie zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody, do celów zaopatrzenia ludności,
- wymagania ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także osób niepełnosprawnych,
- wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami a także ochroną gruntów w tym dokładne określenie jakie należy spełnić uwarunkowania lokalizacyjne w celu realizacji przedsięwzięć wynikających z rozporządzenia,
- wymagania ładu przestrzennego, urbanistyki, architektury,
- potrzeby interesu publicznego oraz potrzeby w zakresie infrastruktury,
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa.

2. Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

W ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, wydano **105 opinii sanitarnych**, w tym:

52 – opinie co do potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu oddziaływania na środowisko, które dotyczyły:

- budowa i przebudowa dróg – 19 opinii,
- budowa zabudowy jednorodzinnej oraz podziału działek – 23 opinii,
- oczyszczalne ścieków i instalacje wodne – 6 opinii
- kabiny lakiernicze – 1 opinia,
- wycinki drzew samosiejek – 1 opinia,
- przetwarzanie odpadów z papieru – 1 opinia,
- kompleksy handlowe – 1 opinia

Wykres X.1. Opinie sanitarne dotyczące potrzeby przeprowadzania oceny odziaływania na środowisko

5 – opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, które dotyczyły:

- budowa farmy fotowoltaicznej – 1 opinia,
- budowa hali wielkopowierzchniowej – 1 opinia
- budowa strzelnicy – 1 opinia
- budowa instalacji produktów ubocznych w mleczarni – 1 opinia
- produkcja przemysłowa – 1 opinia

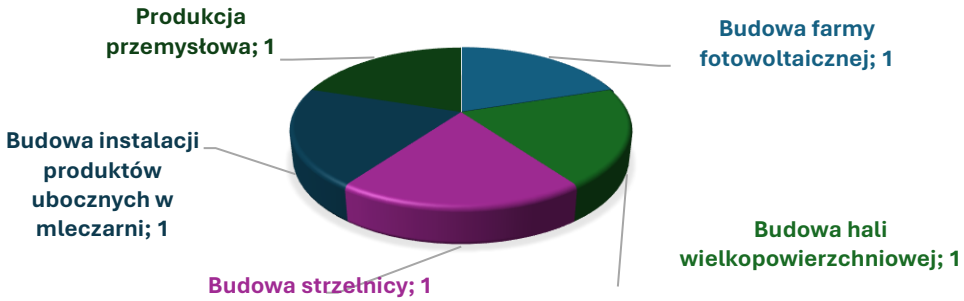

Wykres X.2. Opinie sanitarne w sprawie zakresu raportu o oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

48 – opinii uzgadniających warunki realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i podział działek – 39 opinii,
- budowa farm fotowoltaicznych - 6 opinii,
- działalność rolnicza i budowa chlewni – 2 opinie,
- budowa mostu na rzece– 1 opinia.

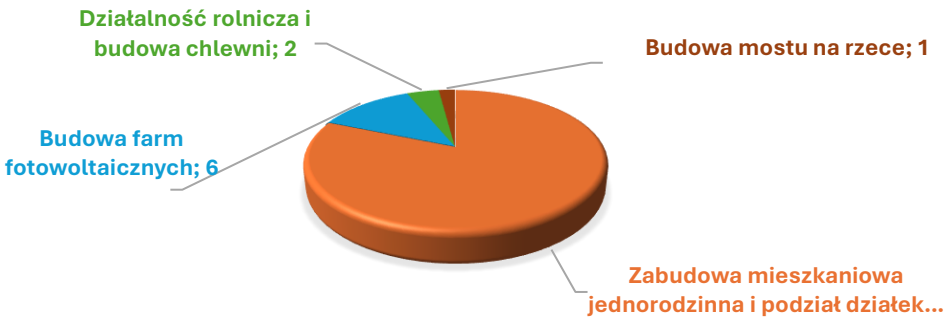

Wykres X.3. Opinie sanitarne w sprawie uzgadnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

3. Opiniowanie projektów architektoniczno- budowlanych, technologicznych oraz zmiany sposobu użytkowania

W ramach sprawowania nadzoru nad warunkami higieny, higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higienicznych procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, warunkami higieniczno - sanitarnym jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne i inne obiekty budowlane przy zajmowaniu stanowiska na wniosek organu administracji lub zainteresowanego podmiotu na poszczególnych etapach realizacji inwestycji, w szczególności objętych nadzorem bieżącym przez PPIS w Płońsku wydano **74 opinii sanitarnych** poprzez **opiniowanie projektów architektoniczno-budowlanych, technologicznych oraz zmiany sposobu użytkowania** pod względem wymagań higieniczno-sanitarnych, w tym:

- opinie sanitarne na temat obiektów przedszkolnych i szkolnych oraz boisk – 3,
- opinii sanitarnych na temat obiektów związanych z żywnością i żywieniem – 8,
- opinii dot. instalacji sanitarnych na temat projektów sieci wodociągowych – 46,
- opinii dotyczących Stacji Uzdatniania Wody – 3,
- opinii sanitarnych na temat różnych obiektów przemysłowo-usługowych – 5,
- projekt wentylacji mechanicznej – 2 opinie,
- opinii na temat gabinetów stomatologicznych i gabinetów lekarskich – 4,
- opinii projektów dotyczących zmiany sposobu użytkowania - 3.

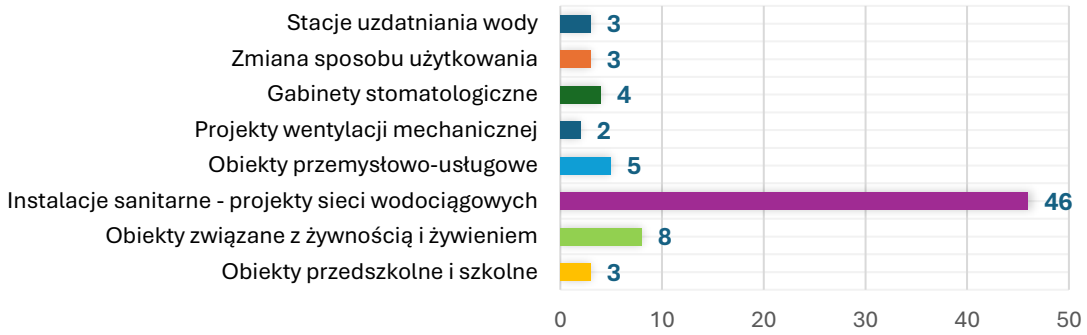

Wykres X.4. Opinie projektów architektoniczno-budowlanych, technologicznych oraz zmiany sposobu użytkowania

W przypadku wystąpienia odstępstw od warunków technicznych projekt był odsyłany do WSSE w Warszawie za pośrednictwem PSSE w Płońsku bądź biuro projektowe w celu uzyskania niezbędnych pozwoleń.

Największą uwagę przy opiniowaniu projektów zwracano na to w jaki sposób przewidziano wentylację pomieszczeń, układ funkcjonalny, usytuowanie działki, przy projektach technologicznych dotyczących lokali gastronomicznych analizowano drogi komunikacji.

4. Dopuszczenie do użytkowania obiektów budowlanych

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w Płońsku uczestniczył w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

W związku powyższym wydano **24 opinie** o braku sprzeciwu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych **dotyczące:**

- obiektów o różnym przeznaczeniu produkcyjno-usługowym - 3 opinie,
- obiekty związane z obrotem żywności – 10 opinii,
- obiektów związanych z edukacją tj. przedszkola, żłobki i pkt. szkolne, szkoły – 3 opinie,
- obiekty handlowo – usługowe – 2 opinie,
- gabinety związane z prowadzeniem działalności medycznej oraz gabinety stomatologiczne– 4 opinie,
- obiekty hotelarskie – 1 opinia,
- inne obiekty budowlane (SUW) – 4 opinia.

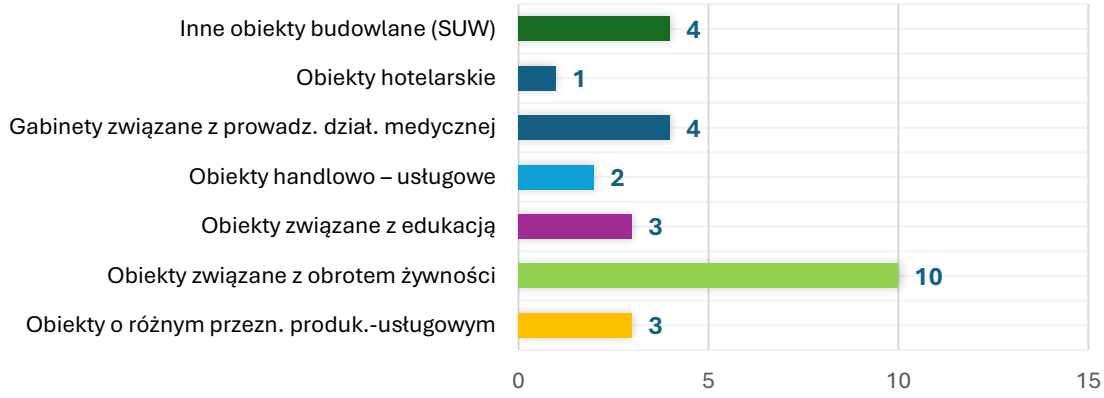

Wykres X.5. Opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych

Szczególną uwagę podczas odbioru zwracano na zgodność odbieranego obiektu z założeniami projektowymi.

Ponadto weryfikacji poddawano:

- zatwierdzenie dokumentacji projektowej pod względem wymagań sanitarno-higienicznych,
- tam, gdzie dotyczyło oceniano czy spełnione zostały wymagania zawarte w decyzji środowiskowej,
- wynik badania mikrobiologicznego wody,
- opinię kominiarską,
- wynik z badań skuteczności wentylacji mechanicznej,
- tam, gdzie niezbędne pomiary natężenia oświetlenia i hałasu,
- sposób odprowadzana ścieków.

Ponadto, podczas odbiorów prowadzono działania edukacyjno–informacyjne dotyczące min.:

- poinformowania o zapewnieniu właściwych wymagań dla wentylacji i klimatyzacji, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wysokiego ryzyka z punktu widzenia zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi (w szczególności obiekty całodobowe sprawujące opiekę nad osobami z obniżoną odpornością),
- przeprowadzono rozmowy w kontekście przeglądów/czyszczenia/wymiany filtrów w ramach dobrych praktyk wskazujące inwestorom na główne aspekty prawidłowego utrzymania i eksploatacji instalacji w celu przeciwdziałania potencjalnym zagrożeniom,
- oraz przeprowadzono rozmowy na temat informowania klientów o możliwości korzystania z ustępów i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w obiektach wielkopowierzchniowych.

Udzielono tzw. „Milczące zgody” w **107** przypadkach w związku z zawiadomieniem o zakończeniu budowy na podstawie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowalne.

5. Uzgodnienie projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

Ponadto zgodnie z art. 53 ust. 4 pkt 2 a oraz art. 64 a ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2024 r. poz. 1130 ze zm.) zajęto ogółem **2575** stanowisk dotyczących **uzgodnień projektów decyzji o warunkach zabudowy,** w tym wydano **60 postanowień dotyczących inwestycji celu publicznego** na terenie powiatu płońskiego.

Wystosowano **31** pism do Urzędów, petentów oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Warszawie.

XI. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO-ZDROWOTNA i PROMOCJA ZDROWIA

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płońsku, zgodnie z art. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej inicjuje, prowadzi i koordynuje działania oświatowo-zdrowotne w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych zmierzających do poprawy zdrowia społeczności oraz pobudza aktywność społeczną do działań na rzecz własnego zdrowia.

Działania z zakresu edukacji zdrowotnej są realizowane zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego i Wojewody Mazowieckiego oraz w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. 2021 poz. 642) zalecenia Ministra Zdrowia, Światowej Organizacji Zdrowia oraz Komisji Europejskiej.

Zadania zostały przeprowadzone w oparciu realizację interwencji programowych i nieprogramowych światowych, ogólnopolskich, wojewódzkich i powiatowych na wszystkich szczeblach nauczania i wychowania.

Informacje o prowadzonych działaniach uzyskano na podstawie sprawozdań przesłanych przez szkolnych koordynatorów działań.

Należy podkreślić ścisłą współpracę w tym zakresie z placówkami nauczania i wychowania.

1. Programy ogólnopolskie

1) „TRZYMAJ FORMĘ!"

XVIII edycja programu była prowadzona w placówkach oświatowo-wychowawczych. Istotą programu było kształtowanie prozdrowotnych nawyków dotyczących odżywiania i aktywności fizycznej wśród dzieci szkół podstawowych.

Realizacja programu była oparta na metodzie projektu, dzięki której nauczyciel, uczniowie i rodzice opracowywali własne metody propagowania zasad zdrowego stylu życia, zarówno w szkole jak i w swojej rodzinie. Adresatami programu byli uczniowie klas V i VIII szkół podstawowych. Do programu przystąpiło 18 szkół, w których działaniami objęto 1659 osób (dzieci, młodzieży i rodzice).

Podczas XVIII edycji programu Trzymaj Formę powrócono do organizacji ogólnopolskiego Konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia "Trzymaj Formę"

Organizatorem programu, jak i konkursu jest Główny Inspektorat Sanitarny, Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców oraz Fundacja Żywność, Aktywność Fizyczna i Zdrowie. W konkursie wzięły udział 3 placówki z terenu powiatu płońskiego, w tym 35 uczniów.

2) „ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ"

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych - XI edycja. **Celem programu** jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.

Realizacja programu na terenie powiatu płońskiego:

- 5 typów placówek ponadpodstawowych, w tym:
  - 2 zasadnicze szkoły zawodowe,
  - 1 liceum ogólnokształcące,
  - 2 technika

Spada liczba odbiorców programu. Według koordynatorów programu Program Ars, czyli jak dbać o miłość powinien być zrekonstruowany, ponieważ trwa zbyt długo.

3) „BIEG PO ZDROWIE"

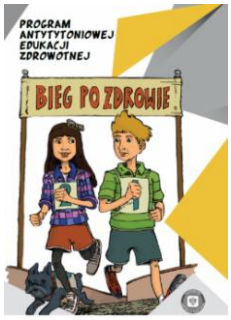

W roku szkolnym 2024/2025 zrealizowano **VIII** edycję projektu.

Główne cele programu:

- opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży,
- pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego,
- zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Realizacja programu na terenie powiatu płońskiego:

- 9 placówek szkolnych,
- udział 197 uczniów i 134 rodziców

Działania były prowadzone wśród uczniów w formie stacjonarnej.

Przeprowadzono 3 oceny realizacji programu.

4) „SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE"

Główny Inspektor Sanitarny wraz z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi podpisali Porozumienie o współpracy w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej w placówkach przedszkolnych poprzez realizację ogólnopolskiego programu edukacyjnego pt.: **"SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE „.**

Główne założenia programu:

- zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne,
- kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Program kierowany był do dzieci w wieku 5-6 lat w przedszkolach, nauczycieli, rodziców i opiekunów.

Rozpropagowano program we wszystkim placówkach przedszkolnych i szkolnych grupy "0".

Realizacja programu na terenie powiatu płońskiego:

- 20 placówek przedszkolnych i szkolnych grupy 6-latków,
- udział 705 osób, w tym 404 dzieci i 301 rodzice.

Przeprowadzono 8 ocen programowych, przeprowadzając wywiady z koordynatorami programów w przedszkolach i szkołach.

2. Programy wojewódzkie

1) „WYBIERZ ŻYCIE – PIERWSZY KROK"

Program edukacyjny z zakresu profilaktyki zakażeń HPV i raka szyjki macicy.

Cel główny programu to zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu,
- kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko raka szyjki macicy,
- motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie,
- przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym,
- dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne.

Realizacja programu na terenie powiatu płońskiego:

- 5 szkół ponadpodstawowych, przy wykorzystaniu materiałów edukacyjnych, filmu, ulotek i zakładek dla uczniów.
- 440 uczestników programu.

Przeprowadzono 1 ocenę programową

2) „ZDROWE PIERSI SĄ OK !"

Program edukacyjny profilaktyki raka piersi.

Cele **główne programu:**

- kształtowanie wśród uczennic szkół ponadgimnazjalnych nawyku pielęgnacji piersi i dbania o nie,
- budowanie świadomości dotyczącej dbania o zdrowe piersi wśród uczniów (dziewcząt i chłopców) oraz wśród osób z ich najbliższego otoczenia.

Realizacja programu na terenie powiatu płońskiego (VIII edycja programu):

- udział - 5 placówek szkół ponadpodstawowych,
- edukacją objęto 627 uczniów.

3) „ZNAMIĘ! ZNAM JE?

Program edukacyjny "Znamię! Znam je?" dotyczy profilaktyki czerniaka, przeznaczony jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Realizacja programu na terenie powiatu płońskiego:

- udział - 3 placówki, w tym 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy,
- liczba uczestników - 731 uczniów.

Przeprowadzono 1 ocenę programową.

4) „PODSTĘPNE WZW".

Pogram profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby.

Celem przedsięwzięcia jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, uświadomienie ryzyka zakażenia wirusami HBV i HCV oraz zagrożeń wynikających z zakażenia, wpojenie zasad profilaktyki w tym zakresie oraz pobudzenie do refleksji nad akceptacją osób już zakażonych.

Realizacja programu na terenie powiatu płońskiego:

- udział - 6 placówek, w tym 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy,
- uczestnicy programu - 605 uczniów i nauczycieli.

Przeprowadzono 4 oceny programowe.

5) „ #ŻYJ DOBRZE "

Cel główny - upowszechnianie wiedzy w zakresie zdrowego stylu życia.

#ŻyjDobrze

Cele szczegółowe:

- Identyfikacja własnych potrzeb zdrowotnych;
- Zwiększenie kontroli nad zdrowiem;
- Podejmowanie wyborów i decyzji sprzyjających zdrowiu;
- Kształtowanie potrzeb i kompetencji w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych.

Treści programu koncentrują się wokół pięciu obszarów tematycznych:

- AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ,
- HIGIENY,
- ZDROWEGO ŻYWIENIA,
- ZDROWIA PSYCHICZNEGO,
- PROFILAKTYKI

Realizacja programu na terenie powiatu płońskiego:

- przystąpiło do programu 12 placówek,
- uczestnicy programu - ogółem przeszklono uczniów z klas I-III (438) i uczniów z klas IV-VIII (761) oraz rodziców (559).

Przeprowadzono 1 ocenę programu.

3. Programy powiatowe

Poniżej opisane programy to kolejna propozycja Państwowej Inspekcji Sanitarnej w realizacji działalności edukacyjnej z zakresu profilaktyki palenia tytoniu. Po programie „CZYSTE POWIETRZE WOKÓŁ NAS" realizowanym wśród dzieci 5-6 letnich, następnym jest PROGRAM NIE PAL PRZY MNIE PROSZĘ dla klas I-III oraz PROGRAM ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE dla najstarszych klas szkoły podstawowej.

1) „CZYSTE POWIETRZE WOKÓŁ NAS”

Program ma za zadanie:

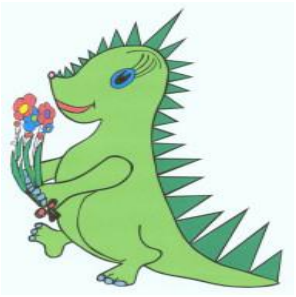

- wykształcić umiejętności rozpoznawania różnych źródeł dymów,
- wykształcić umiejętności rozpoznawania różnych dymów, „wydobycie” dymu papierosowego,
- zwiększyć wrażliwości dzieci na szkodliwość dymu papierosowego,
- zwiększyć poziom wiedzy na temat skutków palenia papierosów,
- zwiększyć wrażliwość dzieci na miejsca, w których mogą być narażone na dym tytoniowy.

Od wielu lat program cieszy się dużym zainteresowaniem wśród dzieci i ich rodziców/ opiekunów.

Realizacja programu na terenie powiatu płońskiego:

- udział - 28 placówek szkolnych i przedszkolnych, tj. 21 oddziałów „0” w szkołach i 17 w przedszkolach,
- liczba uczestników - 1503 dzieci w wieku 5-6 lat oraz 359 rodziców.

Na zakończenie działań programowych, w dniu 30 maja 2025 r. PSSE w Płońsku zorganizowała happening ulicami miasta Płońska, którego celem było zwrócenie uwagi na problem palenia wśród społeczności lokalnej.

Źródło : zdjęcia z zasobów PSSE Płońsk

2) „NIE PAL PRZY MNIE PROSZĘ”

Cel główny programu: zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu.

Cele szczegółowe:

- uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia,
- kształtowanie u dzieci postaw odpowiedzialności za własne zdrowie,
- uświadomienie dzieciom, że palenie tytoniu jest szkodliwe dla zdrowia,
- uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem,
- wykształcenie u dzieci umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą.

Odbiorcami programu byli uczniowie klas I- III szkół podstawowych oraz ich rodzice.

Realizacja programu na terenie powiatu płońskiego:

- udział - 10 szkół podstawowych,
- uczestnicy programu - 379 osób, w tym 289 dzieci z klas I-III oraz 90 rodziców.

3) „ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE”

Cel główny programu - zapobieganie paleniu tytoniu wśród młodzieży szkolnej.

Cele szczegółowe programu:

- zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego,
- zwiększenie świadomości na temat zagrożeń płynących z czynnego i biernego palenia tytoniu,
- kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich,
- kształtowanie postaw asertywnych związanych z funkcjonowaniem w społeczeństwie,
- unikanie zachowań ryzykownych dla zdrowia.

Adresaci programu to uczniowie klas IV-VIII szkół podstawowych.

Realizacja programu na terenie powiatu płońskiego (XV edycja):

- udział – 5 placówek szkolnych,
- liczba uczestników – 149.

Podsumowując: prowadzenie działań z zakresu profilaktyki tytoniowej można stwierdzić, że edukacja dzieci i młodzieży była prowadzona na wszystkich szczeblach kształcenia. Efektem był wzrost wiedzy dzieci i młodzieży na temat szkodliwości palenia, dymu tytoniowego oraz e-papierosów. Z relacji szkolnych koordynatorów wynika, że efektem działań jest ograniczenie palenia papierosów przez rodziców i członków ich rodzin w otoczeniu dzieci i osób niepalących.

4) „KLESZCZ MAŁY CZY DUŻY NIC DOBREGO NIE WRÓŻY”

Cel główny - zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka.

Cele szczegółowe:

- wzrost wiedzy młodzieży w zakresie profilaktyki chorób wywoływanych przez kleszcze,
- promowanie skutecznych metod profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu (szczepienia profilaktyczne) oraz boreliozy (stosowanie repelentów, odpowiedniego ubioru, etc).

Realizacja programu na terenie powiatu płońskiego:

- udział - 12 szkół podstawowych,
- liczba uczestników – 765 uczniów, rodziców i nauczycieli.

5) „CHROŃ SIĘ PRZED KLESZCZAMI WSZYSTKIMI SPOSOBAMI”

Program edukacyjny dotyczący profilaktyki chorób odkleszczowych dla placówek wychowania przedszkolnego i szkół podstawowych.

Cele główne:

- podniesienie poziomu wiedzy o kleszczach i chorobach odkleszczowych,
- poznanie sposobów zapobiegania chorobom odkleszczowym,
- uświadomienie wagi problemu ugryzień przez kleszcze.

Realizacja programu na terenie powiatu płońskiego:

- udział - 18 placówek szkolnych i 17 placówek przedszkolnych,
- liczba uczestników ogółem- 2769, w tym 1886 uczniów i przedszkolaków, 883 rodziców.

Programy edukacyjne dotyczące profilaktyki p/kleszczowej od kilku lat cieszą się dużym zainteresowaniem. Należy zauważyć, że liczba odbiorów w w/w programach utrzymuje się na stałym poziomie. Szkolni koordynatorzy informują, że w/w programy są ciekawe, potrzebne jednak często brakuje czasu na ich realizację.

4. Realizacja interwencji nieprogramowych

1) ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Płońsku co roku włącza się w rozpropagowywanie inicjatyw WHO dotyczących obchodów Światowego Dnia Zdrowia, który jest obchodzony 7 kwietnia. z okazji rocznicy powstania WHO w 1948 roku.

Hasło obchodów Światowego Dnia Zdrowia 7 kwietnia 2025 brzmiało: „**Zdrowe początki, pełna nadziei przyszłość”.**

Zdrowie matek i dzieci stanowi podstawę zdrowych rodzin i społeczności, pomaga także zapewnić nam wszystkim pomyślną przyszłość.

Światowy Dzień Zdrowia 7 kwietnia 2025 r. zainaugurował ubiegłoroczną kampanię na rzecz zdrowia matek i noworodków.

Kampania zatytułowana „Zdrowe początki, pełna nadziei przyszłość" wzywała rządy i społeczność medyczną do zwiększenia wysiłków na rzecz zakończenia możliwych do uniknięcia zgonów matek i noworodków oraz do nadania priorytetu długoterminowemu zdrowiu i dobremu samopoczuciu kobiet.

Celami kampanii było:

- podniesienie świadomości na temat luk w przeżywalności matek i noworodków oraz konieczności nadania priorytetu długoterminowemu dobrostanowi kobiet,
- wspieranie skutecznych inwestycji poprawiających zdrowie kobiet i dzieci,
- zachęta do kolektywnych działań wspierających rodziców i pracowników służby zdrowia zapewniających opiekę krytyczną,
- ciągłe dostarczanie użytecznych informacji zdrowotnych dotyczących ciąży, porodu i okresu poporodowego.

Podjęte działania informacyjne na terenie powiatu płońskiego:

- 81 placówkach oświatowo- wychowawczych i podstawowej opieki zdrowotnej,
- 13 placówek samorządowych tj. Starostwo Powiatowe w Płońsku, Urzędy Miast i Gmin oraz Urzędów gminnych z terenu powiatu płońskiego,
- 3399 adresatów - społeczność lokalna oraz FB.

2) BEZPIECZNY WYPOCZYNEK: FERIE ZIMOWE I WAKACJE LETNIE

Podczas wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Płońsku prowadziła działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpiecznego zachowania podczas wypoczynku i rekreacji. Grupą docelową takich działań byli zarówno organizatorzy wypoczynku jak i jego uczestnicy.

Informacje na temat zachowania zasad bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego i zimowego przekazano wiedzę na temat bezpieczeństwa podczas wakacji i ferii 1085 dzieciom i młodzieży oraz zamieszczono 45 postów na FB stacji, których odbiorcami było 2505 internautów.

3) ŚWIATOWY DZIEŃ BEZ TYTONIU

„ZDEMASKOWAĆ ATRAKCYJNOŚĆ UJAWNIENIE TAKTYK PRZEMYSŁU TYTONIOWEGO I NIKOTYNOWEGO"

Każdego roku, w dniu 31 maja obchodzony jest Światowy Dzień bez Tytoniu. Święto to stanowi okazję do zwrócenia uwagi całego świata na powszechność palenia papierosów oraz negatywne skutki zdrowotnych palenia. Dzień ten został ustanowiony przez WHO w 1987 roku.

Kampania koncentrowała się na ujawnieniu strategii stosowanych przez przemysł tytoniowy i nikotynowy w celu uczynienia swoich szkodliwych produktów atrakcyjnymi, szczególnie dla dzieci i młodzieży.

Taktyki te obejmowały m.in.:

- dodawanie smaków i dodatków poprawiających smak i maskujących szkodliwość produktów,
- atrakcyjne opakowania i design przyciągające uwagę młodych konsumentów,
- marketing cyfrowy wykorzystujący media społecznościowe i influencerów do promowania produktów.

Szczególną uwagę zwracano na ograniczenie używania e-papierosów i podobnych produktów nikotynowych wśród dzieci i młodzieży.

Jak co roku w dniu 30 maja br. odbywał się happening ulicami miasta Płońska, w którym brały udział dzieci z przedszkoli publicznych i niepublicznych. Ogółem w happeningu wzięło udział 342 dzieci. Podczas happeningu dzieci wręczały ulotki o tematyce antytytoniowej rozdano 210 ulotek przechodniom.

Źródło: Zasoby własne PSSE w Płońsku

4) ŚWIATOWY DZIEŃ RZUCENIA PALENIA

Światowy Dzień Rzucania Palenia jest obchodzony każdego roku w 3. czwartek listopada i ma podobną ideę jak Światowy Dzień bez papierosa, z tą różnicą, że uwaga jest skoncentrowana na osobach palących i zachęceniu tej grupy do zaprzestania palenia, z podkreśleniem konsekwencji zdrowotnych palenia tytoniu. Działaniami informacyjnymi z tego zakresu objęto 648 osób z terenu powiatu płońskiego.

5) FESTIWAL PIOSENKI O ZDROWIU

XXXII. edycja Festiwalu Piosenki o Zdrowiu miała na celu:

- zainteresowanie dzieci, młodzieży i ich opiekunów tematyką zdrowia,
- zainspirowanie uczestników do poszukiwania treści prozdrowotnych i nowych form wyrazu,
- aktywizację środowisk szkolnych na rzecz działań prozdrowotnych.

Honorowy Patronat nad realizacją konkursu objęli Starosta Powiatu Płońskiego oraz Burmistrz Miasta Płońska. Natomiast patronat medialny objęło Radio Płońsk. Do udziału w konkursie zostały zaproszone wszystkie szkoły podstawowe z terenu powiatu płońskiego. Do udziału zgłosiło się 20 placówek. Konkurs zorganizowano w 2 kategoriach wiekowych klas I-V oraz VI-VIII. W ramach konkursu, dzieci i młodzież samodzielnie opracowali teksty piosenek, które zostały zaprezentowane podczas etapu powiatowego Festiwalu, który odbył się 16 maja 2025 r. w Miejskim Centrum Kultury w Płońsku.

Laureatami konkursu zostali:

w kategorii szkół podstawowych klasy I-V,

1. miejsce zdobyła Szkoła Podstawowa im. Stanisława Konarskiego w Raciążu
2. miejsce zdobyła Szkoła Podstawowa nr 4 im. Jana Pawła II w Płońsku
3. miejsce Szkoła Podstawowa w Lisewie

a kategorii klas VI-VIII

1. miejsce zdobyła Szkoła Podstawowa nr 4 im. Jana Pawła II w Płońsku
2. miejsce Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Walerego Jędrzejewicza w Płońsku
3. miejsce Publiczny Zespół Szkół i Przedszkoli Samorządowych w Sochocinie

Nagrody zostały ufundowane przez Starostę Powiatu Płońskiego, Burmistrza Miasta Płońska.

Pani Marzanna Kapuścińska Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płońsku wszystkim laureatom wręczyła statuetki wraz z dyplomami dla szkół oraz podziękowaniami dyrektorom jednostek, które współorganizowały działania festiwalowe.

Źródło: Zasoby własne PSSE w Płońsku

Laureaci pierwszych miejsc w kategorii klas I-V i VI -VII reprezentowali nas na Wojewódzkim Festiwalu Piosenki o Zdrowiu w Siedlcach.

Źródło: Zdjęcia z festiwalu zasoby PSSE Płońsk

6) KAMPANIA EFSA

EFSA to Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa Żywności. Doradza Komisji Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu i państwom UE w zakresie zdrowia i dobrobytu zwierząt, zdrowia i ochrony roślin, a także żywności oraz odżywiania.

Państwowa Inspekcja Sanitarna zainicjowała akcję edukacyjną wpisującą się tematyką w kampanię informacyjną „Wybieraj Bezpieczną Żywność".

Kampania miała na celu zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w UE oraz zachęciła obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych.

Druga część kampanii EFSA, rozpoczęła się w październiku 2025 r. i koncentrowała się na bezpieczeństwie i zrównoważonych wyborach żywieniowych, zwracając uwagę na etykietowanie, w tym alergenów, oraz zmniejszenie marnowania żywności. Kampania miała na celu edukowanie konsumentów i zachęcenie ich do podejmowania świadomych decyzji związanych z zakupem i spożyciem żywności.

Powyższa informacja dotyczy działań profilaktycznych, które były realizowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w 2025 roku kalendarzowym. Oferta edukacyjna Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Płońsku obejmowała wszystkie środowiska społeczności lokalnej, a w szczególności dzieci i młodzież na wszystkich szczeblach nauczania. Wszystkie programy posiadały pomoce dydaktyczne, w których znalazły się scenariusze zajęć.

Podziękowania za współpracę należą się Dyrektorom placówek szkolno-wychowawczych oraz szkolnym koordynatorom, którzy włączyli się w realizację działań profilaktycznych.

.